

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls den 29 april 1997 kl 14.00 i kongresshallen, Folkets Hus, Barnhusgatan 12–14, Stockholm.

Anmälan

Aktieägare som önskar delta i bolagsstämman skall

- dels vara införd i den av Värdepapperscentralen (VPC) förda aktieboken senast fredagen den 18 april 1997,
- dels anmäla sitt deltagande till avdelning Juridik vid bankens huvudkontor, Grev Turegatan 30, 114 91 Stockholm, telefon 08-782 37 75, senast onsdagen den 24 april 1997, kl 13.00.

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier, måste för att äga rätt att delta i stämman dessutom begära att tillfälligt föras in i den av VPC förda aktieboken. Aktieägaren måste underrätta förvaltaren om detta i god tid före den 18 april 1997.

Avstämningsdag för ordinarie utdelning till aktieägarna föreslås bli den 5 maj 1997 och för eventuell bonusutdelning till stamaktieägarna tre dagar efter det att Sparbanken Sverige AB offentliggjort att erbjudandet till aktieägarna i Föreningsbanken AB kommer att fullföljas. VPC räknar därefter med att kunna sända den ordinarie utdelningen till aktieägarna den 13 maj 1997, och eventuell bonusutdelning 5 bankdagar efter avstämningsdag för bonusutdelningen.

Ekonomisk information 1997

Bokslutskommuniké för 1996:	18 februari
Årsredovisning för 1996:	7 april
Delårsrapporter:	
januari – mars:	29 april
januari – juni:	21 augusti
januari – september:	4 november

Innehåll

Viktiga händelser	1
Nyckeltal för koncernen	2
Till aktieägarna	3
Förvaltningsberättelse	
Affärsidé, mål, arbetssätt och utdelningspolitik	7
Organisation	8
Personal	12
Miljö	14
Omvärld	16
Marknaden	
– Föreningsbanken på marknaden	18
– Sparande	19
– Finansieringstjänster	19
– Betalningar	20
– Övrig verksamhet	21
– Distributionskanaler	21
Resultatutveckling	23
Finansiell struktur	25
Riskhantering	29
Föreningsbanken Kredit AB	33
Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning AB	35
Föreningsbanken Finans AB	36
Mandamus AB	37
Föreningsbanken Försäkring	41
Föreningsbanken Företagskredit AB	42
Redovisningsprinciper	44
Resultaträkning	48
Balansräkning	49
Noter	50
Föreningsbankens aktie	70
Resultat- och balansräkningar 1992–1996	73
Definitioner	74
Förslag till vinstdisposition	76
Revisionsberättelse	77
Styrelse	78
Revisorer	80
Ledande befattningshavare	80
Adresser	83

Viktiga händelser

Rörelseresultatet uppgick till 1 160 Mkr, en förbättring med 14 procent jämfört med året innan.

Föreningsbankens aktie flyttades den 3 april 1996 till A-listan på Stockholms Fondbörs. Vid årets sista börsdag noterades aktien till 34,30 kronor, en uppgång med 82 procent under 1996. Uppgången har därefter fortsatt.

Avvecklingen av Mandamus AB – Föreningsbankens bolag för förvaltning och försäljning av övertagna panter – intensifierades. Under året såldes fastigheter med ett bokfört värde av drygt 800 Mkr. I januari 1997 avyttrades fastigheter för ytterligare drygt 900 Mkr. Enligt samma mönster som för övriga bankers pantbolag avses Mandamus AB delas ut till aktieägarna.

Inom ramen för EUs program för "Tillväxt och miljö" utvaldes Föreningsbanken att – som enda bank i Sverige – erbjuda småföretagskunder för-
månliga miljölån. Därutöver startade Föreningsbanken en miljöfond samt lanserade ett miljökort, Världsnaturkortet, tillsammans med Världsnaturfonden.

I mars 1996 infördes en ny organisation för kontorsrörelsen. De fem regionkontoren avvecklades och bankkontoren indelades i 16 marknadsområden. Med den nya organisationen fick bankkontoren större befogenheter och ett effektivare affärsstöd samtidigt som kostnaderna kunde trimmas ytterligare.

I december 1996 öppnade Föreningsbanken sin bemannade telefonservice Ring & Svar. Den nya servicen kompletterar bankkontoren och ger kunderna möjlighet att utföra sina bankärenden per telefon 16 timmar om dygnet.

En försäkringsrörelse i egen regi startade under året. LTF Liv och delar av försäkringsbeståndet i LTF Sak förvärvades från Lantbrukarnas Ekonomi AB.

Nyckeltal för koncernen

	1996	1995	1994	1993	1992
Resultat före kreditförluster, Mkr	2 251	2 467	1 952	2 036	2 070
Kreditförluster, Mkr	1 091	1 447	2 393	4 408	3 503
Rörelseresultat, Mkr	1 160	1 020	-441	-2 372	-1 433
Balansomslutning, Mkr	116 843	108 951	108 718	105 800	100 654
Kapitalbas, Mkr	10 062	8 558	7 233	7 024	5 882
Intäkter/kostnader					
exklusive kreditförluster, ggr	1,78	1,86	1,74	1,66	1,63
Intäkter/kostnader					
inklusive kreditförluster, ggr	1,29	1,24	0,91	0,68	0,79
Placeringsmarginal, %	3,22	3,34	3,34	3,55	3,84
Räntabilitet på eget kapital efter					
verklig skatt, %	18,3	21,1	-8,8	-52,2	-31,3
Räntabilitet på eget kapital efter					
schablonskatt, %	14,9	15,3	-7,0	-42,2	-26,1
Räntabilitet på totalt kapital, %	1,0	0,9	-0,4	-2,3	-1,3
Reserveringsgrad för osäkra fordringar, %	55	52	51	40	40
Andel osäkra fordringar, %	1,7	2,5	4,0	7,2	6,9
Kreditförlustnivå, %	1,2	1,7	2,73	4,77	3,28
Kapitaltäckningsgrad, %	13,5	12,5	10,7	10,3	8,1
Primärkapitalrelation, %	7,5	7,3	6,4	6,9	4,6
Soliditet, %	5,2	4,9	4,0	4,5	3,4
Rörelseresultat per aktie efter					
schablonskatt ¹ , kr	3:20	2:81	-1:69	-9:09	-5:49
Årets resultat per aktie ¹ , kr	3:92	3:90	-1:52	-8:11	-5:15
Eget kapital per aktie ¹ , kr	23:15	20:52	16:61	18:06	12:94
Medelantal anställda	3 864	3 952	4 051	4 543	5 109
Antal kontor	496	507	537	579	614

Nyckeltalen för 1995 har ändrats i förhållande till den nya redovisningslagstiftningen. Vidare har definitionen för vissa nyckeltal ändrats för samtliga år, se avsnittet Definitioner sidan 74. Dock har tidigare års värderingsprinciper tillämpats för åren 1992-94.

¹ Före utnyttjande av optioner.

Till aktieägarna

Sannolikt blir 1996 Föreningsbankens sista verksamhetsår som en självständig och fristående bank. Den 18 februari 1997 offentliggjordes förslaget om att bygga en helt ny bank för 2000-talet tillsammans med Sparbanken Sverige. Det är vår fasta övertygelse att den nya rikstäckande folkbanken, Förenings-Sparbanken, blir ett mycket slagkraftigt alternativ på den svenska bankmarknaden. Föreningsbankens traditionella kännemärken – en stark lokal förankring, en personlig service och en klart utmejslad småföretagsprofil – kommer att bli ledstjärnor även i den nybildade banken.

Svag marknad

Resultatmässigt blev 1996 ett bra år för samtliga svenska banker, även om den ekonomiska utvecklingen i samhället var splittrad. Efterfrågan på krediter dämpades av en ihållande hög arbetslöshet, osäkerhet om den ekonomiska utvecklingen och en svag framtidstro på hemmamarknaden, främst inom hushållssektorn. Samtidigt ökade inlåningen hos bankerna genom ett fortsatt högt hushållssparande.

Den fallande räntenivån påverkade bankernas intjäning positivt. Dels förbättrades kundernas möjligheter att betala sina räntor, dels redovisade samtliga banker betydande värdeökningar på sina innehav av värdepapper.

De senaste åren har marginalerna pressats av den allt hårdare konkurrensen både från nya och gamla aktörer. Även om vi för Föreningsbankens del kan notera en viss förbättring av räntemarginalen under andra halvåret, blev genomsnittet på helårsbasis lägre än för 1995. Under de närmaste åren kommer en ökad konkurrens i kombination med en fortsatt svag marknadstillväxt sannolikt att medföra ytterligare nedgång i bankernas räntemarginaler.

Bästa resultatet

Föreningsbankens rörelseresultat för 1996 förbättrades med 14 procent jämfört med året innan till 1 160 Mkr och blev det bästa i bankens historia. Vi kunde även notera att den positiva trenden förstärktes mot slutet av verksamhetsåret.

Avkastningen på eget kapital blev 18,3 procent. Vårt mål är en avkastning på det egna kapitalet, som överträffar genomsnittet för de övriga stora bankerna i Sverige. Det fattades drygt 4 procentenheter för att nå dit, vilket motsvarar en resultatförstärkning på ytterligare 235 Mkr.

En rad samverkande faktorer har bidragit till den gynnsamma resultatutvecklingen. Kreditförlusterna har fortsatt att sjunka och nu kommit ned på en nivå av 1,2 procent av kreditportföljen. För att vi skall vara nöjda krävs det en halvering av denna förlustnivå. Då andelen problemkrediter fortsätter att minska är det vår bedömning att vi – i jämförelse med våra konkurrenter – redan under 1997 skall kunna redovisa en acceptabel nivå för kreditförlusterna.

Tack vare ett ihärdigt effektiviseringsarbete var kostnaderna i stort sett oförändrade jämfört med året innan. Detta trots att en rad nysatsningar genomfördes under 1996. Bland annat ökade användningen av bankens automattjänster mycket starkt, datamiljön i bankkontoren förbättrades, det nybildade Föreningsbanken Försäkring inledde sin verksamhet och den nya telefonservicen Ring & Svar lanserades. Under året avvecklades regionkontoren, vilket gav bankkontoren större befogenheter och ett effektivare affärsstöd samtidigt som kostnaderna kunde trimmas ytterligare.

Med utgångspunkt från resultatutvecklingen och Föreningsbankens finansiella styrka föreslår styrelsen en betydande höjning av utdelningen. För stamaktier av serie A höjs utdelningen från 0,50 kronor till 1,25 kronor.

Framgångar på marknaden

Trots ett allt hårdare konkurrens klimat har Föreningsbanken under 1996 stärkt sin position på flera marknadssegment. De senaste åren har ett flertal nya produkter lanserats, som genomgående fått ett bra mottagande hos våra kunder.

Ett av de bästa exemplen är våra bonusprogram, vilka gynnar kunder som samlar alla sina bankaffärer i Föreningsbanken. Bonusprogrammen har fått ett starkt genomslag bland privatpersoner och småföretag. Ett annat är den kraftfulla satsningen på bolån, som enbart under

december 1996 och januari 1997 resulterade i en nyutlåning på cirka 5 miljarder kronor. Totalt steg bolånevolymer med 28 procent under 1996 till 35,5 miljarder kronor. Ett

tredje exempel var sparande i fonder med en ökning av fondförmögenheten på närmare 50 procent.

Sammantaget har Föreningsbanken uppnått en mycket stark ställning på sina prioriterade marknader. På lantbruksmarknaden är Föreningsbanken sedan länge Sveriges ledande bank. Även på hushållsmarknaden och bland småföretagen intar Föreningsbanken en topplacering.

Behov av samverkan

Sedan Föreningsbanken av egen kraft klarat sig genom bankkrisen med hårdhänta åtgärdsprogram, nyemission och ombildning till börsnoterat aktiebolag har alla utvecklingskurvor väntats åt rätt håll. På kort tid har vi blivit en lönsam och modern bank – på vissa områden en föregångare, som till exempel i frågor som rör småföretag och bankernas miljöarbete.

När banken nu helt klart är på rätt väg har framtidsfrågorna fått stort utrymme i styrelsens och ledningens arbete. Våra analyser av tänkbara trender på bankmarknaden ger en entydig bild: En hårdnande konkurrens pressar räntemarginalerna, vilket ökar kraven på långtgående kostnadseffektiveringar och satsningar på alternativa intäktskällor. Alltmer kvalificerade kundbehov förutsätter högre kompetens hos bankens personal. Den snabbt växande IT-användningen får tillsammans med tillkomsten av EMU och införande av euron stort genomslag i bankbranschen.

Alla dessa förändringar pekar mot att det långsiktigt blir svårt för en förhållandevis liten bank att hävda sig på en starkt konkurrensutsatt bankmarknad. För att Föreningsbanken skall klara sina mål – att med en fortsatt lokal närvaro nå en uthålligt hög lönsamhet och samtidigt vara bästa banken för privatpersoner, lantbruk och

småföretag – har styrelsen alltmer övertygats om nödvändigheten av någon form av samverkan, allians eller samgående med annan stark aktör inom finansbranschen.

En folkbank för framtiden

När styrelserna i Föreningsbanken och Sparbanken Sverige tisdagen den 18 februari presenterade sitt gemensamma förslag om att på likaberättigad bas bilda en helt ny bank fick nyheten ett klart positivt gensvar. Aktiekurserna steg kraftigt. De flesta bedömare ansåg att ett samgående var logiskt och den mest naturliga affären inför den väntade omvandlingen av den svenska bankmarknaden.

Genom att gå samman med Sparbanken Sverige kan vi möta morgondagens behov av banktjänster och erbjuda bästa tänkbara personella och tekniska kompetens samt långsiktigt garantera lokal närvaro och tillgänglig service. Den nya banken skapar också förutsättningar och potential att tillgodose ägarnas krav på god avkastning. Att samgåendet sker på likaberättigad bas innebär att Föreningsbankens filosofi och profil kommer att finnas med i den nya banken. Vi kommer också att ha kvar de lokala bankstyrelserna, vilka utses av de lokala kund- och aktieägarmötena.

Både från vår och Sparbankens sida är vi förvissade om att med FöreningsSparbanken skapar vi en resursstark och effektiv bank. Att få bygga en helt ny, rikstäckande bank för 2000-talet är ett av de mest spännande projekten på den svenska bankmarknaden. En stark lokal förankring och en professionell personlig service förblir ledstjärnor också i FöreningsSparbanken.

Vinnare i den nya banken

Förhandlingarna med Sparbanken har förts i en mycket positiv och konstruktiv anda. Det märks också i styrelsernas avsiktsförklaring att vi har en gemensam syn på

grundläggande värderingar, affärsidé och finansiella målliksom på marknadsinriktning och organisation.

Bildandet av den nya banken sker utifrån en styrkeposition. Det är först nu när Föreningsbanken är som starkast som vi har möjlighet att genomföra en affär till gagn för våra ägare, kunder och medarbetare.

För aktieägarna skapar affären bättre förutsättningar för en god utdelning och gynnsam värdetillväxt. Målet är att en aktieinvestering i den nya banken skall vara en långsiktigt god placering.

Kunderna kommer att gynnas av ett effektivt, riktäckande bankalternativ, som gör det möjligt att pressa priser och på bred front kunna erbjuda ett brett produktsortiment. Andra fördelar är ökad tillgänglighet genom en fortsatt satsning på automatjänster och att det blir lättare att få del av kvalificerad finansiell rådgivning. Precis som idag kommer affärsbesluten att fattas lokalt och kundansvaret ligga hos bankkontoren.

På sikt är också samgåendet bra för personalen. Den nya banken kommer att förbättra möjligheterna för personlig utveckling i ett lönsamt och starkt företag.

I FöreningsSparbanken kan vi vidareutveckla ett slagkraftigt bankalternativ med inriktning på den breda allmänheten. Sveriges landsbygd kommer att gynnas av en stabil och förstärkt lokal närvaro, ökat serviceutbud och en bättre tillgång på mer kvalificerad kompetens. Det fortsatta lokala inflytandet skapar nya och bättre förutsättningar för en stark utveckling av landsbygden.

Nya utmaningar

De medlemsinsatser, som i slutet av 1993 omvandlades till aktier, var – tillsammans med LRFs och lantbrukskooperationens omfattande engagemang – en förutsättning för att Föreningsbanken skulle leva vidare och av egen kraft klara sig igenom 1990-talets finanskris. Dessförinnan var det snubblande nära att banken blev övertagen av staten till följd av den helt otillräckliga soliditeten. Det är därför glädjande att kunna konstatera att de, som då tecknade aktier och visade tilltro till bankens överlevnad och förmåga, har gjort en synnerligen god affär.

Med det stöd som ägare och kunder visat oss har vi inte bara tagit oss ur krisen utan också blivit en stark

bank och viktig affärspartner att räkna med. Detta återspeglas inte minst i kursutvecklingen för Föreningsbankens aktie, som på två år i stort sett fyrfaldigats.

Slutligen vill vi rikta ett stort och varmt tack till alla medarbetare och förtroendevalda, som med stort kunnande och hundra procentigt engagemang varit de som möjliggjort Föreningsbankens framgångar. Under årens lopp har medarbetarna visat en beundransvärd förmåga att klara de utmaningar som banken ställts inför. Vi är övertygade om att den bedriften kan upprepas, när vi nu skall bygga Sveriges bästa folkbank – FöreningsSparbanken – för såväl privatpersoner, småföretag och lantbruk som ägare och medarbetare.

Stockholm i mars 1997

Bo Dockeröd
Styrelsens ordförande

Bo Söderberg
Koncernchef

Prioriterade kundgrupper

Föreningsbankens viktigaste kunder är privatpersoner, lantbrukare och småföretagare.

Affärsidé, mål, arbetssätt och utdelningspolitik

Föreningsbankens affärsidé är att genom ett starkt lokalt kontorsnät erbjuda personlig bankservice av hög kvalitet.

Föreningsbankens mål är att uppnå en avkastning på det egna kapitalet, som är högre än genomsnittet för de fem största bankerna i Sverige. Intäkterna från bankens kärnaffär skall utvecklas och kostnadskontrollen skall vara fortsatt hård.

Prioriterade kundgrupper

Föreningsbankens prioriterade kundgrupper är privatpersoner, små och medelstora företag samt lantbruk och företag knutna till lantbrukskooperationen. För att erbjuda dessa kunder en personlig bankservice krävs en stark lokal förankring och ett rikstäckande kontorsnät i kombination med de nya distributionskanaler som skapas genom modern tele- och informationsteknik.

Banken är i begränsad utsträckning representerad i storstäderna. Tyngdpunkten ligger på landsorten samt i små och medelstora städer.

Föreningsbanken erbjuder alla produkter och tjänster som efterfrågas av de prioriterade kundgrupperna. Sparande, krediter samt hantering av in- och utbetalningar dominerar verksamheten.

Arbetssätt

Varje bankkontor i Föreningsbanken har stor självständighet när det gäller att avgöra hur verksamheten skall bedrivas på den lokala marknaden. Bankkontoret har det samlade ansvaret för alla affärsrelationer liksom för kreditrisker och lönsamhet. Bankens dotterbolag och centrala enheter stödjer den lokala verksamheten.

Varje lokalbank har en styrelse bestående av personer som på olika sätt representerar orten och dess näringsliv. Styrelseledamöterna väljs vid lokala kund- och aktieägar-möten.

En stark decentralisering kräver effektiva styrsystem. En snabb och detaljerad uppföljning av bankkontorets lönsamhet och en löpande kontroll av verksamheten är viktiga delar i Föreningsbankens arbetssätt.

Utdelningspolitik

Styrelsens avsikt är att till aktieägarna dela ut mellan 25 och 40 procent av årets resultat, förutsatt att banken är tillfredsställande konsoliderad.

Organisation

Göran Nilsson, Lars Idermark, Tomas Johansson, Bo Söderberg, Lars Nyberg och Jonas Lindholm

Bankledning

Föreningsbanken har ett decentraliserat arbetssätt. Det innebär en långtgående delegering av verksamhets- och resultatansvar. De viktigaste styrmedlen är en effektiv ekonomisk styrning samt en tydlig affärsidé tillsammans med en stark företagskultur.

Bankledningen består, utöver koncernchefen, av cheferna för de fyra centrala enheterna Bankrörelsen, Kredit, Fond-Finans-Utland och Koncernstaber samt ställföreträdande chefen för Bankrörelsen.

Bankrörelsen

Bankrörelsen bedriver affärsverksamhet genom **496 bankkontor** runt om i Sverige. Bankkontoren är organiserade i **281 lokalbanker**. En lokalbank kan bestå av ett eller flera bankkontor och leds av en styrelse samt en lokalbankschef.

Bankkontoren är indelade i **16 marknadsområden**. Varje marknadsområde har i genomsnitt 30 bankkontor med cirka 170 anställda. Rörelsevolymen uppgår till genomsnittligt 10 Mdkr. Marknadsområdet leds av en resultatansvarig rörelsechef.

Den bemannade telefonservicen **Ring & Svar** kompletterar kontorsnätet genom att ge kunderna möjlighet att utföra sina bankärenden per telefon. Ring & Svar har öppet mellan klockan 7 och 23, alla dagar under året.

För koncernens affärsrelationer med större företag svarar **Specialkunder**.

Affärs- och produktutvecklingen i banken samordnas av **Affärs- & Marknadsutveckling**. Avdelningen utarbetar den övergripande marknadspolicyn samt tillhandahåller marknadsstöd till bankkontoren.

Kontorsutveckling svarar för bankens regelverk samt utveckling av bankkontorens rutiner, organisation och effektivitet liksom förändringar av kontorslokaler.

Kredit

Kredit har det övergripande ansvaret för koncernens kredithantering och ansvarar för koncernens kreditpolicy, kreditrutiner samt analys och riskbedömning av kreditportföljen. Vidare bereds här de kreditärenden, som skall behandlas i Centrala kreditutskottet och i bankens styrelse.

Enheten är indelad i **sex geografiska kreditområden**. Varje område leds av en kreditchef, som ansvarar för att kreditgivningen bedrivs i enlighet med bankens kreditpolicy och instruktioner.

Bankens kravverksamhet för ärenden, som kräver rättsliga åtgärder, är samordnad i en **Kravavdelning**.

Fastighetsanalys stödjer bankkontoren i frågor avseende fastighetsvärdering och fastighetsekonomi.

Kreditrapporter och Analyser upprättar och samordnar kreditrapporter utifrån bankledningens och myndigheternas krav.

Kreditadministration svarar för kreditinstruktioner och utveckling av kreditsystem. Kreditcontrollers följer upp att kreditgivningen bedrivs i enlighet med bankens policy och instruktioner samt att den interna kreditkontrollen fungerar tillfredsställande.

Koncernstaber

Koncernstaber är en affärsstödjande enhet.

Koncerncontrolling analyserar och följer upp koncernens lönsamhet och utveckling samt svarar för ekonomiska styrsystem. Enheten har även ett linjecontrolleransvar för Bankrörelsen.

Ekonomi svarar för affärsbokföringen och bokslut samt för bankens clearingfunktion.

Data utvecklar datasystem och svarar för drift och förvaltning.

Säkerhet ansvarar för analys och hantering av koncernens säkerhetsfrågor och försäkringar.

Fastigheter förvaltar koncernens egna fastigheter samt ansvarar för intendenturfunktionen.

Information har det övergripande ansvaret för koncernens information, samhällskontakter och profilfrågor.

Juridik svarar för koncernövergripande juridiska frågor samt bistår med juridisk rådgivning.

För koncernens chefs- och ledarutveckling samt för övriga utbildningsinsatser för personal svarar **Kompetensutveckling**.

Personal har det övergripande ansvaret för koncernens personalpolitik samt löneadministration. Funktionen stödjer cheferna i personalfrågor via sex enheter lokaliserade runt om i landet.

Fond-Finans-Utland

Fond-Finans-Utland bedriver affärsverksamhet på aktie-, penning- och valutamarknaderna samt tillhandahåller affärsstöd och tjänster inom dessa områden till bankkontoren. Därtill förvaltar enheten bankens överskottslikviditet.

Aktiehandel bedriver fondkommissionärsverksamhet för bankkontorens räkning och svarar för bankens deltagande i emissioner på riskkapitalmarknaden.

Institutionell handel och analys bedriver aktiehandel med institutionella kunder.

Finansmarknader bedriver handel på penning- och valutamarknaderna och ansvarar för bankens roll som Primary Dealer i statspapper och valutor. Avdelningen ansvarar därtill för förvaltningen av koncernens överskottslikviditet.

Ansvaret för koncernens långfristiga upplåning i Sverige och utomlands är samlat hos **Koncernfinansiering**.

För analys av finansiella risker liksom för kontakterna med analytiker och bankens större investerare svarar **Finansiell analys och investerarkontakter**.

Utland svarar för bankens utbud av utlandstjänster samt för bankens kontakter med utländska korrespondentbanker.

Övriga enheter

Internrevision är direkt underställd verkställande direktören och svarar för den interna revisionen inom koncernen.

Dotterbolag

Föreningsbanken Kredit AB är koncernens institut för långfristig bostadsfinansiering. Försäljning och marknadsföring sker genom bankkontoren.

Föreningsbanken Företagskredit AB tillhandahåller finansiering främst för kommersiella fastigheter och industrifastigheter.

Föreningsbanken Finans AB tillhandahåller finansbolagstjänster via bankens kontor.

Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning AB är koncernens bolag för fondförvaltning och diskretionär förvaltning. Andelar i fonderna köps och säljs genom bankens kontor.

Föreningsbanken Försäkring består av två bolag, Föreningsbanken Försäkring Livförsäkringsaktiebolag och Föreningsbanken Försäkring Skadeförsäkringsaktiebolag. Dessa tillhandahåller liv- respektive skadeförsäkringar bl a via bankens kontor.

Mandamus AB äger och förvaltar fastigheter och annan egendom, som övertagits för skyddande av fordran.

Sverigefastigheter Förmedlings AB är Föreningsbankens fastighetsbyrå och franchisegivare till ett 60-tal fastighetsmäklare, som driver fastighetsförmedling i egen regi. Fastighetsmäklarna är lokaliserade tillsammans med Föreningsbankskontor ute i landet.

Särskilda kommittéer och utskott

Finanskommittén svarar för analyser avseende koncernens finansiella struktur och risker.

Centrala kreditutskottet svarar för beslut om krediter i enlighet med gällande kreditinstruktion. Kreditären, som beslutas av Föreningsbankens styrelse, skall tillstyrkas av utskottet.

Områdeskreditkommittéer beslutar om krediter i enlighet med gällande kreditinstruktion.

Miljökommittén är ett forum för samråd och beredning av policyfrågor inom miljöområdet.

Förtroende

Föreningsbankens styrka ligger i det kundnära arbetssättet. Banken skall alltid vara enkel och okomplicerad att ha att göra med och så långt möjligt fatta alla affärsbeslut nära kunden. Förtroendet för banken bygger på att Föreningsbanken känner sina kunder och kunden känner sin bank.

Personal

Medarbetarnas kompetens och engagemang är två av de viktigaste framgångsfaktorerna för Föreningsbanken. Utvecklingen av nya produkter och tjänster ställer höga krav på medarbetarna. Den snabba förändringstakt som kännetecknar bankbranschen ställer också nya krav på ledarskap på alla nivåer. Kompetensutveckling och chefsförsörjning är därför prioriterade områden inom Föreningsbanken.

Kompetensutveckling

All kompetensutveckling skall stödja bankens affärer. För att möta de ökande kraven på medarbetarna bedrivs en omfattande utbildningsverksamhet. Under året har cirka 3 600 kursdeltagare genomgått någon av bankens interna kursprogram. Utbildningar genomfördes bland annat i fastighetsfrågor, finansbolagstjänster, försäkringar och miljö. Därutöver genomgick ett stort antal chefer och funktionsspecialister externa utbildningar.

Chefsförsörjning

Ett trainee-program, "Sikta mot stjärnorna", med syfte att tillgodose det framtida behovet av chefer, startade under 1996. Ett 40-tal medarbetare rekryterades internt till det tvååriga utbildningsprogrammet, innehållande studier på högskolenivå i kombination med kvalificerad bankpraktik.

Resultatandelsstiftelsen Kärven

För att stimulera Föreningsbankens medarbetare bildades vid bolagsstämman 1995 en resultatandelsstiftelse. Bankens styrelse har beslutat att till denna stiftelse avsätta hälften av det merresultat som skapas i banken, dock maximalt en tredjedel av utdelningen på stam- och preferensaktier. Merresultatet har definierats som avkastning på eget kapital utöver branschgenomsnittet. Stiftelsens tillgångar placeras i huvudsak i Föreningsbanksaktier.

Med hänsyn till medarbetarnas goda insatser under 1996 har styrelsen beslutat om en avsättning om 10 Mkr för 1996, trots att avsättningskriterierna inte är uppfyllda. Stiftelsen hade i slutet av 1996 tillgångar på 139 Mkr, vilket motsvarar 33 742 kr per heltidsanställd.

Antal anställda

Medelantalet anställda uppgick i slutet av 1996 till 3 864, vilket är en minskning med 88 sedan föregående år.

Sjukfrånvaron bland Föreningsbankens medarbetare låg under 1996 på 2,5 (2,6) procent.

Jämställdhet

Vid årets slut var 63 procent av Föreningsbankens anställda kvinnor. Av dessa var 41 procent deltidsanställda jämfört med 3 procent av männen. Under 1996 utsågs sju kvinnor till lokalbankschefer. Därmed är en fjärdedel av bankens samtliga bankkontorschefer kvinnor.

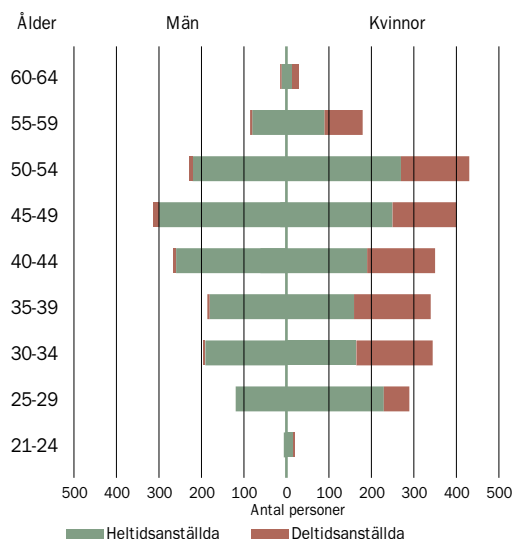
Medelantal anställda i koncernen¹

	1996	1995	1994	1993	1992
Huvudkontoret	668	521	530	523	581
Kontorsrörelsen	2 960	3 221	3 347	3 561	3 970
Dotterbolag ²	236	210	174	459	558
Totalt	3 864	3 952	4 051	4 543	5 109
Procentuell förändring	-2	-2	-11	-11	-7

¹ Räknet på arbetstid per år om 1 570 timmar.

² I dotterbolagen medräknas Lantbruksdata AB under perioden 1992 t o m oktober 1993. Fr o m 1996 ingår Föreningsbanken Försäkring som förvärvat under året.

Personalstruktur i koncernen Ålders-, köns- och arbetstidsfördelning

Medarbetarna

Kompetenta och välmotiverade medarbetare är ett av Föreningsbankens viktigaste konkurrensmedel. Varje kundkontakt ger bankens medarbetare en möjlighet att visa sitt kunnande.

Miljö

Föreningsbanken integrerar fortlöpande miljöfrågorna i verksamheten. En fortsatt god lönsamhetsutveckling för Föreningsbanken förutsätter ett genomtänkt miljöprogram och ett genomtänkt förhållningssätt till miljöfrågor hos bankens medarbetare. Till grund för miljöarbetet ligger Föreningsbankens miljöpolicy och miljöplan.

Under 1996 togs flera steg för att förverkliga intentionerna i miljöpolicy och åtgärderna i miljöplanen. En grundläggande miljöutbildning för alla medarbetare genomfördes och flera specialinriktade utbildningar hölls kring miljöaspekter i verksamheten för kredithandläggare och inköpare.

Föreningsbanken har på flera håll i landet samverkat med kommuner i projekt med anknytning till Agenda 21-arbetet. Bland annat har bankkontoren medverkat i kommunala miljödaggar, i lokala miljömässor och andra arrangemang kring miljöfrågor och även i produktion av informationsmaterial om kommunens och det lokala näringslivets miljöarbete.

Miljön i kreditgivningen

Vid den ordinarie prövningen av krediter till företag bedöms från och med 1996 alltid miljöaspekternas inverkan på betalningsförmågan och säkerheternas värde. Syftet är att förbättra kreditportföljens långsiktiga kvalitet och lönsamhet. Bedömningen görs med ledning av checklistor och rutiner i Föreningsbankens kreditlimit-system. Utvecklingen av metoder för att väga in och beakta miljöfrågor vid kreditprövning fortsätter.

Att miljöfrågor tagits upp i samband med kreditprövningen har i ett antal fall resulterat i att kunden vidtagit olika åtgärder på miljöområdet för att få den sökta krediten.

Produkter med miljöprofil

Under året lanserades tre nya produkter som en konsekvens av Föreningsbankens ökade fokusering på miljöfrågorna.

Föreningsbankens miljöfond startade i januari. Placeringarna inriktas på nordiska företag, vilka är ledande i respektive bransch och vars verksamhet aktivt bidrar till en positiv utveckling av miljön och miljöarbetet.

I samarbete med Världsnaturfonden (WWF) lanserades under hösten Föreningsbankens Världsnaturkort.

Föreningsbanken ger 0,5 procent av det belopp kunderna handlar för på kortet i bidrag till Världsnaturfondens svenska naturvårdsprojekt. Kortet finns både som betalkort och som bankkort. Världsnaturkortet är tillverkat i återvinningsbar plast.

Under hösten kunde Föreningsbanken som enda svenska bank erbjuda småföretagskunder förmånliga miljölånen i samarbete med EUs program för "Tillväxt och miljö". Lånen garanteras till 50 procent av Europeiska investeringsfonden och kan därmed ges fördelaktiga räntevillkor. De avser investeringar som medför påtagliga miljövinster.

Miljöanpassning av den egna verksamheten

Föreningsbankens miljöplan anger hur bankens egen miljöpåverkan skall minskas. Pilotprojekt bedrivs på ett antal bankkontor i syfte att utveckla nya metoder för att begränsa bankens miljöpåverkan. Bland annat provas miljömässigt anpassade lösningar i samband med nybyggnation och nyinredning av kontor. Projekten syftar även till att utveckla ekonomiska nyckeltal för miljöområdet.

Återvinning, källsortering och återanvändning tillämpas inom banken. Allt elektronikskrot samt kasserade datortillbehör tas om hand av specialistföretag.

Samtliga av Föreningsbankens leverantörer har uppmanats att inkomma med policy och handlingsplaner för sitt miljöarbete.

Ansvar i banken för miljöfrågorna följer linjeansvaret. För samordning, rådgivning, informationsinhämtning och rapportering finns en miljöansvarig på huvudkontoret. En miljökommitté svarar för samråd, beredning av policyfrågor m m.

Miljöfonden

Världsnaturkortet

Miljöarbetet

Under året lanserades Föreningsbankens miljöfond, Världsnaturkortet och Föreningsbankens miljölån för småföretagare.

Omvärld

Under 1996 ökade omvärldens förtroende för den svenska ekonomin och räntorna föll. Den inhemska efterfrågan var dock fortsatt svag och hushållssparandet högt. Småföretagen och lantbruket noterade ytterligare ett år med stigande investeringsnivå.

Riksbanken bedömde i början av 1996 att inflationen hade stabiliserats inom intervallet 1–3 procent och inledde en serie sänkningar av reporäntan. Under året sänktes reporäntan vid 25 olika tillfällen med sammanlagt 4,8 procentenheter. I takt med att omvärldens förtroende ökade föll också de långa räntorna. En femårig svensk statsobligation noterades i januari till cirka 8,1 procent och i december till cirka 5,5 procent. Skillnaden mellan tysk och svensk långränta minskade med cirka 1,5 procentenheter och uppgick vid slutet av året till 0,9 procentenheter, i stort sett samma nivå som i början av 1994.

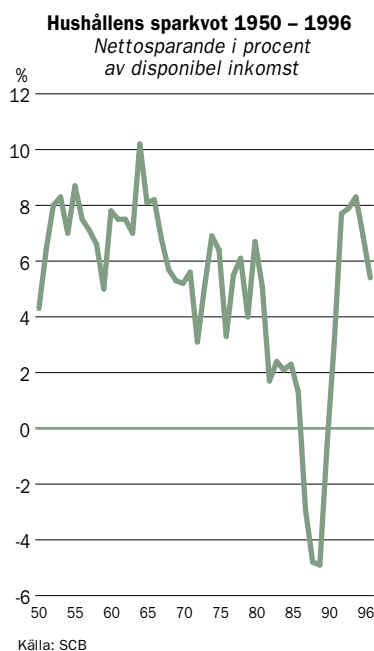
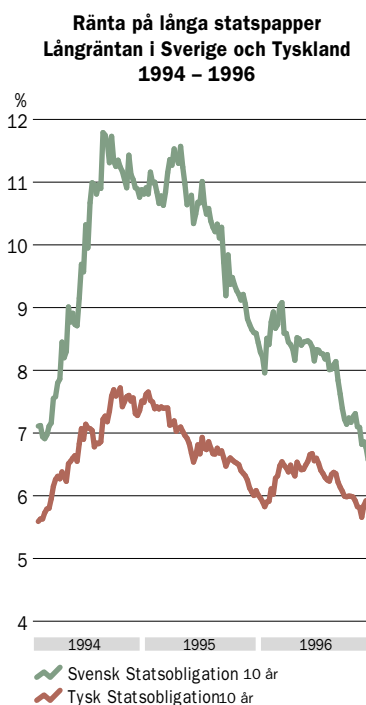
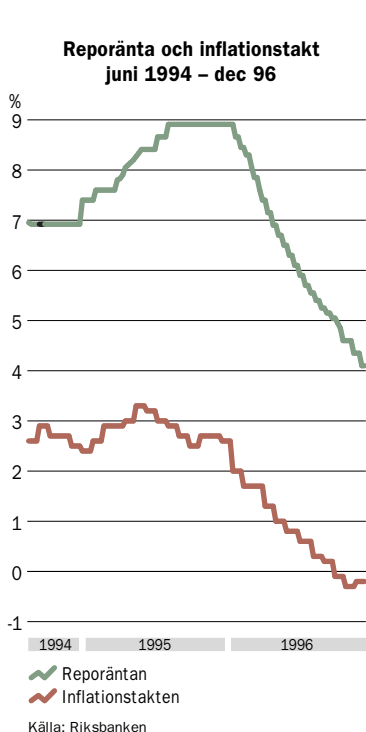
Utvecklingen på Stockholmsbörsen var stark under året och generalindex ökade med 38 procent. Omsättningen steg från 665 Mdkr till 918 Mdkr.

Den svenska kronan steg under året i värde med 4,3 procent mot den tyska marken och sjönk med 3,7 procent mot den amerikanska dollarn.

Tillväxten i den svenska ekonomin var svag under 1996 och BNP ökade enligt SCB:s Nationalräkenskaper med 1,1 procent. Tillskotten i efterfrågan kom i huvudsak från investeringar och export, som ökade med 4,7 respektive 5,6 procent. Den privata konsumtionen steg med 1,5 procent, medan den offentliga konsumtionen föll med 1,7 procent.

Under senare delen av 1996 vände utvecklingen och den ekonomiska aktiviteten ökade. Den privata konsumtionen förväntas under 1997 växa med mellan 2 och 3 procent.

Hushållens sparkvot har under de senaste åren varit hög i ett historiskt perspektiv. Sparandet har emellertid ändrat karaktär och hushållen väljer i allt högre utsträckning att spara i andra former än det traditionella banksparatet.

Hushållens sparande 1992–1996 i procent per sparform

	1996 ¹	1995	1994	1993	1992
Bankmedel	31	30	32	33	34
Allemanssparande	3	4	4	5	6
Obligationer och förlagsbevis	11	12	10	8	9
Aktier	22	21	22	22	21
Fondandelar	10	9	9	10	10
Försäkringssparande	19	20	18	17	15
Övriga tillgångar	4	4	5	5	5
Totalt	100	100	100	100	100
Totalt sparande, Mdkr	1 484	1 384	1 329	1 267	1 212

Källa: SCB

¹ Avser 1996-06-30.

Bankernas utlåning till allmänheten har under 1990-talet fallit kraftigt, bl a som en följd av den svaga ekonomiska tillväxten och det höga reala ränteläget. Under 1996 noterades en viss återhämtning och bankutlåningen till allmänheten ökade med 4 procent.

Den totala utlåningen till hushållen ökade med 9 procent, varav försäkringsbolagens utlåning stod för den större delen. Bankernas andel av utlåningen till hushållen fortsatte att minska.

Utlåning till hushållen 1992–1996, i procent per utlåningsform

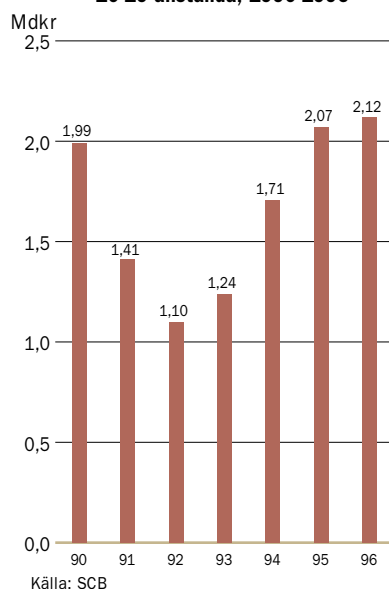
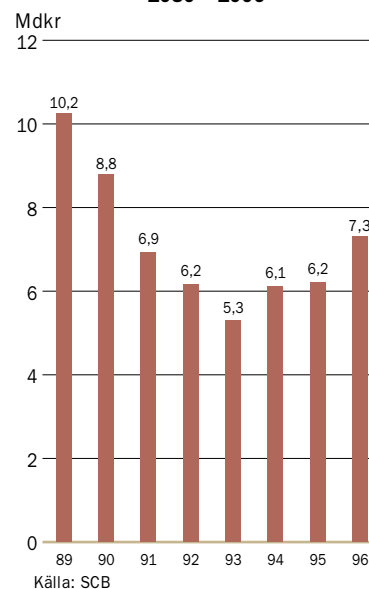
	1996 ¹	1995	1994	1993	1992
Banker	21	24	25	26	29
Kreditmarknadsbolag	61	64	63	63	60
Försäkringsbolag	7	1	1	1	1
Statliga lånefonder	11	11	11	10	10
Totalt	100	100	100	100	100
Total utlåning, Mdkr	874	803	803	808	820

Källa: SCB

¹ Avser 1996-09-30.

Föreningsbankens företagskunder finns i stor utsträckning bland de mindre företagen och inom lantbruket. De små företagen inom tillverkningsindustrin ökade sina investeringar under 1996, men ökningstakten var lägre än under 1995. I Småföretagsbarometern hösten 1996 uppgav 40 procent av småföretagarna (exklusive byggnadsföretag och detaljhandeln) att de planerar nyinvesteringar under de närmaste 12 månaderna.

Sedan 1994 har investeringarna i lantbruket ökat årligen. Den ekonomiska utvecklingen har i stor utsträckning påverkats av Sveriges medlemskap i EU och av jordbrukspolitiken inom unionen.

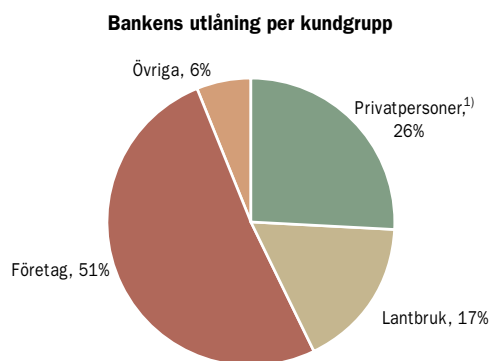
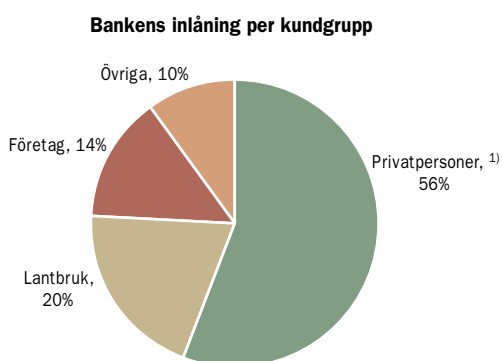
Investeringar i tillverkningsindustrin, 10-19 anställda, 1990-1996**Investeringar i lantbrukssektorn 1989 - 1996**

Marknaden

Föreningsbanken på marknaden

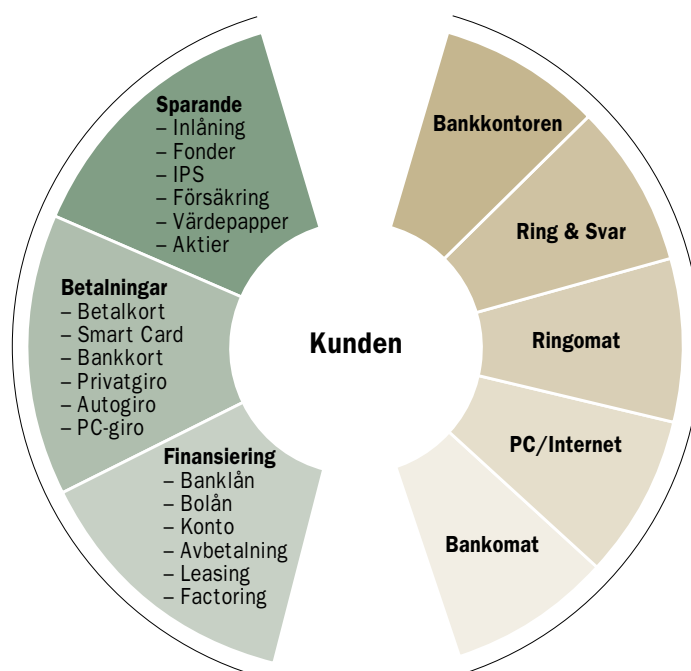
Föreningsbankens prioriterade kundgrupper är privatpersoner, små och medelstora företag samt lantbruk. Privatpersoner svarar för närmare 60 procent av bankens inlåning medan företag utgör de främsta låntagarna. Lantbrukens in- respektive utlåning uppgår till cirka 20 procent vardera.

Föreningsbanken koncentrerar sitt tjänsteutbud till de traditionella banktjänsterna, d v s sparande, finansiering och betalningar. Dessa tjänster erbjuds i första hand genom det rikstäckande kontorsnätet, men i allt högre utsträckning också via kompletterande distributionskanaler.

¹⁾ SCBs definitioner av kundgruppstillhörighet har ändrats jämfört med föregående år. Numera tillhör alla kunder som redovisar momspliktig inkomst en annan grupp än privatpersoner jämfört med endast de som redovisade över 200 000 kr tidigare år.

Produkter och distributionskanaler

Sparande

Bankinlåning

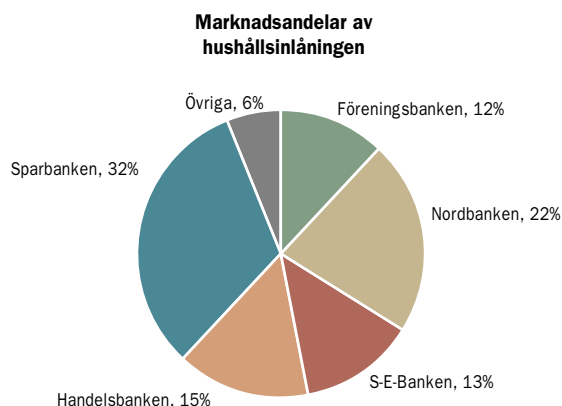
Av koncernens olika sparformer är inlåning i banken den dominerande produkten. Banken tillhandahåller transaktionskonton, till vilka olika självbetjäningstjänster knyts, samt ett antal kontoformer för mer långsiktigt sparande. Av bankens totala inlåning från allmänheten uppgick transaktionsinlåningen vid slutet av året till 26 procent.

Den totala bankinlåningen från allmänheten i Sverige ökade med 12 procent under 1996. Under samma period steg Föreningsbankens bankinlåning med 7 procent till 66,3 Mdkr. Det motsvarar en marknadsandel på 9 procent. Föreningsbankens andel av hushållsinlåningen uppgick till 12 procent vid utgången av 1996. Inom lantbrukssektorn har Föreningsbanken en andel av inlåningen på över 50 procent.

Övriga sparformer

Föreningsbanken erbjuder sparande i 18 fonder med olika placeringssinriktning. Dessa förvaltas av dotterbolaget Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning. Fondförmögenheten ökade med 47 procent till 12,4 Mdkr under 1996, vilket motsvarar en marknadsandel på 4 procent av fondmarknaden.

Sparandet inom ramen för Individuellt pensionssparande (IPS) ökade under 1996 med 68 procent till 741 Mkr, vilket motsvarar en marknadsandel för Föreningsbanken på 11 procent. Placeringarna var till 31 procent inlåningsmedel, 47 procent fondsparande och 22 procent värdepapper.

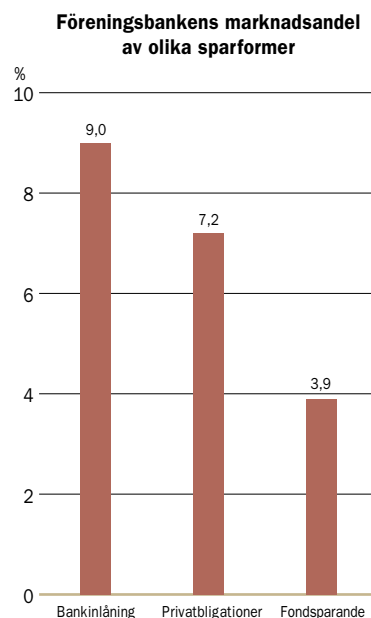
Föreningsbanken AB och dotterbolaget Föreningsbanken Kredit emitterar privatobligationer riktade till den svenska privatmarknaden. Den omsatta volymen (inklusive aktieindexobligationer och förlagslån noterade på Stockholms obligationsbörs) uppgick vid utgången av 1996 till 8,8 Mdkr, vilket motsvarar en marknadsandel på 7 procent. Alla obligationer säljs av bankkontoren.

Försäkringssparande i form av pensions- och kapitalförsäkringar kompletterat med personförsäkringar såsom liv-, olycksfall-, sjuk- och barnförsäkringar, tillhandahålls genom Föreningsbanken Försäkring och säljs via bankkontoren.

Föreningsbanken är medlem av Stockholms Fondbörs och Optionsmäklarna (OM). Där handlar banken, för kundernas räkning, i aktier, obligationer och derivatinstrument. Bankens marknadsandel av aktiehandeln uppgick vid utgången av 1996 till 2 procent av omsättningen och till 5 procent av antal avslut. Marknadsandelen av obligationshandeln uppgick till 12 procent av omsättningen och 19 procent av antal avslut.

Finansieringstjänster

Utlåning till allmänheten ökade under 1996 med 11 procent till 86,5 Mdkr. Hypoteksutlåningen ökade medan bankutlåningen minskade.

Bankutlåning

Bankutlåningen uppgick vid utgången av 1996 till 55,8 Mdkr, vilket är en minskning med 2 procent jämfört med föregående år. Marknadsandelen för bankutlåningen uppgick till 8 procent.

Bankens marknadsandel av hushållsutlåningen uppgick till 15 procent vid 1996 års utgång. Inom lantbrukssektorn har banken en marknadsandel på över 50 procent.

Övriga finansieringstjänster

Föreningsbanken Kredit tillhandahåller via kontorsnätet långfristig bostadsfinansiering för en- och flerfamiljshus samt bostadsrätter. Utlåningsvolymen i Föreningsbanken Kredit steg med 28 procent till 35,5 Mdkr under 1996. Marknadsandelen uppgick till 4 procent.

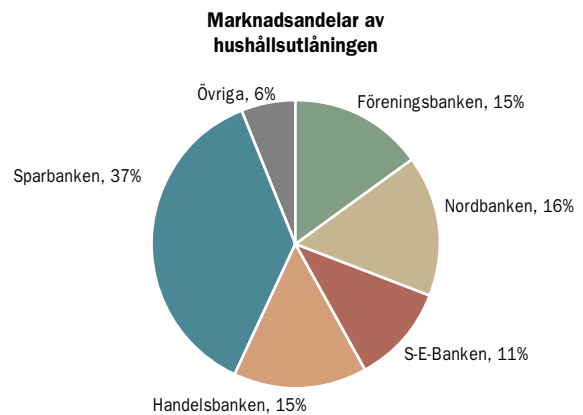
Föreningsbanken Företagskredit tillhandahåller finansiering av kontors-, affärs- och industrifastigheter. Tjänsterna säljs via bankens kontorsnät. Utlåningsvolymen i Föreningsbanken Företagskredit uppgick vid utgången av 1996 till 0,9 Mdkr.

Föreningsbanken Finans tillhandahåller finansbolags-tjänster såsom avbetalning, leasing, factoring och kontraktsfinansiering. Tjänsterna säljs via Föreningsbankens

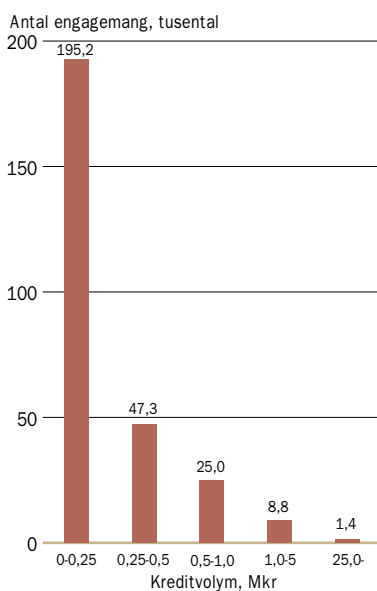
kontorsnät. Utlåningen i Föreningsbanken Finans steg med 61 procent under 1996 till 1,4 Mdkr vilket ger en marknadsandel på 2 procent.

Betalningar

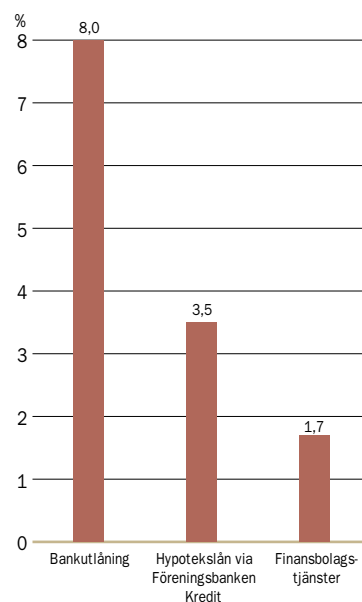
Föreningsbankens inhemska betalningsförmedling sker främst genom ett antal kort- och girotjänster. De automatiserade transaktionstjänsterna står för en allt större del av betalningsflödet.

Kreditvolymen storleksfördelad

Föreningsbankens marknadsandel av olika utlåningsformer

Föreningsbankens bonusprogram ger kunder som samlar sina affärer i banken ett antal förmåner, bl a avseende betalningstjänster.

Betalningstjänsten Småföretagargiro är speciellt anpassad för att underlätta mindre företags betalningar.

Under året introducerades Världsnaturkortet i form av ett betal- respektive bankkort.

Antal kunder anslutna till följande tjänster

tusental	1996	1995	Förändring, %
Privatbonus	433	405	7
Privatgiro	281	286	-2
Småföretagarbonus	75	59	28
Småföretagargiro	57	49	17
Betalkort	498	485	3

Övrig verksamhet

Under det gemensamma marknadsföringsnamnet Sverige Fastigheter – Föreningsbankens Fastighetsbyrå, förmedlar ett 60-tal franchisetagare fastigheter. Villor och fritidshus dominerar verksamheten, men förmedlingen av jord- och skogsbruksfastigheter är också betydande.

Distributionskanaler

Kontorsnätet

Föreningsbankens dominerande distributions- och försäljningskanal är det rikstäckande kontorsnätet, med 496 bankkontor.

Banken är i begränsad utsträckning representerad i storstäderna. Tyngdpunkten ligger på landsorten och i de små och medelstora städerna. Som ett komplement till kontorsnätet har Föreningsbanken slutit avtal med 260 ombud, t ex livsmedelsaffärer, genom vilka kunderna kan disponera sitt konto.

Kundernas ökade utnyttjande av självbetjäningstjänster och automatiserade transaktioner innebär, att tyngdpunkten i bankkontorens verksamhet successivt förändras. Från att huvudsakligen ha varit en distributionskanal för traditionella banktjänster blir bankkontoren alltmer en rådgivnings- och försäljningskanal på den lokala marknaden.

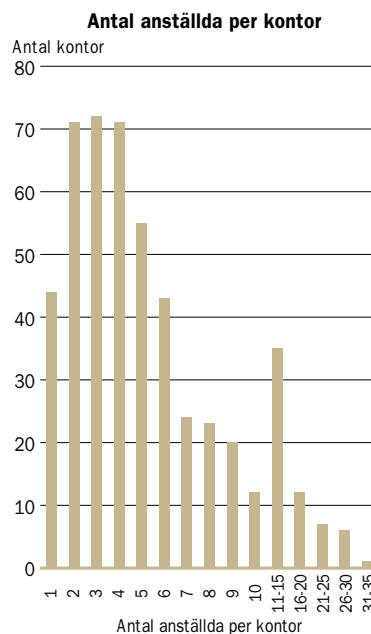
Kompletterande distributionskanaler

Från och med december 1996 kan Föreningsbankens kunder utföra sina bankärenden via telefonservicen Ring & Svar. Enheten är bemannad alla dagar under året mellan klockan 7 och 23 och erbjuder kunderna en utökad tillgänglighet. Ring & Svar bistår också bankkontoren med telefonförsäljning.

Genom den automatiserade telefonservicen, Ringomat, kan kunderna utföra transaktioner mellan sina konton samt få saldo- och transaktionsuppgifter.

Därtill har kunderna tillgång till 2 400 uttagsautomater över hela Sverige, av vilka Föreningsbanken äger 168.

Från och med 1 mars 1997 erbjuder banken vissa tjänster via Internet. Utbudet av banktjänster på Internet kommer successivt att byggas ut under året.

Ring & Svar

Ring & Svar erbjuder Föreningsbankens kunder personlig bankservice via telefon. Med Ring & Svar blir det bekvämare för kunden att sköta sina bankaffärer och personal frigörs för mer lönsamma arbetsuppgifter på kontoren.

Resultatutveckling

Föreningsbankens rörelseresultat ökade till 1 160 (1 020) Mkr, en förbättring med 14 procent. Kreditförlusterna minskade med 25 procent och blev 1 091 (1 447) Mkr. Räntabiliteten på eget kapital efter verklig skatt uppgick till 18,3 (21,1) procent. Eget kapital per aktie ökade till 23,15 (20,52) kr.

Intäkter

Föreningsbankens totala intäkter sjönk med 4 procent jämfört med 1995 till 5 206 (5 398) Mkr.

Räntenettet steg med 2 procent exklusive insättningsgarantiavgiften. Efter beaktande av den för 1996 nya avgiften för insättningsgarantin på 118 Mkr, minskade räntenettet med 1 procent till 3 611 (3 656) Mkr. Marginalen mellan in- och utlåningsräntorna förbättrades under andra halvåret 1996. Genomsnittligt var dock räntemarginalen lägre under 1996 än under föregående år. Volymökningar för både in- och utlåning bidrog positivt till räntenettet liksom sjunkande problemkrediter. Finansieringskostnaden för övertagna panter minskade till följd av såväl utförsäljning av fastigheter, som lägre marknadsräntor.

Provisionsnettot steg med 15 procent till 792 Mkr. Ökningen är främst hänförlig till provisioner från betalningsförmedlingstjänster och fondrörelsen.

Nettoreultatet av finansiella transaktioner minskade med 181 Mkr till 217 (398) Mkr.

Övriga rörelseintäkter ökade med 21 Mkr till 507 Mkr, om vinsten på 80 Mkr från försäljningen av Föreningsbanken Jordbrukskredit under 1995 exkluderas. Driftsnettot från övertagna panter steg till 391 (375) Mkr exklusive räntebidrag. I övriga intäkter ingår ett resultat om 20 Mkr från Föreningsbanken Försäkring Skadeförsäkringsaktiebolag, vars rörelse förvärvades under året.

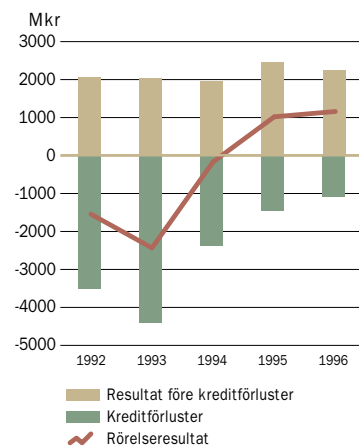
Kostnader

Verksamhetens kostnader var i stort sett oförändrade och uppgick till 2 955 (2 931) Mkr. Det fortsatta effektiviseringsarbetet bidrog till att personalkostnaderna minskade med 4 procent trots avtalad löneökning på 4 procent. Medelantalet anställda sjönk med 88 till 3 864. Effektiviseringar skedde såväl på huvudkontoret som i kontorsrörelsen.

De övriga omkostnaderna ökade med 6 procent. En viktig orsak är kundernas ändrade tjänsteanvändning mot mer automatiska tjänster som bankomat, bankgiro etc. Därut-

över förklaras ökningen av Föreningsbankens satsning på automattjänster, uppbyggnad av en ny datormiljö på bankkontoren, start av försäkringsverksamheten, lanseringen av bankens nya telefonservice Ring & Svar samt ökade investeringar i kompetensutveckling.

Koncernens resultat före kreditförluster samt rörelseresultat, 1992-96

Kreditförluster

Föreningsbankens kreditförluster, exkl värdeförändring på övertagen egendom, sjönk med 41 procent till 693 (1 172) Mkr. Kreditförlusterna, inkl värdeförändring på övertagen egendom, minskade med 25 procent till 1 091 (1 447) Mkr. Kreditförlusterna härrörde huvudsakligen från fastighets- och byggföretag samt från serviceföretag. Kreditförlustnivån, d v s kreditförluster i förhållande till den totala kreditportföljen, blev 1,2 (1,7) procent. Reserveringsgraden för osäkra fordringar uppgick till 55 (52) procent.

Av kreditförlusterna var 94 (88) procent förluster på mindre än 25 Mkr och 77 (60) procent mindre än 5 Mkr. Ingen kreditförlust översteg 50 Mkr jämfört med en kreditförlust under 1995.

Kreditförlusterna storleksfördelade, 31 december 1996

Förlustintervall, Mkr	Volym	Andel i % per intervall
0-0,1	105	10
0,1-1,0	401	37
1,0-5,0	332	30
5,0-25,0	185	17
25,0-	68	6
Totalt	1 091	100

Koncernens kreditförluster, inklusive värdeförändring på övertagen egendom

31 december 1996	Andel av totala kreditförluster, Mkr	Andel av resp. kundgrupps kreditvolym, %	
Privatpersoner	136	13	0,4
Lantbruk	47	4	0,4
Industrieföretag	65	6	1,2
Fastighets- och byggföretag	645	59	4,1
Serviceföretag	167	15	1,3
Finansiella företag	0	0	0
Offentliga sektorn	0	0	0
Övriga företag	27	3	0,7
Övrigt	4	0	0,4
Totalt	1 091	100	1,2

I kreditvolymen ingår utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exklusive banker).

Skattesituation

Under 1996 togs bankens återstående outnyttjade underskottsavdrag om 672 Mkr i anspråk. Skattekostnaden uppgick till 138 Mkr, d v s 12 procent av resultatet före skatt. Av skattekostnaden utgör 55 Mkr latent skatt.

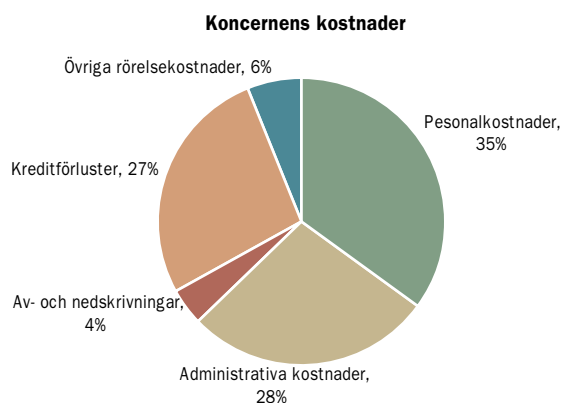
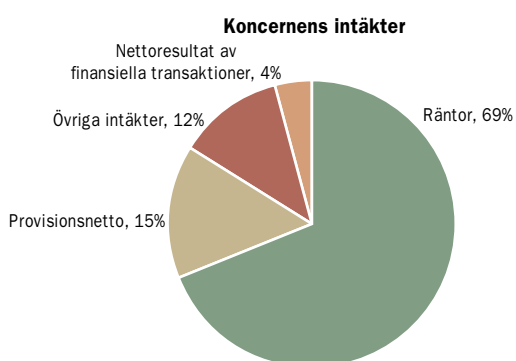
Känslighetsanalys

Känslighetsanalysen visar olika faktorer påverkan på rörelseresultatet.

	Förändring	Effekt	
		Mkr	Kronor/Aktie ³
Kort marknadsränta, banken ¹	+/- 1 %	-/+ 50	-/+ 0,19
Utlåningsränta, banken ¹	+/- 1 %	+/- 542	+/- 2,08
Inlåningsränta, banken ¹	+/- 1 %	-/+ 666	-/+ 2,55
Inlåningsvolym, banken	+/- 1 %	+/- 13	+/- 0,05
Utlåningsvolym, banken	+/- 1 %	+/- 21	+/- 0,08
Antal anställda	+/- 100	-/+ 37	-/+ 0,14
Lönenivå	+/- 1 %	-/+ 14	-/+ 0,05
Övriga omkostnader	+/- 1 %	-/+ 15	-/+ 0,06
Ränta problemkrediter	+/- 1 %	+/- 37	+/- 0,14
Volym problemkrediter ²	+/- 100 Mkr	-/+ 10	-/+ 0,04

¹ Procentenhet. ² Avser räntenettoeffekt. ³ Beräknad på 261 miljoner aktier.

Beträffande känslighetsanalys av fastighetsbeståndet, Mandamus AB, se sid 26.

Finansiell struktur

Vid årets utgång uppgick Föreningsbankens utlåning till allmänheten till 74 procent av tillgångarna respektive in- och upplåning från allmänheten till 57 procent av skulderna.

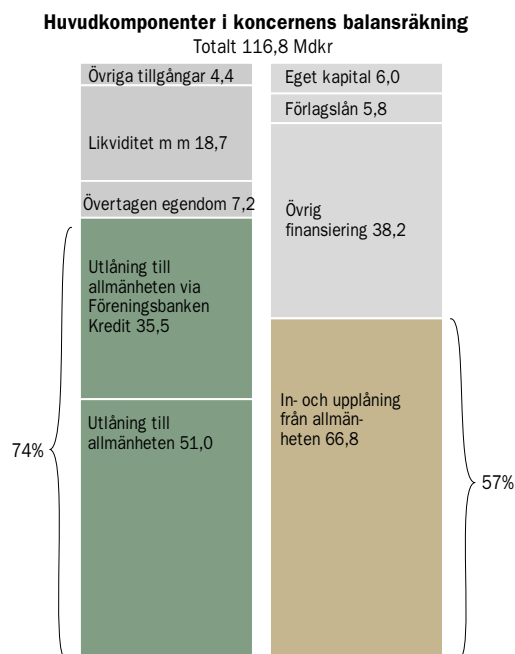
Inlåningen om 66,3 Mdkr finansierade bankkontorens utlåning på 55,8 Mdkr. Banken lånade ut 3,5 Mdkr till Föreningsbanken Kredit och 1,8 Mdkr till Mandamus. Föreningsbanken Kredits utlåning om 35,5 Mdkr finansierades därutöver av privat- och aktieindexobligationer samt genom marknadsupplåning. Bankens likviditetsöverskott placerades främst i räntebärande värdepapper.

Tillgångar

Utlåning

Under 1996 ökade Föreningsbanken sin utlåning till allmänheten med 8,4 Mdkr till 86,5 Mdkr. 3 procent av utlåningen var i utländsk valuta. Kunder på landsbygden och i mindre städer svarade för 92 procent av kreditvolymen.

Vid en storleksfördelning av den totala kreditvolymen per kredittagare svarade kunder med krediter på 0,5 Mkr eller mindre för 35 procent och kunder med krediter på 5 Mkr eller mindre för 70 procent av den totala volymen.

Utlåning till allmänheten, Mkr

31 december	1996	1995	Förändring, %
Föreningsbanken AB	55 765	56 886	-2
Föreningsbanken Kredit	35 530	27 468	29
Föreningsbanken Finans	1 116	651	71
Föreningsbanken Företagskredit	903	137	559
Koncerneliminering	-6 802	-7 021	-3
Totalt	86 512	78 121	11

Kreditvolymen storleksfördelad, 31 december 1996

Utlåningsstorlek, Mkr	Antal engagemang	Volym, Mkr	Andel av total volym, %	Akkumulerad andel, %
0,0-0,25	195 247	14 675	17	17
0,25-0,5	47 346	16 064	18	35
0,5-1,0	25 015	15 980	18	53
1,0-5,0	8 820	15 256	17	70
5,0-25,0	1 153	9 740	11	81
25,0-100	188	7 728	9	90
100-500	32	5 156	6	96
500-1000	2	1 340	1	97
1000-	2	2 357	3	100
Totalt	277 805	88 296	100	

I kreditvolymen ingår utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exklusive banker).

Koncernens kreditvolym, Mkr

31 december 1996	Mkr	%
Privatpersoner	35 950	41
Lantbruk	12 042	14
Industriföretag	5 489	6
Fastighets- och byggföretag	15 692	18
Serviceföretag	13 147	15
Finansiella företag	141	0
Offentliga sektorn	859	1
Övriga företag	4 047	4
Övrigt	929	1
Total kreditvolym	88 296	100
Varav:		
Småhus	29 440	33
Bostadsrätter	1 039	1
Jord- och skogsbruk	8 401	10
Hyreshus	12 510	14
Kommersiella fastigheter	7 438	8
Övriga fastigheter	6 700	8
Totalt fastighetsrelaterat	65 528	74

Engagemang överstigande 10 procent av kapitalbasen får enligt lag utgöra högst 800 procent av kapitalbasen. I Föreningsbanken fanns 2 engagemang som översteg 10 procent. Tillsammans utgjorde de 23 procent av kapitalbasen.

Koncernens stora exponeringar, 31 december 1996

Bransch	Exponering, Mkr	Andel av kapitalbas, %	Akkumulerat, %
Försäkring	1 315	13,0	13,0
Livsmedelsindustri	1 042	10,3	23,3
Totalt	2 357	23,3	

10% av kapitalbasen = 1 010 Mkr.

Övertagen egendom för skyddande av fordran

Övertagen egendom för skyddande av fordran uppgick vid slutet av 1996 till 7,2 (8,3) Mdkr. Egendomen fanns till största delen i Mandamus. Värdet på övertagna fastigheter uppgick till 7,1 Mdkr, varav 1,3 Mdkr i utlandet. Uthyrningsgraden var 88 (87) procent för Mandamus svenska fastigheter och 92 (91) procent för de utländska. Direktavkastningen var 7,5 (7,2) procent för de svenska fastigheterna och 6,7 (6,3) procent för de utländska. Exkluderas räntebidragen var direktavkastningen för de svenska fastigheterna 5,2 (4,9) procent.

Under året sålde Mandamus fastigheter med ett bokfört värde av 809 Mkr (118).

En ytterligare stor fastighetsförsäljning gjordes under januari 1997 till ett bokfört värde om 960 Mkr. För vidare information se Mandamus, sid 37.

Övertagen egendom för skyddande av fordran

Mkr	1996	1995
Mandamus	7 019	7 787
Föreningsbanken Kredit	141	442
Föreningsbanken AB	59	93
Totalt	7 219	8 322
varav fastigheter och bostadsrätter	7 091	8 164

Känslighetsanalys av fastighetsbeståndet

I en känslighetsanalys av fastighetsbeståndet visas effekten på fastigheternas avkastningsvärde, driftsnetto och direktavkastning vid förändring av några viktiga parametrar. Avkastningsvärdet är beräknat enligt en kassaflödesmetod, se Redovisningsprinciper sid 47.

Känslighetsanalys av fastighetsbeståndet, Mandamus AB

Parameter	Förändring %	Effekt på	
		direktavkastning procentenheter	Effekt på driftsnetto, Mkr värde, Mkr
Svenska fastigheter			
Hysesintäkter, bostäder	+/- 1	+/- 0,08	+/- 4 +/- 44
Hysesintäkter, lokaler	+/- 1	+/- 0,04	+/- 2 +/- 23
Ytvakansgrad	+/- 1 ¹⁾	-/+ 0,13	-/+ 7 -/+ 78
Drifts- och underhållskostnader	+/- 1	-/+ 0,06	-/+ 3 -/+ 36
Utländska fastigheter			
Hysesintäkter, bostäder	+/- 1	+/- 0,00	+/- 0 +/- 1
Hysesintäkter, lokaler	+/- 1	+/- 0,08	+/- 1 +/- 12
Ytvakansgrad	+/- 1 ¹⁾	-/+ 0,09	-/+ 1 -/+ 14
Drifts- och underhållskostnader	+/- 1	-/+ 0,02	-/+ 0 -/+ 3

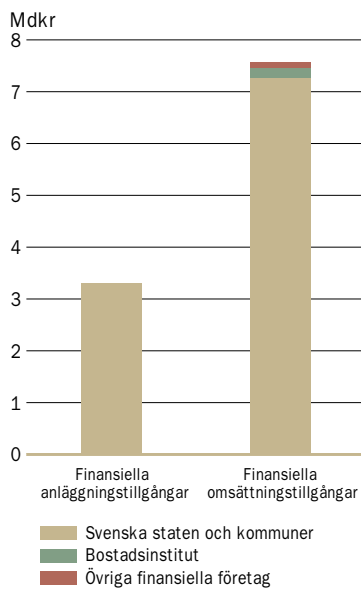
1) Procentenhet

Räntebärande värdepapper

De räntebärande värdepapper som klassificeras som omsättningstillgångar utgör handelslager och har i koncernen ett marknadsvärde på 7,6 Mdkr. 7,3 Mdkr avser värdepapper emitterade av svenska staten och kommuner, 0,2 Mdkr avser bostadsinstitut samt 0,1 Mdkr avser övriga finansiella företag.

De räntebärande värdepapper som klassificeras som finansiella anläggningstillgångar utgörs av statspapper och är bokförda till 3,0 Mdkr. Marknadsvärdet uppgår till ett 0,3 Mdkr högre belopp än bokfört värde.

Koncernens räntebärande värdepapper

Skulder

Inlåning

Under året ökade Föreningsbankens inlåning med 4,3 Mdkr till 66,3 Mdkr. Endast en mindre del av inlåningen var i utländsk valuta.

Liksom för utlåningen svarade kunder på landsbygden och i mindre städer för större delen av inlåningen.

Bankens inlåning per kundgrupp och område, Mkr

31 december	1996	%	1995	%
Privatpersoner ¹⁾	36 931	56	41 127	66
Företag	9 370	14	7 571	12
Lantbruk	12 811	19	6 671	11
Kommuner	668	1	655	1
Övrigt	6 494	10	5 925	10
Totalt	66 274	100	61 949	100
varav				
Stockholm, Göteborg och Malmö	4 983	8	3 060	5
Övriga Sverige	61 291	92	58 889	95
Totalt	66 274	100	61 949	100

¹⁾ SCB:s definitioner av kundgruppstillhörighet har ändrats jämfört med föregående år. Numera tillhör alla kunder som redovisar momspliktig inkomst en annan grupp än privatpersoner jämfört med endast dem som redovisade över 200 000 kr tidigare år.

Marknadsupplåning

Koncernens emitterade skuldebrev uppgick vid utgången av 1996 till 26,2 (19,9) Mdkr, varav 2,5 (0,7) Mdkr var upptagna av banken.

Under 1996 slöt Föreningsbanken avtal om ett Euro-MTN program med en ram på en miljard USD. Under programmet emitterades ett daterat förlagslån på 100 MUSD och ett odaterat förlagslån på 100 MUSD. Efter dessa emissioner uppgick den totala volymen förlagslån till 5,7 Mdkr, varav 2,0 Mdkr var odaterade.

Rating

Under 1996 erhöll Föreningsbanken kort rating från ratinginstitutet Standard & Poor's. Sedan 1995 innehar Föreningsbanken rating från IBCA och Moody's.

	IBCA	Moody's	Standard & Poor's
Kort rating	A1	P2	A2
Lång rating	A	A3	–
Individuell/finansiell styrka	C	C	–

Eget kapital

Vid årets ingång uppgick Föreningsbankskoncernens egna kapital till 5,4 Mdkr. Av beloppet togs 0,4 Mdkr i anspråk för utdelning. Efter tillskott av årets resultat om 1,0 Mdkr uppgick det egna kapitalet till 6,0 Mdkr, före föreslagen utdelning om 0,4 Mdkr för 1996.

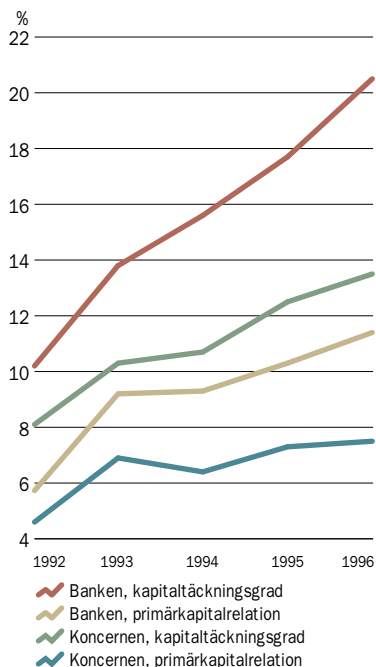
Kapitaltäckning

Föreningsbankens kapitalbas uppgick till 10,1 (8,6) Mdkr efter avdrag för styrelsens förslag till utdelning. Primärkapitalet svarade för 5,6 (5,0) Mdkr.

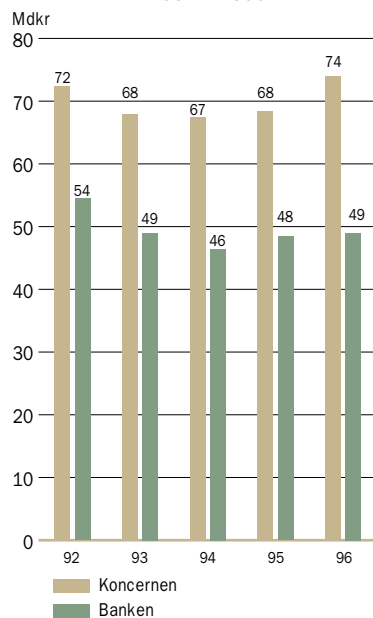
Kapitaltäckningsgraden förbättrades under 1996 med 1,0 procentenheter till 13,5 procent. Primärkapitalrelationen var vid utgången av 1996 7,5 (7,3) procent. Bankens kapitaltäckningsgrad uppgick till 20,5 (17,7) procent.

Vid beräkning av kapitaltäckningsgrad samt primärkapitalrelation har ingen hänsyn tagits till bonusutdelning som utgår om samgåendet med Sparbanken fullföljs.

**Koncernens och bankens kapitaltäckning
1992 – 1996**

**Koncernens och bankens riskvägda belopp
1992 – 1996**

Riskhantering

Kreditrisker

Det fortsatt intensiva arbetet med att nedbringa problemkrediterna och volymen av övertagen egendom resulterade i att koncernens volym av osäkra fordringar netto minskade med 25 procent och räntenedsatta krediter med 60 procent jämfört med 1995. Fördelat mellan olika kundgrupper svarar företagssektorn, främst fastighets- och byggbranschen, för huvuddelen av de totala problemkrediterna.

Reserveringsgraden för osäkra fordringar uppgick i slutet av 1996 till 55 procent jämfört med 52 procent 1995.

Föreningsbankens strikta fokusering på de prioriterade kunderna har lett till att kreditportföljen består av många mindre engagemang avseende småföretag fördelade på många branscher. Privatpersoner och lantbruk uppvisar därtill låga kreditförluster jämfört med andra låntagare sett över en längre tidsperiod.

Övervakning av kreditportföljen

Varje kredit följs löpande av kundansvarigt bankkontor. Kreditportföljens sammansättning och riskstruktur följs dessutom kontinuerligt på koncern- och marknadsområdesnivå samt inom dotterbolagen genom månatliga rapporter, särskilda granskningar samt årsprövningar. En kreditcontrollerfunktion följer upp att kredithanteringsprocessen bedrivs i enlighet med gällande policy och regelverk.

Problemkrediter

	Volym, Mkr	%	Andel av resp kundgrupps kreditvolym, %
Privatpersoner	495	26	1
Lantbruk	124	7	1
Industrieföretag	86	4	2
Fastighets- och byggföretag	672	36	4
Serviceföretag	302	16	2
Finansiella företag	0	0	0
Offentliga sektorn	0	0	0
Övriga företag	109	6	3
Övrigt	92	5	10
Totalt	1 880	100	2

I kreditvolymen ingår utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exklusive banker)

Engagemang överstigande 1 Mkr har en fastställd kreditram som är tidsbegränsad till högst ett år i taget. Omprövning av kreditramen görs årligen som om den avsåg en ny kredit. Det innebär att kredittagarens verksamhet analyseras med avseende på betalningsförmåga, soliditet och framtidsutsikter, liksom att säkerheterna värderas på nytt och att kundklassificeringen ses över. De engagemang som inte omfattas av en kreditram prövas löpande under året.

Risiklassificerade engagemang

För större företagskrediter och större krediter till privatpersoner, där banken identifierar en risk att kredittagaren inte kommer att fullgöra sina förpliktelser, används ett system för uppföljning och kontroll. I systemet riskmärks engagemanget varefter en fördjupad analys görs och en åtgärdsplan tas fram.

Dessa engagemang indelas i två kategorier. I kategori ett ingår engagemang där kunden fortfarande sköter sina åtaganden, men där banken bedömer att särskild bevakning är nödvändig. Att kundens återbetalningsförmåga har försämrats kan t ex leda till sådan klassificering.

I kategori två ingår engagemang där kunden inte sköter sina åtaganden eller har försatts i konkurs/betalningsinställelse, samt då krediten på annat sätt är klassificerad som större problemkredit.

Risiklassificerade volymer

31 december, Mkr	1996	%	1995	%
Kategori 1	1 984	59	3 058	67
Kategori 2 ^{1) 2)}	1 375	41	1 536	33
Totalt	3 359	100	4 594	100

¹⁾ Netto, efter avdrag för reserv för befarad förlust

²⁾ Ingår som en del av totala problemkrediter

Branschfördelning för engagemang som är risiklassificerade enligt kategori 2

31 december	Andel av 1996 resp. kredit- volym, %	Andel av 1995 resp. kredit- volym, %
Privatpersoner	255	1
Lantbruk	96	1
Industrieföretag	50	1
Fastighets- och byggföretag	643	4
Serviceföretag	221	2
Övriga företag	56	1
Övrigt	54	3
Totalt	1 375	2

Kreditbeviljning

Föreningsbankens kreditorganisation bygger på ett decentraliserat ansvar och beslutsfattande. Målsättningen är att förbättra kundkännedomen och reducera kreditrisken jämfört med om kreditbeslut tas centralt.

Lokalbankerna beslutar själva i kreditärenden inom fastställda beloppsgränser och enligt koncernens kreditpolicy och instruktioner.

Beloppsgränserna vid beviljning av bankkrediter delas in i sex grupper. Till vilken grupp en lokalbank förs beror i första hand på personalens kompetens men även på marknadsförutsättningar, utlåningsvolym m m. Krediter som överstiger den delegerade ramen beslutas av centralt organiserade organ eller av styrelsen.

Nivåer för kreditbeslut i banken

Lokalbank Mkr	Maxnivåer mellan 3 och 16 Mkr
Kommitté för resp kreditområde	Upp till 70 Mkr
Centrala kreditutskottet	Upp till 400 Mkr
Styrelsen	Obegränsat

Föreningsbankens dotterbolag ger via fullmakter bankkontor rätt att ta kreditbeslut. För dotterbolagens större krediter sker en prövning i de centrala organen.

Även om ett engagemang har beslutats centralt ligger kreditansvaret på den enhet, normalt bankkontoret, som har kundansvaret.

Den totala exponeringen på enskilda kunder kan bevakas på central nivå genom att alla kreditgivande enheter har rapporterings- och registreringsskyldighet.

Kravverksamhet

Under året inrättades en kravenhet, som hanterar kravenärenden för vilka rättsliga åtgärder i någon form krävs. Dotterbolagens kravverksamhet integreras successivt i bankkontorens normala kravarbete. Härigenom ökar möjligheten till helhetssyn beträffande kunden.

Fastighetsanalys

Bankens befintliga kreditstock är till stor del fastighetsrelaterad. Därför erbjuds bankkontoren centralt stöd vid analys av fastighetsföretag och enskilda fastigheter. Ett datorbaserat system för småhusvärdering används av bankkontoren. Utbildning ges fortlöpande kring fastighetsrelaterade frågor.

Marknadsrisker

Ränterisk är den väsentligaste marknadsrisken i Föreningsbanken. Även motparts-, valutakurs- och aktiekursrisker förekommer, men dessa är av mindre omfattning. Vid årsskiftet tog marknadsriskerna endast 158 Mkr av koncernens totala kapitalbas på 10,1 Mdkr i anspråk.

Kapitalkrav för marknadsrisker¹

31 december 1996 Mkr	Totalt		Varav derivat	
	Riskvägt belopp	Kapital- krav, 8%	Riskvägt belopp	Kapital- krav, 8%
Motpartsrisk				
– Handelslager	110	9	110	9
– Övrig verksamhet	186	15	186	15
– Andra motpartsrisker	2	0	0	0
Totalt motpartsrisk	298	24	296	24
Avvecklingsrisk	0	0	0	0
Aktiekursrisk				
– Generell risk	3	0	25	2
– Specifik risk	53	4	0	0
Ränterisk				
– Generell risk	1 243	99	1 646	132
– Specifik risk	245	20	0	0
Valutakursrisk	0	0	0	0
Andra risker	174	14	2	0
Totalt marknadsrisk	2 016	161	1 969	158

¹ Enligt kapitaltäckningsreglerna avseende marknadsrisk. Motpartsrisk för derivat i övrig verksamhet är även medtagna, vilka kapitaltäckts enligt reglerna för kreditrisker.

Ansvar och uppföljning av marknadsrisker

I Föreningsbanken beslutar styrelsen om totallimiten för koncernens ränte-, valutakurs- respektive aktiekursrisk. Koncernchefen fördelar därefter totallimiterna efter förslag från Finanskommittén. Ränte-, valutakurs- och aktiekursriskerna i koncernen koncentreras till Fond-Finans-Utland (FFU).

Det åvilar varje chef att tillse att riskerna är avlyfta antingen genom internlån till FFU eller i vissa fall direkt till marknaden enligt givna risklimiter. Chefen för FFU ansvarar för den koncernövergripande finansiella riskhanteringen.

Handeln på ränte-, valuta- och aktiemarknaden kontrolleras löpande av de ansvariga linjefeferna inom FFU. Handeln kontrolleras dessutom dagligen av en från handeln fristående administrativ funktion, främst med avseende på tilldelade limiter.

Riskerna i bankens portföljer rapporteras veckovis till chefen för FFU och månatligen till styrelsen och Finanskommittén.

Ränterisk

Ränterisker förekommer huvudsakligen hos bankkontoren, Föreningsbanken Kredit, Mandamus och FFU.

Hos bankkontoren sker merparten av in- och utlåningen till rörlig ränta, varför ränterisken är låg. För den del av volymen som är räntebunden minimeras ränterisken genom internlån, med motsvarande volym och räntebindningstid. Den ränterisk som återstår är huvudsakligen hänförlig till osäkra fordringar och mjuka lån.

Föreningsbanken Kredits utlåning fördelades vid årsskiftet på 86 procent med bunden ränta och 14 procent med rörlig ränta. Föreningsbanken Kredit minimerar ränterisken i den bundna utlåningen genom upplåning på marknaden, internlån eller genom ränteswappar.

Mandamus innehar 5,6 Mdkr i svenska fastigheter. 30 procent av det långsiktiga lånebeloppet finansieras med kortfristig upplåning. Resterande del finansieras med lån till fast ränta.

FFU handlar i ränterisker och ansvarar för bankens roll som Primary Dealer på penningmarknaden. Använda instrument är obligationer, ränteterminer och forward rate agreements. Ränteriskerna i handelsportföljen, exklusive finansiella anläggningstillgångar, uppgick vid årets slut till 44 Mkr, mätt som en procentenhets parallellförskjutning av avkastningskurvan. För de finansiella anläggningstillgångarna uppgick ränterisken, mätt på samma sätt, till 105 Mkr.

Räntebindningstid för tillgångar och skulder per 1996-12-31 redovisas i not 44.

Valutakursrisk

Vid årets utgång uppgick Föreningsbankens valutakursrisker till en nettoposition om 104 Mkr och en aggregerad nettoposition om 143 Mkr, definierad enligt Riksbankens Valutahandelstillstånd.

In- och utlåningen i utländsk valuta var låg och minskade jämfört med föregående år. Valutakursrisker som förekommer i affärsverksamheten lyfts av till FFU. Dotterbolaget Mandamus har övertagen utländsk egendom till ett bokfört värde om 1,3 Mdkr. Dessa tillgångar är skyddade genom motsvarande upplåning i utländsk valuta. Föreningsbankens upplåning i utländsk valuta är kurssäkrad.

Handel som bedrivs i valutor och valutaderivat begränsas av styrelsens satta limiter, vilka väsentligt understiger de limiter som ges av Riksbanken enligt valutahandelstillståndet.

Aktiekursrisk

Föreningsbanken handlar i svenska och utländska aktier samt i aktiederivat. Aktiekursrisken begränsas av lågt satta limiter.

Åtaganden utanför balansräkningen

Derivat används främst för att eliminera ränte-, valutakurs- och aktiekursrisker. Ränteswappar används huvudsakligen till att minska ränteriskerna i den långfristiga bostadsfinansieringen och valutaswappar till att minska valutakursrisken för utländsk upplåning. Forward rate agreements används som ett led i den kortfristiga likviditetshanteringen.

Egen handel bedrivs främst i samband med market maker-åtagandet. Marknad ställs i standardiserade, clearade aktieterminer, aktieoptioner och ränteterminer.

De framtida betalningsflöden, som derivaten kan ge upphov till, uppgår till mindre belopp och påverkar endast marginellt koncernens likviditet.

För sammanställning av Föreningsbankens derivat, se not 43.

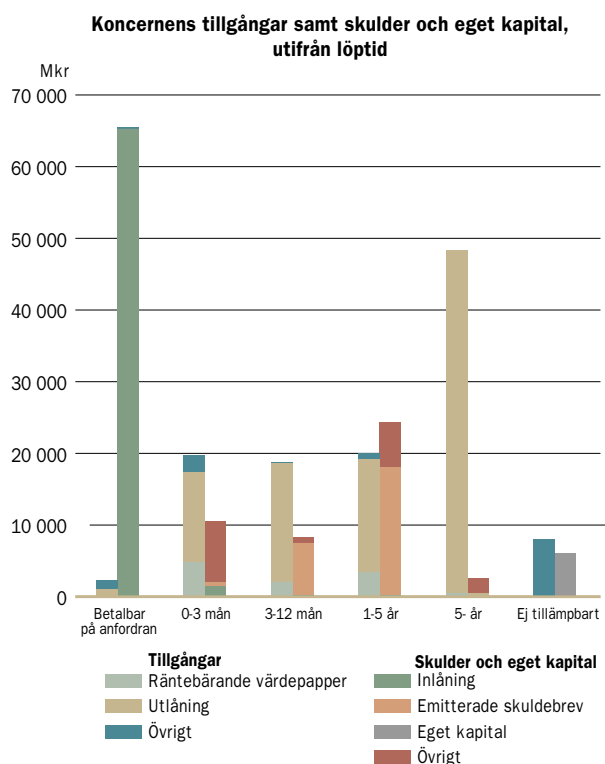
Motpartsrisk

För att minska motpartsriskerna i hanteringen med finansiella instrument använder Föreningsbanken huvudsakligen clearinginstitut där likvid sker mot leverans. I övriga fall tecknas standardavtal med motparten, t ex ISDA-avtal.

Likviditetsrisk

Matchningen av löptider mellan placeringar och finansieringar är god för löptider upp till fem år. Perioden fem år och uppåt präglas av en betydligt större placering än finansiering, cirka 48,2 Mdkr i placering mot cirka 2,5 Mdkr i finansiering. Anledningen till detta är att bostadsfinansiering lämnas med långa löptider, upp till 40 år.

Löptider för placeringar och finansiering per 1996-12-31 redovisas i not 39.

Operativa risker

Säkerhetsmässiga brister i administrativa rutiner, byggnader, transportsystem, datasystem och andra tekniska system skapar olika operativa risker, vilka kan leda till skador på liv, hälsa, miljö och andra värden.

Varje chef i Föreningsbanken är primärt ansvarig för att identifiera, begränsa och kontrollera sin enhets operativa risker. Koncernstab Juridik svarar för samordning och tillsyn vad avser legala risker. På motsvarande sätt svarar Koncernstab Säkerhet för samordning och tillsyn vad avser ADB-risker, administrativa risker och tekniska risker.

Föreningsbanken har planer för kris-, katastrof- och krigssituationer samt en katastrofplan för datorstopp. Dessutom finns en grupp som håller beredskap för ekonomiska kupper. En grupp för rehabilitering av bankens brottsoffer, t ex efter rån, håller på att bildas.

Föreningsbankens fastigheter och inventarier är brandförsäkrade till betryggande belopp. Även för de risker som är förknippade med bankverksamheten, såsom förmögenhetsskador, förmögenhetsbrott och ansvar, har försäkringar tecknats till belopp som har bedömts vara rimliga. Riskerna i dataverksamheten har beaktats. För att reducera de externa premiekostnaderna återförsäkras riskerna hos bankens helägda återförsäkringsbolag, FB Reinsurance AG.

Föreningsbanken Kredit AB

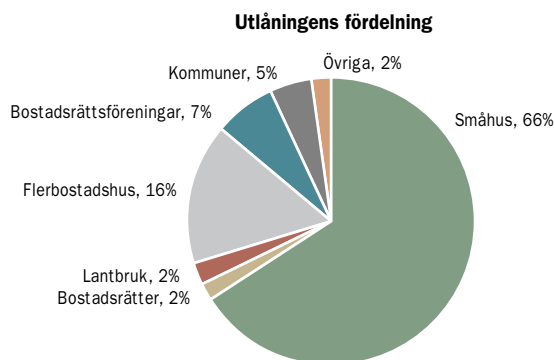
Föreningsbanken Kredit är Föreningsbankens helägda institut för bottenlån till bostadsfinansiering. Försäljning och marknadsföring sker genom Föreningsbankens kontor.

Förutsättningarna på marknaden för bottenlån till bostadsfinansiering var gynnsamma under året till följd av den sjunkande marknadsräntan. Nybyggnadstakten var låg, men omsättningen för fastigheter på andrahandsmarknaden, främst i storstäder samt universitets- och högskoleorter, ökade.

Föreningsbankens helkundsconcept kompletterat med riktade kampanjer gav positiva effekter på bolånevolymen.

Föreningsbanken Kredit ger via fullmakter Föreningsbankens kontor rätt att ta kreditbeslut och inom fastställda ramar rätt att bestämma priset på lämnade krediter. Kombinationen av lokalbankernas kundkännedom och en strukturerad uppföljning säkerställer kvaliteten i kreditportföljen.

Under året har fastigheter övertagna för skyddande av fordran minskat med 300 Mkr till 141 Mkr. Fler försäljningar planeras under 1997.

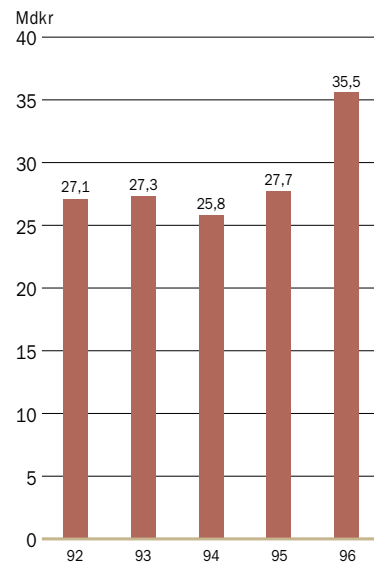
Utlåning

Utlåningen uppgick vid årets slut till 35,5 Mdkr, en ökning med 28 procent. Av volymökningen avsåg 2 Mdkr återtagna volymer från SBAB. Därmed har hela den ursprungligt överlåtna volymen från 1992 om 5 Mdkr återtagits från SBAB. Föreningsbanken Kredits marknadsandel uppgick till 3,5 procent, en ökning med 0,7 procentenheter jämfört med 1995.

Belåningsgraden på fastigheter bibehölls på 75 procent av marknadsvärdet trots hårdnande konkurrens.

Det finns en stor potential för nyutlåning bland Föreningsbankens befintliga kunder som har sina bottenlån i andra bottenlåneinstitut. Bankkontoren lyckades under 1996 med framgång bearbeta dessa kunder. En fortsatt god utveckling av de närmaste årens volym och vinst förväntas.

Total utlåning

Upplåning

Bolaget refinansierar sig i huvudsak genom lån i Föreningsbanken och genom att i eget namn emittera obligationer och certifikat i Sverige.

Vid årets slut uppgick obligationsvolymen till 20,5 (16,8) Mdkr, varav privatobligationer utgjorde 25 procent. Under året ökade den utestående certifikatsvolymen med 1,3 Mdkr till 5,8 Mdkr till följd av efterfrågeökningen på bottenlån.

Rating	Kortfristig	Långfristig	Individuell
IBCA	A1	A-	C

Resultat

Räntenettet ökade under året med 39 Mkr till 307 Mkr. Förbättringen förklaras till stor del av ökad utlåning. Högre intäkter samt minskade rörelsekostnader ökade resultat före kreditförluster med 15 procent till 266 Mkr.

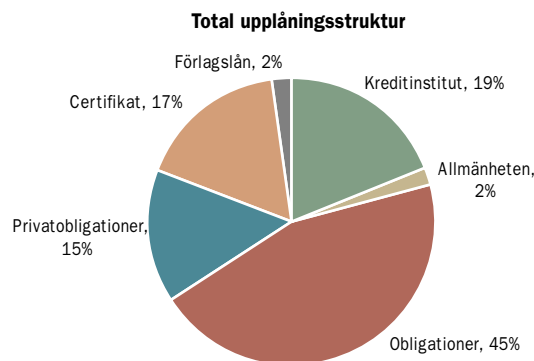
Den negativa utvecklingen av kreditförluster förklaras av förluster vid avyttring av fastigheter övertagna för skyddande av fordran samt förluster på krediter till bostadsrättsföreningar. Övriga kreditförluster minskade däremot under 1996.

Resultaträkning

Mkr	1996	1995
Rörelseintäkter	314	281
Personalkostnader	25	21
Övriga rörelsekostnader	23	28
Summa rörelsekostnader	48	49
Resultat före kreditförluster	266	232
Kreditförluster	235	159
Rörelseresultat	31	73

Nyckeltal

Utlåning, 31 december	35 534	27 739
Kreditförluster i % av utlåningen	0,8	0,5
Räntabilitet på eget kapital, %	2,1	5,1
Medelantal anställda	66	66

Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning AB

Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning förvaltar 12,4 (7,8)
Mdkr i fondmedel och 5,7 (3,7) Mdkr i förvaltningsuppdrag.

Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning, som är ett helägt dotterbolag till Föreningsbanken, är moderbolag till tre värdepappersbolag som förvaltar koncernens fonder. Förutom dessa finns ett dotterbolag, Föreningsbanken Kapitalförvaltning AB, som erbjuder förvaltningstjänster till i första hand företag, organisationer, kommuner och landsting.

Föreningsbankens kontor ökade under året försäljningen av fondsparande vilket medförde att marknadsandelen steg med 0,4 procentenheter upp till 3,9 procent av den svenska fondvolymen vid årsskiftet. Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning är Sveriges femte största fondförvaltare mätt i förvaltd volym.

Den 1 januari 1996 lades försäkringspremiefonderna (Unit Linked) samman med motsvarande fria fonder. Dessutom lades Föreningsbanken Fondspar samman med Föreningsbanken Sverige eftersom fondernas placeringssinriktning var likartad.

I början av året introducerades en ny fond, Föreningsbanken Miljöfond. Fondförmögenheten uppgick vid årets slut till 122 Mkr med drygt 14 000 sparare.

I slutet av året introducerades ytterligare en ny fond, Föreningsbanken Östeuropa. Antalet fonder uppgår efter detta till 18 (23).

Resultaträkning

Mkr	1996	1995
Rörelseintäkter	48	44
Personalkostnader	13	9
Övriga rörelsekostnader	25	26
Summa rörelsekostnader	38	35
Rörelseresultat	10	9

Nyckeltal

	1996	1995
Förvaltningsvolym, 31 december ¹	18 071	11 540
Medelantal anställda	21	17

¹ Inklusivt 5 692 Mkr i Föreningsbankens Kapitalförvaltning för 1996 och

3 700 Mkr för 1995 (fr o m 950701).

Föreningsbankens Fonder

31 december 1996	Antal fonder	Antal sparare	Förvaltd volym, Mkr
Allemansfonder	2	135 495	5 475
Svenska aktiefonder	2	54 389	1 880
Utländska aktiefonder	8	92 078	1 407
Svenska räntefonder	4	46 628	2 719
Utländska räntefonder	1	514	22
Blandfonder	1	33 630	876
Totalt	18	362 734	12 379
varav IPS	16	45 070	349

Föreningsbanken Finans AB

Föreningsbanken Finans, som är ett helägt dotterbolag till Föreningsbanken, erbjuder via bankens kontorsnät investeringskrediter i form av leasing och avbetalning samt rörelsekrediter, såsom factoring och kontraktsfinansiering.

Föreningsbanken Finans marknadsandel uppgick i slutet av 1996 till 1,7 procent, d v s en ökning på 0,6 procentenheter jämfört med föregående år.

Utestående krediter ökade under året med 61 procent till 1,4 Mdkr, bl a till följd av att bankkontoren börjat bearbeta Föreningsbankens befintliga kunder i större omfattning än tidigare.

Billånnet, som lanserades under 1995, visade en stark tillväxt under 1996.

Under året stärktes bankkontorens kompetens avseende finansbolagstjänster ytterligare. Därtill har rutiner för- enklats för att underlätta administration och kreditbe- slut.

Resultat

Rörelseintäkterna ökade med 4 procent till 116 Mkr. Att den stora kreditexpansionen inte ledde till en större ökning beror på sjunkande räntemarginaler samt att mer- parten av volymökningen skedde under andra halvåret.

Rörelsekostnaderna sjönk med 3 Mkr under 1996. Återvunna kreditförluster på leasingavtal uppgick till 2 Mkr.

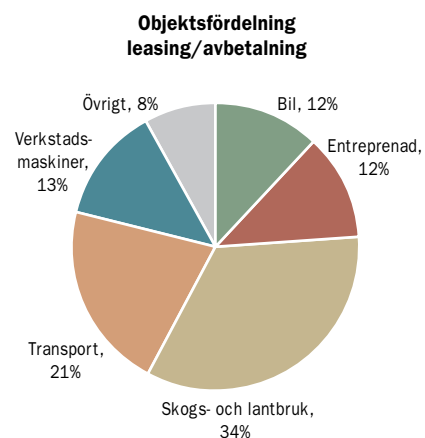
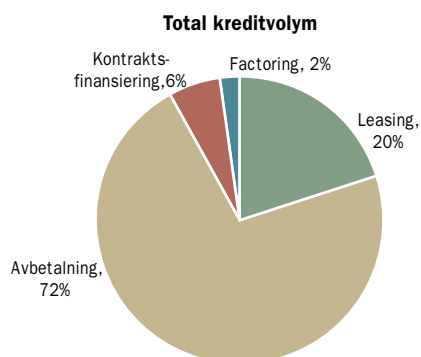
Rörelseresultatet ökade med 67 procent till 25 Mkr under 1996. Avkastningen på eget kapital uppgick till 15,9 (10,0) procent.

Resultaträkning

Mkr	1996	1995
Rörelseintäkter	116	112
Personalkostnader	13	12
Övriga administrativa kostnader	12	13
Av- och nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	67	70
Övriga rörelsekostnader	1	1
Summa rörelsekostnader	93	96
Resultat före kreditförluster	23	16
Kreditförluster	+2	1
Rörelseresultat	25	15

Nyckeltal

Utlåning, 31 december	1 398	871
Räntabilitet på eget kapital, %	15,9	10,0
Medelantal anställda	33	32

Mandamus AB

Mandamus är ett helägt dotterbolag till Föreningsbanken. Bolaget äger och förvaltar fastigheter och annan egendom övertagen för skyddande av fordran. Huvuduppgiften är att minimera Föreningsbankens förluster genom att förvalta, utveckla och sälja egendomen. Verksamheten startade under 1992.

Verksamheten kan delas upp i faserna övertagande, strukturering, förvaltning samt avveckling. Mandamuskoncernen har i allt väsentligt passerat övertagandefasen. Volymen av ny övertagen egendom var låg under 1996 och endast ett fåtal objekt förväntas bli aktuella för förvärv i fortsättningen.

Under 1996 effektiviserades förvaltningen av de övertagna fastigheterna. Åtgärder vidtogs för att komma till rätta med tidigare eftersatt underhåll av fastighetsbeståndet.

Avveckling är den sista fasen och slutmålet med verksamheten. En ny organisation för att öka takten i fastighetsförsäljningarna skapades under 1996. Detta medför-

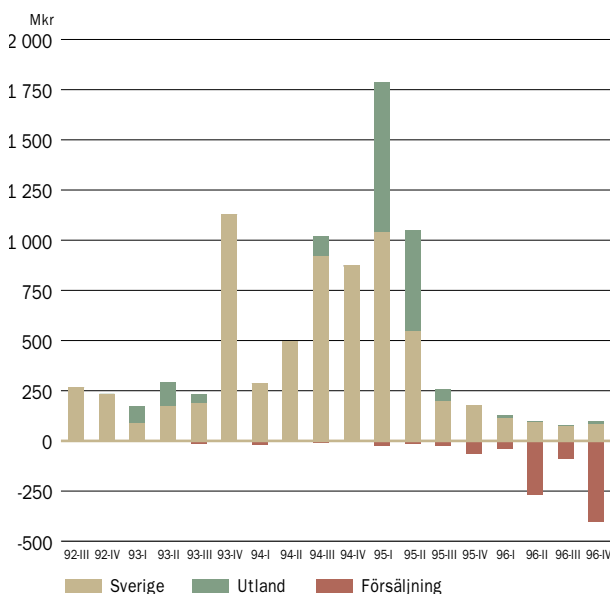
de att försäljningarna ökade kraftigt jämfört med året innan.

Enligt överenskommelse mellan styrelserna i Föreningsbanken och Sparbanken Sverige avses Mandamus delas ut till FöreningsSparbankens aktieägare under våren 1998.

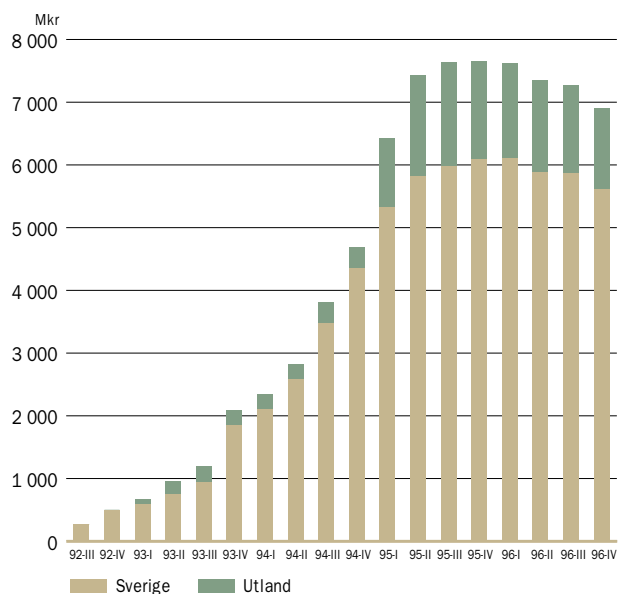
Finansiering

Mandamus finansierar cirka 30 procent av det långsiktiga lånebehovet med kortfristig upplåning. Resten finansieras med lån till fast ränta. Löptiderna fördelas jämnt över en femårsperiod.

Fastighetsvolymens utveckling, Sverige och utland

Fastigheter, bokfört värde, Sverige och utland

Det utländska fastighetsbeståndet är till övervägande delen finansierat genom lån i motsvarande valutor.

Resultat

Intäkter exklusive räntebidrag uppgick till 771 (704) Mkr, varav 647 (563) Mkr för de svenska fastigheterna och 124 (141) Mkr för det utländska beståndet. Efter driftskostnader återstår ett driftsnetto om 392 (362) Mkr, varav 296 (252) Mkr för de svenska och 96 (110) Mkr för de utländska fastigheterna. Därtill har kostnader på 20 Mkr avseende ej konsoliderade dotterbolag belastat driftsnettot.

Omräknat till årstal var direktavkastningen 5,2 (4,9) procent exklusive räntebidrag för fastigheterna i Sverige. Inklusivt räntebidrag var direktavkastningen 7,5 (7,2) procent. Direktavkastningen för de utländska fastigheterna var 6,7 (6,3) procent.

Administrationskostnaderna uppgick till 82 (90) Mkr. En väsentlig del av kostnaderna är förknippade med omstruktureringsarbetet.

Under året gjordes nedskrivningar av fastigheternas bokförda värden med 293 (198) Mkr, varav en stor del beror på att nuvärdet av framtida räntebidrag sjunker allt eftersom värdet av återstående räntebidragsbetalningar minskar.

Övriga nedskrivningar i Mandamuskoncernen avser övertagen egendom i form av aktier, inventarier samt fordringar på ej konsoliderade dotterbolag, totalt 12 (26) Mkr.

Fastigheter

Vid utgången av året ägde Mandamuskoncernen fastigheter i Sverige till ett bokfört värde av 5 608 (6 084) Mkr. Av det bokförda värdet utgör nuvärdet av räntebidrag 344 (562) Mkr. Det bokförda värdet för de utländska fastigheterna uppgår till 1 295 (1 578) Mkr. Av värdeminskningen på det utländska fastighetsbeståndet svarar valutakursförändringar för 61 Mkr vilket uppvägs av motsvarande förändring av skulderna. Fördelningen av fastighetsinnehavet per land och, inom Sverige, per län framgår av redovisad tabell på nästa sida.

Fastigheter fördelade per ortstyp

	Bokfört värde Mkr	Yta 1000 kvm
Storstockholm, Göteborg, Malmö	557	122
Residens- och universitetsstäder	1 537	279
Övriga orter, Sverige	3 514	816
Utlandet	1 295	149
Totalt	6 903	1 366

Resultaträkning¹

Mkr	1996	1995
Rörelseintäkter	771	704
Driftskostnader	398	341
Driftsnetto ²	372	362
Avvecklingsnetto	-30	-51
Nedskrivningar	305	224
Administrationskostnader	82	90
Rörelseresultat före avskrivningar	-44	-2
Avskrivningar	1	1
Rörelseresultat efter avskrivningar	-45	-3
Finansiella poster ³	-403	-450
Resultat före koncernbidrag och skatt	-448	-453
Koncernbidrag	458	455
Resultat före skatt	10	2
Skatt	10	1
Årets resultat	0	1

Balansräkning¹

31 december, Mkr	1996	1995
Tillgångar		
Fastigheter	6 903	7 662
Aktier och andelar	107	112
Övriga tillgångar	500	292
Summa tillgångar	7 510	8 066
Skulder och eget kapital		
Skuld till Föreningsbanksgruppen	6 235	6 400
Lån från externa kreditinstitut	790	1 300
Övriga skulder	367	254
Eget kapital	118	112
Summa skulder och eget kapital	7 510	8 066
Medelantal anställda	94	95

¹ I koncernredovisningen inkluderas de fastighetsbolag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar aktier eller andelar med ett röstvärde som överstiger 50 procent. Dotterbolag, vilka ej är fastighetsförvaltan- de ingår inte i redovisningen.

² Varav kostnader avseende ej konsoliderade dotterbolag 20 (0) Mkr.

³ Varav räntebidrag 144 (144) Mkr.

Fastigheter fördelade per land och län

	Värde, Mkr	Andel, %	Yta, 100 kvm	Andel, %
Sverige				
Stockholms län	303	4	57	4
Uppsala län	35	1	12	1
Södermanlands län	52	1	19	1
Östergötlands län	199	3	59	4
Jönköpings län	173	3	35	3
Kronobergs län	425	4	106	8
Kalmars län	118	2	24	2
Gotlands län	17	0	2	0
Blekinges län	0	0	0	0
Kristianstads län	78	1	18	1
Malmöhus län	1 297	19	238	18
Hallands län	665	10	122	9
Göteborgs och Bohus län	72	1	18	1
Älvsborgs län	263	4	82	6
Skaraborgs län	245	4	55	4
Värmlands län	489	7	82	6
Örebro län	69	1	22	2
Västmanlands län	135	2	27	2
Kopparbergs län	116	2	43	3
Gävleborgs län	210	3	47	4
Västernorrlands län	63	1	18	1
Jämtlands län	264	4	58	4
Västerbottens län	167	2	40	3
Norrbottnens län	153	2	33	2
Totalt Sverige	5 608	81	1 217	89
Utlandet				
Belgien	63	1	14	1
Tyskland	430	6	38	3
Danmark	135	2	18	1
Norge	63	1	6	1
Nederländerna	580	9	59	4
USA	23	0	14	1
Totalt utlandet	1 295	19	149	11
Totalt	6 903	100	1 366	100

I Sverige svarar bostadsfastigheter för 66 (61) procent av det bokförda värdet. Huvuddelen av de svenska fastigheterna ligger utanför storstäderna, vilket återspeglar Föreningsbankens marknadsstruktur.

I utlandet dominerar kommersiella fastigheter med en andel motsvarande 96 (95) procent av det bokförda värdet.

Fastighetsförsäljningar

Under året såldes 106 (38) fastigheter med ett bokfört värde på 809 (118) Mkr. Av dessa utgörs merparten av svenska fastigheter. Sammanlagt gav fastighetsförsäljningarna en

förlust på 39 (2) Mkr eller 5 (2) procent av de sålda fastigheternas bokförda värden.

Under januari 1997 såldes 117 fastigheter med ett bokfört värde om 960 Mkr. Av det bokförda värdet avsåg drygt 900 Mkr försäljning till det nybildade bolaget Hallström & Nisses Fastighets AB. Mandamus har därmed sålt i stort sett samtliga sina fastigheter i Norrland. Mandamus och Oskarsborg, ägt av BPA AB, PEAB och LOsfären, har tillsammans bildat Hallström & Nisses. Bolaget ägs initialt av Oskarsborg. Mandamus har ett konvertibelt obligationslån, motsvarande 63 procent av aktiekapitalet vid bolagsbildandet.

Fastighetsbolaget kommer att äga fastigheter i Norrland med en total uthyrningsbar yta om 370 000 kvm. Avsikten är att vid senare tidpunkt børsintroducera Hallström & Nisses. Ingen konvertering till aktier kommer att ske av det konvertibla obligationslånet i Hallström & Nisses så länge Mandamus är bankägt.

Värdering av övertagna fastigheter

Fastigheter som övertagits för skyddande av fordran utgör omsättningstillgångar och har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Det senare har beräknats enligt en kassaflödesmetod, se vidare Redovisningsprinciper sid 47. I denna beräkning har hänsyn ej tagits till finansieringen. Restvärdet har bedömts utifrån ett direktavkastningskrav på 7–12 procent, vilket är oförändrat sedan 1993. Betalningsflödena har nuvärdeberäknats till en kalkylränta om 8 procent.

Värderingarna har i huvudsak utförts av anställda i Mandamus.

Mandamus Holding AB

I syfte att få en tydligare struktur på koncernen har ett nytt dotterbolag bildats, Mandamus Holding AB, till vilket aktier i rörelsedrivande bolag och intressebolag överförts. I Mandamus Holding AB har den kompetens som behövs för att effektivt hantera de övertagna rörelsedrivande bolagen och aktieposterna samlats.

Mandamuskoncernen äger för skyddande av fordran aktier i 9 (8) rörelsedrivande dotterbolag. Totalt sysselsät-

ter de rörelsedrivande bolagen 330 (270) personer och har en sammanlagd årsomsättning på 370 (300) Mkr. Det bokförda värdet av aktierna uppgår till 27 (25) Mkr. Den interna utlåningen till bolagen uppgick till 355 (258) Mkr, varför den totala riskexponeringen var 382 Mkr (288).

Under året såldes aktierna i Nya Norrlandsvagnar AB medan Indata Stansservice AB och Skara Sommarland Nöjes AB förvärvades. I januari 1997 såldes rörelsen i Hassela Sport & Konferens AB.

Det bokförda värdet på aktieposter där innehavet uppgick till 50 procent eller mindre var 80 (82) Mkr. Bland de större kan nämnas Nya Bofast AB, bildat 1994 tillsammans med Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB, med ett bokfört värde om 23 Mkr. Vid årsskiftet ägde Mandamus dessutom 17 procent av aktierna i Åre Invest AB, vilka såldes i januari 1997.

Fastigheter fördelade per fastighetstyp

	Bokfört värde Mkr		Yta 1.000 kvm		Direktavkastning % exkl räntebidrag		Direktavkastning % inkl räntebidrag		Vakansgrad %	
	1996	1995	1996	1995	1996	1995	1996	1995	1996	1995
Bostadsfastigheter	3 693	3 685	678	647	5,3	5,6	8,7	9,1	7	7
Hotellfastigheter	118	89	36	29	1,6	2,4	1,6	2,4	10	1
Industrifastigheter	736	885	292	339	4,8	3,8	4,8	3,8	22	24
Kommersiella fastigheter	825	1 245	169	249	6,1	4,5	6,2	4,9	11	13
Markfastigheter	61	35	–	–	–3,3	–1,2	–2,1	–1,2	–	–
Övriga fastigheter	175	145	42	35	7,8	4,5	8,1	5,0	19	38
Totalt Sverige	5 608	6 084	1 217	1 299	5,2	4,9	7,5	7,2	12	13
Totalt Utlandet	1 295	1 578	149	187	6,7	6,3	6,7	6,3	8	9
Totalt	6 903	7 662	1 366	1 487	5,5	5,2	7,5	7,0	11	13

Föreningsbanken Försäkring

Föreningsbanken Försäkring bedriver verksamheten i två av Föreningsbanken helägda dotterbolag, Föreningsbanken Försäkring Livförsäkringsaktiebolag och Föreningsbanken Försäkring Skadeförsäkringsaktiebolag. Bolagen utvecklar trygghetsförsäkringar, vilka bl a säljs genom bankkontoren.

Verksamhet

I mars 1996 undertecknades ett avtal om förvärv av aktierna i ett till Lantbrukarnas Ekonomi AB helägt dotterbolag, försäkringsbolaget LTF Liv samt delar av försäkringsbeståndet i LTF Sak. Köpet innebar att Föreningsbanken Försäkring startade med ett försäkringsbestånd på närmare 200 000 liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkringar tecknade av över 90 000 medlemmar i Lantbrukarnas Riksförbund eller i Skogsägarnas Riksförbund. Verksamheten förvärvades per den 1 januari 1996.

Under året lanserades en låneskyddsförsäkring, d v s en livförsäkring, som vid dödsfall löser de lån som är samlade i Föreningsbanken, en livförsäkring samt en tjänste- respektive privatpensionsförsäkring. Under 1997 lanseras kapital-, olycksfalls- och sjukförsäkringar.

Resultat

Premieinkomsten uppgick till 77 Mkr för Livförsäkringsbolaget respektive 87 Mkr för Skadeförsäkringsbolaget. Totalt såldes 20 200 livförsäkringar i form av låneskyddsförsäkring och Föreningsbankens Livförsäkring. Introduktionen av pensionsförsäkring gav under november och december en premieinkomst på 8 Mkr.

Driftkostnaderna uppgick till 28 Mkr för Livförsäkringsbolaget, varav 10 Mkr är kostnader av engångskaraktär för utveckling och lansering av nya produkter. Driftkostnaderna för skadeförsäkringsbolaget uppgick till 9 Mkr.

Kapitalavkastningen inklusive orealiserade vinster uppgick till 80 (69) Mkr eller 20,2 (14,7) procent i Livförsäkringsbolaget respektive 53 Mkr eller 18,8 procent i Skadeförsäkringsbolaget.

För Livförsäkringsbolaget förbättrades rörelseresultatet med 12 procent till 66 Mkr jämfört med 1995. För Skadeförsäkringsbolaget uppgick rörelseresultatet till 20 Mkr. Konsolideringskapitalet uppgick till 301 (247) Mkr respektive 135 Mkr.

Skadeförsäkringsbolaget konsolideras i Föreningsbanken enligt kapitalandelsmetoden. Livförsäkringsbolaget konsolideras inte då resultatet i sin helhet tillfaller försäkringstagarna. Medelantalet anställda uppgick till 20.

Resultaträkning

Mkr	Livförsäkringsbolaget		Skadeförsäkringsbolaget
	1996	1995	1996
Premieinkomst	77	63	87
Premiereservförändring	-25	-17	12
Kapitalavkastning (inkl. orealiserade vinster)	80	69	53
Försäkringersättningar	-38	-50	-109
Driftkostnader	-28	-8	-9
Avskrivning goodwill	-	-	-14
Rörelseresultat	66	57	20
Dispositioner och skatt	-23	-21	-12
Årets resultat	43	36	8

Balansräkning

Mkr	Livförsäkringsbolaget		Skadeförsäkringsbolaget
	1996	1995	1996
Summa tillgångar	516	424	517
Eget kapital	75	75	98
Obeskattade reserver	20	10	24
Återbäringsmedel	195	156	-
Försäkringstekniska avsättningar	178	173	382
Avsättning för andra risker och kostnader	18	8	3
Övriga skulder etc.	30	2	10
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	516	424	517

Föreningsbanken Företagskredit AB

Föreningsbanken Företagskredit är Föreningsbankens helägda bottenlåneinstitut för kontors-, affärs- och industrifastigheter.

Marknaden för bottenlån till fastigheter gynnades under 1996 av en sjunkande räntenivå. Verksamheten i Föreningsbanken Företagskredit byggdes upp under året och kreditportföljen uppgick vid årsskiftet till 0,9 Mdkr. Portföljen består främst av utlåning till industri- och hyresfastigheter. Andel av krediter med rörlig ränta uppgick till 21 procent.

Resultat

Rörelseresultatet för 1996 uppgick till 16 Mkr. Inga kreditförluster uppkom under året.

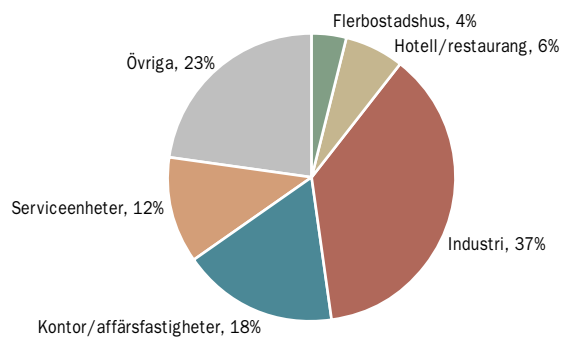
Resultaträkning

Mkr	1996	1995
Rörelseintäkter	18	2
Personalkostnader	1	- 1
Övriga rörelsekostnader	1	0
Summa rörelsekostnader	2	- 1
Resultat före kreditförluster	16	1
Kreditförluster	-	-
Rörelseresultat	16	1

Nyckeltal

Utlåning, 31 december	903	137
Räntabilitet på eget kapital, %	9,2	3,1
Medelantal anställda	3	1

Utlåning fördelat efter säkerhet

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag samt enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Ändrade redovisningsprinciper

Lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag började gälla 1996-01-01. Lagen innebär en anpassning av redovisnings- och värderingsprinciper till EU:s redovisningsdirektiv för kreditinstitut. I anslutning här till har Finansinspektionen utfärdat föreskrifter och allmänna råd, vilka gäller från och med 1996-01-01.

Värderingsregler

Enligt tidigare regler redovisades innehav av räntebärande värdepapper uppdelat på en investmentportfölj (långsiktigt innehav) och en tradingportfölj (kortsiktigt innehav). I båda fallen skedde värderingen i balansräkningen enligt lägsta värdets princip. Nettoresultatet kom därmed att påverkas av förändringar i realiserade undervärden men inte av realiserade övervärden. Förändringar av realiserade undervärden inom tradingportföljen redovisades i räntenettet och påverkade därmed redovisat rörelseresultat medan motsvarande förändring inom investmentportföljen redovisades som bokslutsdisposition, genom avsättning till ett värdejusteringskonto.

Genom de nya redovisningsreglerna klassificeras värdepapper som avser långsiktiga innehav, i princip till förfall, som finansiella anläggningstillgångar. I balansräkningen tas dessa upp till upplupet anskaffningsvärde. För övriga värdepapper och derivatinstrument – klassificerade som finansiella omsättningstillgångar – ges möjlighet att tillämpa antingen lägsta värdets princip eller verkligt värde. Vid värdering till verkligt värde påverkar även realiserade vinster periodens resultat. Realiserade vinster förs till Fond för realiserade vinster. Dessa vinster är ej utdelningsbara.

Resultaträkningen

De viktigaste förändringarna är följande:

Räntenettet, vilket före 1996 presenterades som en post i resultaträkningen, redovisas nu som en not till resultaträkningen. Räntenettet har även förändrats till sitt innehåll och är därför inte direkt jämförbart med räntenettet redovisat enligt tidigare regler. Realiserade vinster och förluster samt

realiserade förluster som uppstod i tradingportföljen redovisades då i räntenettet. Numera redovisas de inom den nya posten "Nettoresultat av finansiella transaktioner".

Räntebidrag för övertagen egendom redovisades tidigare under posten övriga intäkter men redovisas nu som avgående post under "Räntekostnader".

Nettoresultat av finansiella transaktioner införs som en post i resultaträkningen med följande komponenter:

- Realiserade vinster och förluster samt realiserade värdeförändringar avseende ränterelaterade finansiella omsättningstillgångar. Dessa ingick tidigare i posten "Räntenetto".
- Realiserade vinster och förluster samt realiserade värdeförändringar på aktierelaterade omsättningstillgångar. Dessa ingick tidigare i posten "Övriga intäkter".
- Valutakursförändringar inklusive valutaagio. Dessa ingick tidigare i posten "Provisionsintäkter".

Kostnader. Planenliga avskrivningar på leasingobjekt ingick tidigare i räntenettet men redovisas nu under posten "Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar".

Kostnader för tjänster som köps för intjäning av provisionsintäkter (t ex transaktions-, depå- och mäklaravgifter) redovisas som "Provisionskostnader" och ingår som en avdragspost bland intäkter.

Nedanstående uppställning visar effekten på rörelseresultatet 1995.

Mkr	1995
Rörelseresultat enligt tidigare redovisningsprinciper	746
Värdeförändring inom investmentportföljen, som tidigare redovisades som bokslutsdisposition ¹⁾	274
Rörelseresultat enligt nya redovisningsprinciper	1 020

¹⁾ Ingår i Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Balansräkningen

De viktigaste förändringarna är följande:

Derivatinstrument. Negativa respektive positiva värden hos derivatinstrument redovisas brutto, d v s netto redovisas inte som tidigare. Detta leder till att balansomslutningen ökar.

Affärsdagsredovisning. Den tidigare likviddagsredovisningen (redovisning per den dag likviden erläggs) har nu ersatts med affärsdagsredovisning (redovisning per den dag avtalet ingås) av transaktioner i ränterelaterade finansiella instrument. Detta leder till en ökning av bal-

ansomslutningen genom redovisning av fondlikvidfordringar respektive fondlikvidskulder.

Nedanstående uppställning visar effekten på balansräkningen 1995.

Mkr	1995
Balansomslutning enligt tidigare redovisningsprinciper	106 471
Bruttoredovisning av derivatinstrument	807
Omräkning till affärsdagsredovisning	1 969
Övrigt	-296
Balansomslutning enligt nya redovisningsprinciper	108 951

Kapitaltäckningsregler

Nya kapitaltäckningsregler gäller från och med 1996. Dessa innebär att kreditinstitut, utöver redan tidigare gällande kapitalkrav för kreditrisker, också ska beräkna kapitalkrav för marknadsrisker. Med marknadsrisker avses bl a ränte-, valuta- och aktiekursrisker.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen upprättas med ledning av Redovisningsrådets rekommendation varvid förvärvsmetoden har tillämpats. Detta innebär att det bokförda värdet av aktier i dotterbolag elimineras mot dotterbolagens egna kapital som fanns vid förvärvstillfället. I det egna kapitalet inräknas obeskattade reserver efter avdrag för latent skatteskuld (skattesats 28 procent).

Föreningsbanken Försäkring Skadeförsäkringsaktiebolag, vars rörelse förvärvats under 1996, ingår i koncernredovisningen med tillämpning av kapitalandelsmetoden. Föreningsbanken Försäkring Livförsäkringsaktiebolag ingår inte i koncernredovisningen då bolaget drivs efter ömsesidiga principer. Hela överskottet i livförsäkringsrörelsen tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring.

Fastighetsbolag som övertagits för skyddande av fordran ingår i koncernredovisningen. Vid konsolidering av utländska dotterbolag har omräkning av balansräkningen skett till genomsnittet av noterade köp- och säljkurser på balansdagen och omräkning av resultaträkningen till årets genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser förs direkt mot koncernens egna kapital. Övriga bolag som övertagits för skyddande av fordran ingår inte i koncernredovisningen.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta

Tillgångar och skulder i utländsk valuta har värderats till genomsnittet av den noterade köp- och säljkursen på balansdagen.

Innehavet av utländska sedlar har värderats till köpkurser för sedlar per balansdagen.

Termiskontrakt i utländska valutor har värderats till terminkurser per bokslutsdagen. Resultatavräkning har skett av såväl orealiserade kursförluster som orealiserade kursvinster på ej valutasäkrade tillgångar och skulder.

Finansiella tillgångar

Innehav av värdepapper och derivatinstrument redovisas som finansiella anläggningstillgångar eller finansiella omsättningstillgångar.

Köp och försäljning av värdepapper och valutor avräknas per affärsdagen, dvs den dag affären genomförs. Motpartens fordran/skuld redovisas netto mellan affärsdagen och likviddagen under posten "Övriga tillgångar" eller "Övriga skulder", om clearing sker via en clearingorganisation. Är så inte fallet redovisas likviden brutto under posten "Övriga tillgångar" eller "Övriga skulder".

Äkta återköpstransaktioner, s k repor, i räntebärande värdepapper redovisas per likviddagen som upplåning. Detta innebär att tillgången som är föremål för återköp ligger kvar i balansräkningen och redovisas under posten "Belåningsbara statsskuldförbindelser" eller "Obligationer och andra räntebärande värdepapper". Värdepapperna redovisas även inom linjen som ställd säkerhet.

Omvända återköpstransaktioner redovisas som lån. Erhållna värdepapper redovisas inte i balansräkningen.

Värdepapper som lånats ut redovisas som tillgång. Inlånade värdepapper redovisas inte i balansräkningen. Har försäljning skett av inlånat värdepapper, s k blankning, sker redovisning som skuld till verkligt värde.

Finansiella anläggningstillgångar

Ramen för innehav av finansiella anläggningstillgångar fastställs av styrelsen och varje enskilt köp beslutas av koncernchefen. Föreningsbankens finansiella anläggningstillgångar består av räntebärande värdepapper utgivna av svenska staten. Värdepapper inköpta som anläggningstillgångar kan endast undantagsvis överföras till omsättningstillgångar. En förutsättning för omklassificering är att en väsentlig händelse har inträffat.

Finansiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde. Med anskaffningsvärde för räntebärande värdepapper avses det upplupna anskaffningsvärdet. Det upplupna anskaffningsvärdet är det diskonterade nuvärdet av framtida betalningar där diskonteringsräntan är den effektiva anskaffningsräntan. Inga orealiserade vinster och förluster redovisas i resultaträkningen eftersom värdepapperna är avsedda att innehas till förfall.

Finansiella omsättningstillgångar

Finansiella omsättningstillgångar är uppdelade i handelslager och övriga finansiella omsättningstillgångar.

Handelslagret består av värdepapper och derivatinstrument. För handelslagret sker en värdering till verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas tillsammans med realiserade vinster och förluster i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Orealiserade vinster till följd av att det bokförda värdet överstiger anskaffningsvärdet redovisas i balansräkningen som "Fond för orealiserade vinster".

Övriga finansiella omsättningstillgångar består av derivatinstrument vilka i huvudsak är avsedda att reducera ränteriskerna i bankens långfristiga utlåning. För dessa sker värderingen enligt lägsta värdets princip. Eventuella orealiserade förluster redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av finansiella transaktioner" och i balansräkningen under posten "Övriga skulder".

Finansiella skulder

Finansiella skulder upptas antingen till upplupet skuldbelopp eller, när skulderna har korta räntebindningstider, till nominellt belopp.

Den långfristiga upplåningen sker huvudsakligen genom emission av obligationer. För att hantera ränterisker sker även återköp av egna värdepapper samt köp och försäljning av externa obligationer. Härmed sammanhängande över- och underkurser periodiseras över respektive obligationslåns återstående löptid.

Säkringsredovisning

Derivatkontrakt som ingåtts för att skydda banken från ränte- och aktiekursrisk vid långfristig upplåning säkringsredovisas och värderas till anskaffningsvärdet. Det innebär att derivatkontraktet inte redovisas till något värde i balansräkningen och att tillgången eller skulden redovisas till anskaffningsvärde. Undantag görs för optioner som redovisas till anskaffningsvärde under posten "Övriga tillgångar" eller "Övriga skulder".

Utlåning

Fordringar redovisas i balansräkningen efter avdrag för konstaterade och befarade kreditförluster.

En *konstaterad kreditförlust* är en förlust som beloppsmässigt är fastställd eller övervägande sannolik genom att konkursförvaltare lämnat en uppskattning om utdelning i konkurs, ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

En *oreglerad fordran* är en fordran för vilken räntor, amorteringar eller övertrasseringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar.

En *osäker fordran* är en oreglerad fordran, eller en fordran för vilken andra omständigheter medför osäkerhet om dess värde, och för vilken säkerhetens värde ej med betryggande marginal täcker både kapitalbeloppet och upplupen ränta. Som osäker fordran räknas även lån med ränteeftergift, för vilket reservering för befarade kreditförluster gjorts. Intäktsföring har inte skett av upplupna obetalda räntor på osäkra fordringar. Fortsättningsvis erhållna räntebetalningar avseende sådana lån redovisas enligt kontantprincipen.

Med *räntenedsatt fordran*, kredit med ränteeftergift, avses fordran där räntevillkoren efter omförhandling tillfälligt satts ned på grund av kredittagarens bristande betalningsförmåga.

Problemkrediter utgörs av osäkra fordringar och räntenedsatta fordringar.

Nedskrivning för *befarade kreditförluster* görs för en osäker fordran om kredittagarens återbetalningsförmåga inte bedöms kunna förbättras tillräckligt inom två år och säker-

hetens värde inte täcker lånebeloppet. Nedskrivning görs till det belopp som, med hänsyn tagen till säkerhetens verkliga värde på balansdagen, beräknas inflyta. Är säkerheten en noterad tillgång görs värderingen med utgångspunkt från det noterade värdet och annars med utgångspunkt från avkastningsvärdet eller på annat sätt uppskattat marknadsvärde. Utgörs säkerheten av fastighetsinteckningar görs fastighetsvärderingen på samma sätt som för övertagna fastigheter (se nästa avsnitt).

Generell reserv för länderrisker har minskat värdet av de fordringar som omfattas av reserveringen.

Övertagen egendom

Fastigheter övertagna för skyddande av fordran

Fastigheter övertagna för skyddande av fordran utgör omsättningstillgångar och har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde.

Verkligt värde har beräknats enligt en kassaflödesmetod, där prognostiserade betalningsströmmar och bedömt restvärde diskonteras till ett nuvärde. Betalningsströmmarna prognostiseras utifrån den enskilda fastigheten och för denna gällande lokala marknadsförutsättningar. Härvid bedöms hyra, vakanser samt drifts- och underhållskostnader under en 5-årsperiod. Räntebidragen har beräknats i ett separat flöde. Är fastigheten av begränsat värde används förenklade värderingsmetoder.

Är fastigheten ett småhus används ortsprismetoden. Metoden har sin utgångspunkt i marknadsanalyser. Detta innebär att värdebedömningen görs med ledning av betalda priser för likartade fastigheter, jämförelseobjekt, på en fri och öppen marknad.

Aktier och andelar övertagna för skyddande av fordran

Aktier värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och substansvärdet eller, i de fall aktierna är noterade, till det lägsta av anskaffningsvärdet och noterat värde.

Bostadsrättsandelar övertagna för skyddande av fordran värderas enligt lägsta värdets princip.

Pensionsförpliktelser

Samtliga pensionsförpliktelser är täckta av pensionsförsäkring eller genom avsättning till pensionsreserv förutom de förpliktelser som framgår av not 6.

Avskrivningar

Inventarier avskrivs planenligt med 20 procent av anskaffningsvärdet per år.

Fastigheter för inrymmande av egna lokaler avskrivs planenligt med skattemässigt högsta tillåtna belopp. Avskrivning på koncernens övervärde i fastigheter sker utifrån återstående skattemässig avskrivningstid.

Fastigheter som övertagits för skyddande av fordran utgör omsättningstillgångar och avskrivs inte. (Beträffande värdering, se ovan).

Avskrivning av *leasingobjekt* sker med annuitetsmetoden ner till av leasetagaren garanterat restvärde. Merparten av leasingobjekten skrivs av på 3–5 år. Enstaka objekt kan på grund av sin livslängd skrivas av på upp till 8 år.

Goodwill avskrivs planenligt med 20 procent per år. *Andra immateriella tillgångar*, till exempel hyresrätter, avskrivs planenligt med 20 procent per år.

Resultaträkning

Belopp i Mkr		Koncernen		Banken	
		1996	1995	1996	1995
INTÄKTER					
Ränteintäkter	Not 1	10 887	11 770	9 439	10 421
Leasingintäkter	Not 1	90	95	–	–
Räntekostnader	Not 1	–7 297	–8 139	–5 800	–6 590
Erhållna utdelningar	Not 2	10	20	10	6
Provisionsintäkter	Not 3	840	741	785	673
Provisionskostnader	Not 3	–48	–53	–41	–47
Nettoresultat av finansiella transaktioner	Not 4	217	398	207	399
Övriga rörelseintäkter	Not 5	507	566	84	222
Summa rörelseintäkter		5 206	5 398	4 684	5 084
KOSTNADER					
Personalkostnader	Not 6	1 412	1 475	1 327	1 400
Övriga administrationskostnader	Not 7	1 136	1 053	1 096	1 006
Allmänna administrationskostnader		2 548	2 528	2 423	2 406
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar	Not 1, 24, 25	170	191	90	109
Övriga rörelsekostnader	Not 8	237	212	176	137
Summa omkostnader		2 955	2 931	2 689	2 652
Resultat före kreditförluster		2 251	2 467	1 995	2 432
Kreditförluster netto	Not 9	–693	–1 172	–519	–1 033
Värdeförändring på övertagen egendom	Not 10	–398	–275	–3	–1
Rörelseresultat		1 160	1 020	1 473	1 398
Bokslutsdispositioner	Not 11			–447	–362
Skatt på årets resultat	Not 12	–138	–3	–90	0
Övriga skatter		1	0	–	–
Årets resultat		1 023	1 017	936	1 036
Räntenetto	Not 1	3 611	3 656	3 639	3 831

Balansräkning

Per den 31 december

Belopp i Mkr		Koncernen		Banken	
		1996	1995	1996	1995
TILLGÅNGAR Not 13, 39, 44					
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker		1 095	839	1 095	838
Belåningsbara statsskuldförbindelser	Not 14, 15, 38	10 290	9 765	10 244	9 744
Utlåning till kreditinstitut	Not 16, 38	7 033	5 676	13 946	7 282
Utlåning till allmänheten	Not 17, 38	86 512	78 121	55 765	56 886
Obligationer och andra räntebärande värdepapper					
	Not 18, 19, 20, 38	294	1 532	2 892	3 645
Aktier och andelar	Not 20, 21	392	247	364	224
Aktier och andelar i intressebolag	Not 20, 40	52	57	–	–
Aktier och andelar i koncernbolag	Not 20, 22, 23, 40	236	30	1 815	1 620
Immateriella anläggningstillgångar	Not 24	1	0	1	0
Inventarier	Not 25	188	192	168	165
Leasingobjekt	Not 25	282	220	–	–
Byggnader och mark	Not 21, 25, 41	7 926	8 931	549	615
Övriga tillgångar	Not 21, 26, 43	1 350	1 935	992	1 825
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 27	1 192	1 406	1 428	1 524
Summa tillgångar		116 843	108 951	89 259	84 368
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL Not 39, 44					
Skulder till kreditinstitut	Not 37, 38	6 293	9 273	3 669	5 730
Inlåning från allmänheten	Not 38	66 274	61 949	66 593	62 107
Upplåning från allmänheten	Not 38	568	1 556	–	–
Emitterade värdepapper	Not 37, 38	26 191	19 858	2 486	733
Övriga skulder	Not 28, 43	3 514	3 731	3 499	4 020
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 29	2 198	2 025	1 295	1 415
Avsättningar		75	15	33	1
Efterställda skulder	Not 37, 42	5 689	5 189	5 687	4 991
Summa skulder och avsättningar		110 802	103 596	83 262	78 997
Obeskattade reserver	Not 30			84	4
Minoritetsandel		0	3		
Aktiekapital	Not 31	1 305	1 305	1 305	1 305
Uppskrivningsfond		57	0	–	–
Andra fonder	Not 32	3 162	3 032	3 095	3 026
Balanserade vinstmedel		494	–2	577	0
Årets resultat		1 023	1 017	936	1 036
Summa eget kapital	Not 31	6 041	5 352	5 913	5 367
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		116 843	108 951	89 259	84 368
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder					
	Not 33	2 589	5 324	2 045	5 036
Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter	Not 34	2	–	2	–
Ansvarsförbindelser	Not 35	3 654	4 019	4 661	2 808
Åtaganden	Not 36, 43	71 617	63 956	77 155	71 717

Noter

Not 1	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Ränteintäkter, leasing-intäkter och räntekostnader				
<i>Ränteintäkter</i>				
Utlåning till kreditinstitut	218	297	584	519
Utlåning till allmänheten	8 196	8 634	5 523	6 160
Räntebärande värdepapper	806	1 136	950	1 209
Övriga ränteintäkter	1 667	1 703	2 382	2 533
Summa	10 887	11 770	9 439	10 421
<i>Räntekostnader</i>				
Skulder till kreditinstitut	-550	-945	-255	-551
In- och upplåning från allmänheten	-2 637	-3 120	-2 573	-3 111
Räntebärande värdepapper	-1 907	-2 017	-41	-10
Efterställda skulder	-415	-458	-388	-418
Övriga räntekostnader ¹⁾	-1 788	-1 599	-2 543	-2 500
Summa	-7 297	-8 139	-5 800	-6 590
Leasingintäkter	90	95	-	-
Avskrivning enligt plan	69	70	-	-
Leasingnetto	21	25	-	-
Räntenetto	3 611	3 656	3 639	3 831
Ränteintäkter på omsättningstillgångar	716	447	710	419
Medelränta under året på utlåning till allmänheten			9,93	11,01
Medelränta under året på inlåning från allmänheten			4,09	5,32
Finansiella intäkter avseende koncernbolag			1 621	1 642
Finansiella kostnader avseende koncernbolag			640	753

¹⁾ I övriga räntekostnader ingår räntebidrag för övertagen egendom.

Not 2	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Erhållna utdelningar				
Utdelning på aktier och andelar hänförlig till:				
- aktier och andelar	10	6	10	6
- aktier och andelar intresseföretag	-	14	-	-
Summa	10	20	10	6

Not 3	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Provisionsintäkter och provisionskostnader				
<i>Provisionsintäkter</i>				
Betalningsförmedling	246	170	246	170
Utlåning	150	163	129	143
Inlåning	52	63	52	63
Garantier	25	25	25	25
Värdepapper	308	259	274	211
Övriga	59	61	59	61
Summa	840	741	785	673
<i>Provisionskostnader</i>				
Betalningsförmedling	-20	-24	-17	-22
Värdepapper	-28	-29	-24	-25
Summa	-48	-53	-41	-47
Provisionsnetto	792	688	744	626

Not 4	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Nettoresultat av finansiella transaktioner				
Realisationsresultat				
– aktier och andelar	–6	10	–6	10
– räntebärande värdepapper	85	116	84	116
– andra finansiella instrument	–15	–28	–14	–28
	64	98	64	98
Orealiserade värdoförändringar				
– aktier och andelar	8	–4	8	–5
– räntebärande värdepapper	82	277	79	275
– andra finansiella instrument	9	9	9	9
	99	282	96	279
Valutakursförändringar	54	18	47	22
	54	18	47	22
Summa	217	398	207	399

I orealiserade värdoförändringar på räntebärande värdepapper för 1995 ingår, till följd av de nya redovisningsreglerna, ett positivt resultat på 274 Mkr, vilket 1995 redovisades som bokslutsdisposition.

Not 5	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Övriga rörelseintäkter				
Fastighetsintäkter	68	69	46	48
Driftnetto fastigheter övertagna för skyddande av fordran ¹⁾	391	375	–	1
Kapitalandel	20	–	–	–
Övrigt ²⁾	28	122	38	173
Summa	507	566	84	222
¹⁾ Externa intäkter	788	747	–	3
Driftskostnader	–397	–372	–	–2
Driftnetto	391	375	–	1

²⁾ I övriga rörelseintäkter för 1995 ingår realisationsvinst från försäljning av Föreningsbanken Jordbrukskredit med 80 Mkr i koncernen och med 140 Mkr i banken.

Not 6	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Personalkostnader				
Löner och andra ersättningar ¹⁾	884	883	827	835
Pensionskostnader	120	151	114	147
Socialförsäkringskostnader	330	317	309	300
Utbildningskostnader	23	17	22	15
Andra personalkostnader ²⁾	55	107	55	103
Summa	1 412	1 475	1 327	1 400
¹⁾ Specifikation av löner och arvoden:				
Styrelse	2	2	2	2
Ledande befattningshavare	13	17	9	14
Övriga anställda i Sverige	869	864	816	819
Övriga anställda i utlandet	0	0	0	0
²⁾ Därav avsättning till vinstandelssystem	10	61	10	61

Anställningsvillkor

Verkställande direktör

Kontant lön inklusive andra förmåner har utgått med 2 684 988 kronor. Vid uppsägning från bankens sida är uppsägningstiden ett år och avgångsvederlaget motsvarar en årslön. Pensionsåldern för verkställande direktören är 60 år. Mellan 60 och 65 års ålder utgår pension med 72 procent av pensionsgrundande lön och därefter i enlighet med kollektivavtalet mellan BAO och Finansförbundet.

Ordförande

Arvode inklusive andra förmåner har utgått med 701 493 kronor.

Forts not 6

Övriga styrelseledamöter

För de ledamöter som samtidigt varit ledamöter i region- och dotterbolagsstyrelse har särskilt arvode för detta utgått med sammanlagt 218 405 kronor.

Uppsägningstid och avgångsvederlag för ledande befattningshavare

Utöver VD har 10 personer (i banken 5 personer) särskilda anställningsavtal vari överenskommit om särskilda regler för uppsägning, varvid kollektivavtalets regler frångåtts och regler om lön under uppsägningstid samt avgångsvederlag intagits, maximalt 24 månaders lön.

Pensionsvillkor för ledande befattningshavare¹⁾

Normalt är pensionsåldern 65 år. För ställföreträdande verkställande direktör är pensionsåldern 60 år.

9 personer (i banken 4 personer) har dock rätt att gå i pension vid 60 års ålder om de kvarstår i tjänst vid denna tidpunkt. Banken har i dessa fall rätt att kräva att så sker. Då bankens utvidgade pensionsförpliktelser, enligt ovan, ej kan beräknas med någon säkerhet har reserver för dessa ej ställts och inte heller tryggats genom försäkring. Övriga pensionsförpliktelser är täckta genom försäkringar.

Årets sammanlagda pensionskostnader vad avser styrelseledamöter, verkställande samt vice verkställande direktörer uppgick till 2,9 Mkr.

Lån till styrelseledamöter samt ledande befattningshavare¹⁾

Vid utgången av verksamhetsåret uppgick utestående lån till sammanlagt 17,2 Mkr, varav 0,3 Mkr till VD samt 0,9 Mkr till verkställande direktörens ställföreträdare.

¹⁾ Med styrelseledamöter avses bankens styrelse. I verkställande och vice verkställande direktörer ingår såväl bankens som dotterbolagens direktörer.

	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Medelantal anställda	3 864	3 952	3 628	3 742

Not 7**Övriga administrationskostnader**

	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Lokaler	187	188	220	224
Kontor	103	95	101	92
Porto och tele	121	125	116	119
ADB	184	177	171	164
Bankgiro	114	97	114	97
Köpta tjänster	273	245	249	209
Övrigt	154	126	125	101
Summa	1 136	1 053	1 096	1 006

Not 8**Övriga rörelsekostnader**

	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Fastighetskostnader	90	81	53	41
Marknadsföringskostnader	96	74	81	57
Övrigt	51	57	42	39
Summa	237	212	176	137

Not 9**Kreditförluster netto**

	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
<i>A. Individuellt värderade fordringar</i>				
– Årets nedskrivning avseende konstaterade kreditförluster	–1 250	–2 300	–1 088	–1 830
– Återförda tidigare gjorda reserveringar för befarade kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade kreditförluster	736	1 550	638	1 331
– Årets reserveringar avseende befarade kreditförluster	–559	–814	–401	–671
– Influtet på tidigare års konstaterade kreditförluster	136	103	105	80
– Återförda ej längre erforderliga reserveringar för befarade kreditförluster	230	259	213	247
Summa	–707	–1 202	–533	–843

Forts not 9

	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
<i>B. Gruppvis värderade fordringar</i>				
– Avsättning/upplösning av reserv för befarade kreditförluster	–	50	–	–
Summa	–	50	–	–
<i>C. Länderrisker</i>				
– Avsättning/upplösning av reserv för befarade kreditförluster	14	1	14	1
Summa	14	1	14	1
<i>D. Ansvarsförbindelser</i>				
– Årets nettokostnad för infriande av garantier och andra ansvarsförbindelser	0	–21	0	–191
Summa	0	–21	0	–191
Årets nettokostnad för kreditförluster	–693	–1 172	–519	–1 033

Kreditförluster netto per kategori	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
<i>Nedskrivningar</i>				
Fordringar på kreditinstitut	–	–2	–	–2
Fordringar på allmänheten	–1 825	–2 945	–1 506	–2 690
Summa	–1 825	–2 947	–1 506	–2 692
<i>Återföringar</i>				
Fordringar på kreditinstitut	0	–	0	–
Fordringar på allmänheten	1 132	1 775	987	1 659
Summa	1 132	1 775	987	1 659
Netto	–693	–1 172	–519	–1 033

Not 10

Värdeförändring på övertagen egendom	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
<i>Orealiserad värdeförändring</i>				
Övertagna fastigheter	–313	–239	–	–
Övrig övertagen egendom	–9	–26	–	–
Summa	–322	–265	–	–
<i>Realiserad värdeförändring</i>				
Övertagna fastigheter	–81	–3	–3	–1
Övrig övertagen egendom	5	–7	–	–
Summa	–76	–10	–3	–1
Summa	–398	–275	–3	–1

Not 11

Bokslutsdispositioner	Banken	
	1996	1995
Upplösning av investeringsfond	–	1
Avsättning till periodiseringsfond	–80	–
Lämnade koncernbidrag	–460	–455
Erhållna koncernbidrag	93	92
Summa	–447	–362

Not 12

Skatt på årets resultat	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Inkomstskatt	-83	-4	-63	0
Latent skatt	-55	1	-27	-
Summa	-138	-3	-90	0

Not 13

Tillgångar uppdelade på omsättnings- och anläggningstillgångar	1996		1995	
	Koncernen	Omsättnings-tillgångar	Anläggnings-tillgångar	Omsättnings-tillgångar
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	1 095	-	839	-
Belåningsbara statsskuldförbindelser	7 276	3 014	6 109	3 656
Utlåning till kreditinstitut	479	6 554	1 845	3 831
Utlåning till allmänheten	44	86 468	4	78 117
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	294	-	98	1 434
Aktier och andelar	349	43	198	49
Aktier och andelar i intressebolag	52	-	57	-
Aktier och andelar i koncernbolag	27	209	30	0
Immateriella anläggningstillgångar	-	1	-	0
Inventarier	9	179	16	176
Leasingobjekt	-	282	-	220
Byggnader och mark	7 091	835	8 164	767
Övriga tillgångar	1 350	-	1 935	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 192	-	1 406	-
Summa	19 258	97 585	20 701	88 250

Banken	1996		1995	
	Omsättnings-tillgångar	Anläggnings-tillgångar	Omsättnings-tillgångar	Anläggnings-tillgångar
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	1 095	-	838	-
Belåningsbara statsskuldförbindelser	7 230	3 014	6 088	3 656
Utlåning till kreditinstitut	393	13 553	1 885	5 397
Utlåning till allmänheten	45	55 720	4	56 882
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 892	-	335	3 310
Aktier och andelar	321	43	176	48
Aktier och andelar i koncernbolag	-	1 815	-	1 620
Immateriella anläggningstillgångar	-	1	-	0
Inventarier	0	168	1	164
Byggnader och mark	47	502	60	555
Övriga tillgångar	992	-	1 825	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 428	-	1 524	-
Summa	14 443	74 816	12 736	71 632

Not 14

Belåningsbara stats- skuldförbindelser	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Belåningsbara statspapper	10 290	9 765	10 244	9 744
Summa	10 290	9 765	10 244	9 744
Skillnad mellan bokfört och nominellt värde:				
Högre bokfört värde	356		356	
Lägre bokfört värde	-55		-55	
Netto	301		301	

Nominellt värde är det värde som ska infrias på förfalldagen.

Not 15

Belåningsbara stats- skuldförbindelser	1996				1995			
	Koncernen	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde	Dura- tion	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde
<i>Omsättningstillgångar</i>								
Svenska staten	7 235	7 275	7 275	0,4	6 061	6 062	6 062	
Svenska kommuner	1	1	1	1,5	47	47	47	
Summa	7 236	7 276	7 276	0,4	6 108	6 109	6 109	
<i>Anläggningstillgångar</i>								
Svenska staten	3 014	3 304	3 014	3,4	3 656	3 677	3 656	
Summa	3 014	3 304	3 014	3,4	3 656	3 677	3 656	
Total duration				1,4				
<hr/>								
1996								
<hr/>								
<i>Omsättningstillgångar</i>								
Banken	7 192	7 229	7 229	0,4	6 042	6 042	6 042	
Svenska kommuner	1	1	1	1,5	46	46	46	
Summa	7 193	7 230	7 230	0,4	6 088	6 088	6 088	
<i>Anläggningstillgångar</i>								
Svenska staten	3 014	3 304	3 014	3,4	3 656	3 677	3 656	
Summa	3 014	3 304	3 014	3,4	3 656	3 677	3 656	
Total duration				1,4				

Not 16

Utlåning till kreditinstitut	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Utlåning till kreditinstitut efter reserv för kreditförluster men före länderriskreserv ¹⁾	7 038	5 693	13 951	7 299
Reserv för länderrisker	-5	-17	-5	-17
Summa	7 033	5 676	13 946	7 282
¹⁾ varav fordringar som omfattas av reservering för länderrisker varav utlåning till koncernbolag	10	41	10	41
			6 999	1 594

Not 17	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Utlåning till allmänheten				
Utlåning till allmänheten	86 512	78 121	55 765	56 886
– varav utlåning till koncernföretag			5 601	6 847
Oreglerade fordringar och problemkrediter				
Osäkra fordringar på vilka ränta inte skall intäktsföras förrän vid betalning ¹⁾	3 287	4 215	2 787	3 616
Avgår reserv för befarade kreditförluster ²⁾	1 792	2 211	1 572	2 034
Osäkra fordringar netto	1 495	2 004	1 215	1 582
Fordringar där räntan satts ned i förhållande till marknadsmässig ränta	385	963	326	807
Summa problemkrediter	1 880	2 967	1 541	2 389
Löpande avkastning på problemkrediter under räkenskapsåret	138	256	102	187
Årlig procentuell löpande avkastning på problemkrediter	5,0	7,3	4,6	6,8
Årlig procentuell ränta på fordringar som inte utgör problemkrediter	9,5	11,4	9,2	11,7
¹⁾ Härutöver finns oreglerade fordringar för vilka ränta intäktsförs	454	343	3	6
²⁾ Reserv för befarade kreditförluster finns i följande balansposter:				
Utlåning till kreditinstitut	5	18	5	18
Utlåning till allmänheten	1 787	2 193	1 567	2 016
Reserv för befarade kreditförluster	1 792	2 211	1 572	2 034
Därutöver finns reserv för garantier och övertagen egendom	891	685	18	51
Total reserv för befarade kreditförluster	2 683	2 896	1 590	2 085

Not 18	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Emitterade av andra låntagare ¹⁾	294	1 532	2 892	3 645
Summa	294	1 532	2 892	3 645
¹⁾ varav innehav i koncernbolag			2 619	2 137
Skillnad mellan bokfört och nominellt värde				
Högre bokfört värde	10		428	
Lägre bokfört värde	0		-80	
Netto	10		348	
Nominellt värde är det värde som ska infrias på förfallodagen.				

Not 19	1996				1995			
	Koncernen	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde	Duration	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde
Obligationer och andra räntebärande värdepapper								
<i>Omsättningstillgångar</i>								
Svenska bostadsinstitut	186	190	190	1,6	94	94	93	
Övriga svenska emittenter;								
– icke finansiella företag	0	0	0	0,5	3	3	3	
– övriga finansiella företag	96	104	104	2,6	2	2	2	
Summa	282	294	294	2,5	99	99	98	
<i>Anläggningstillgångar</i>								
Svenska bostadsinstitut	–	–	–	–	532	530	532	
Övriga svenska emittenter;								
– övriga finansiella företag	–	–	–	–	902	904	902	
Summa	–	–	–	–	1 434	1 434	1 434	
Total duration				2,5				

Forts not 19

	1996				1995		
	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde	Dura- tion	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde	Bokfört värde
Banken							
<i>Omsättningstillgångar</i>							
Svenska bostadsinstitut	2 754	2 789	2 789	0,6	332	334	333
Övriga svenska emittenter;							
– icke finansiella företag	0	0	0	0,5	0	0	0
– övriga finansiella företag	96	103	103	2,6	2	2	2
Summa	2 850	2 892	2 892	0,8	334	336	335
<i>Anläggningstillgångar</i>							
Svenska bostadsinstitut	–	–	–	–	2 408	2 398	2 408
Övriga svenska emittenter;							
– icke finansiella företag	–	–	–	–	0	0	0
– övriga finansiella företag	–	–	–	–	902	905	902
Summa	–	–	–	–	3 310	3 303	3 310
Total duration				0,8			

Not 20

Noterade och onoterade värdepapper

	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
<i>Noterade värdepapper</i>				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	293	1 362	1 075	2 229
Aktier och andelar	356	241	329	218
Summa	649	1 603	1 404	2 447
<i>Onoterade värdepapper</i>				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1	170	1 817	1 416
Aktier och andelar	36	6	35	6
Aktier och andelar i intressebolag	52	57	–	–
Aktier och andelar i koncernbolag	236	30	1 815	1 620
Summa	325	263	3 667	3 042

Not 21

Övertagen egendom

	1996			1995		
	Bokfört värde	Nettoav- kastning ¹⁾	Nettoav- kastning i % ²⁾	Bokfört värde	Nettoav- kastning ¹⁾	Nettoav- kastning i % ²⁾
Koncernen						
Aktier och övriga andelar	119	–20	–	142	–	–
Bostadsrätter	0	–	–	–	–	–
Byggnader och mark	7 091	391	5,2	8 164	375	4,8
Annan övertagen egendom	9	–	–	16	–	–
Summa	7 219	371		8 322	375	

	1996			1995		
	Bokfört värde	Nettoav- kastning ¹⁾	Nettoav- kastning i % ²⁾	Bokfört värde	Nettoav- kastning ¹⁾	Nettoav- kastning i % ²⁾
Banken						
Aktier och övriga andelar	12	0	–	33	–	–
Bostadsrätter	0	0	–	–	–	–
Byggnader och mark	47	0	0,0	60	1	2,0
Annan övertagen egendom	0	–	–	1	–	–
Summa	59	0		94	1	

¹⁾ Nettoavkastning för byggnader och mark avser driftsnetto.

²⁾ Nettoavkastning i procent av genomsnittligt bokfört värde.

Se även not 42.

Not 22	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar				
Nedskrivning av aktier i koncernbolag	-	-	-	90

Uppskrivning av aktier i koncernbolag har gjorts med samma belopp.

Not 23	1996	
	Fastighetsbolag	Övriga bolag
Aktier och andelar i ej konsoliderade dotterbolag		
Bokfört värde på aktier/andelar	-	27
Koncernens andel av kapital och reserver	-	0
- Varav ansamlad förlust/fritt eget kapital	-	-53
Bokfört värde på koncernens fordringar på bolagen	-	355
Koncernens andel av årets resultat före dispositioner och skatt	-	-33

Not 24	1996		1995	
	Koncernen	Andra immateriella anläggningstillgångar	Koncernen	Andra immateriella anläggningstillgångar
Immateriella anläggningstillgångar				
	Goodwill		Goodwill	
Anskaffningsvärde	-	10	88	16
Tillkommit under året	1	-	-	-
Avgått under året	-	-4	-	-
Ackumulerad avskrivning enligt plan	0	-6	-88	-16
- Varav årets avskrivning enligt plan	0	0	-10	-1
Summa bokfört värde	1	0	0	0

	1996		1995	
	Banken	Andra immateriella anläggningstillgångar	Banken	Andra immateriella anläggningstillgångar
	Goodwill		Goodwill	
Anskaffningsvärde	-	9	86	9
Tillkommit under året	1	-	-	-
Avgått under året	-	-4	-	-
Ackumulerad avskrivning enligt plan	0	-5	-86	-9
- Varav årets avskrivning enligt plan	0	0	-10	-1
Summa bokfört värde	1	0	0	0

Not 25	1996			1995		
	Koncernen	Leasing-objekt	Byggnader och mark	Koncernen	Leasing-objekt	Byggnader och mark
Inventarier, Leasing-objekt samt Byggnader och mark						
	Inventarier			Inventarier		
Anskaffningsvärde	855	352	1 001	958	414	979
Tillkommit under året	97	130	109	103	114	10
Avgått under året	-61	-86	-107	-211	-176	-8
Ackumulerad avskrivning enligt plan	-712	-112	-222	-674	-125	-214
- Varav årets avskrivning enligt plan	-83	-69	-20	-91	-70	-20
Ackumulerad nedskrivning	-	-2	-4	-	-7	-
- Varav årets nedskrivning	-	2	-4	-	1	1
Ackumulerad uppskrivning ¹⁾	-	-	58	-	-	-
-Varav årets uppskrivning ¹⁾	-	-	58	-	-	-
Summa bokfört värde	179	282	835	176	220	767
Taxeringsvärde			582			640
Byggnader och mark använd i den egna verksamheten			811			740

¹⁾ Uppskrivet belopp har avsatts till uppskrivningsfond.

Forts not 25

	1996		1995	
	Banken	Byggnader och mark	Inventarier	Byggnader och mark
Anskaffningsvärde	759	706	873	704
Tillkommit under året	92	53	96	10
Avgått under året	-60	-107	-210	-8
Ackumulerad avskrivning enligt plan	-623	-150	-595	-151
- Varav årets avskrivning enligt plan	-78	-12	-85	-13
Planenligt restvärde ¹⁾	168	502	164	555
Ackumulerad avskrivning utöver plan	-	-4	-	-4
- Varav årets avskrivning utöver plan	-	-	-	-
Summa bokfört värde	168	498	164	551
Taxeringsvärde		341		444
¹⁾ Byggnader och mark använd i den egna verksamheten		502		554

Not 26

Övriga tillgångar	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Fondlikvidfordringar	148	565	95	565
Derivatinstrument	424	807	424	807
Aktieindexoption	74	-	-	-
Övrigt	704	563	473	453
Summa	1 350	1 935	992	1 825

Not 27

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Upplupna ränteutgifter	1 034	1 294	1 314	1 360
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	158	112	114	164
Summa	1 192	1 406	1 428	1 524

Not 28

Övriga skulder	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Fondlikvidskulder	103	551	103	551
Skuld inlånade värdepapper	337	152	337	152
Preliminär skatt räntor	454	614	454	614
Bankgiromedel	62	163	55	163
Egen skatteskuld	98	20	79	11
Reservering för garantier	18	51	18	51
Derivatinstrument	400	807	400	807
Aktieindexoption	74	-	-	-
Postväxlar	826	604	826	604
Övrigt	1 142	769	1 227	1 067
Summa	3 514	3 731	3 499	4 020

Not 29

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Upplupna räntekostnader	1 791	1 610	1 045	1 126
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	407	415	250	289
Summa	2 198	2 025	1 295	1 415

Not 30	Banken	
	1996	1995
Obeskattade reserver		
Periodiseringsfond	80	–
Ackumulerade överavskrivningar, fastigheter	4	4
Summa	84	4

Not 31	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Eget kapital				
Bundet eget kapital ¹⁾	4 524	4 337	4 400	4 331
Fritt eget kapital	1 517	1 015	1 513	1 036
Summa eget kapital	6 041	5 352	5 913	5 367
¹⁾ varav aktiekapital	1 305	1 305	1 305	1 305
182 500 000 A-aktier à nominellt 5 kronor				
18 500 000 B-aktier à nominellt 5 kronor				
60 000 000 C-aktier à nominellt 5 kronor				

För samtliga aktier av serie C har under 1997 omvandling gjorts eller påkallats till stamaktier av serie A.

Förändring av eget kapital	1996				
	Koncernen	Aktie-kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Totalt
Vid årets ingång	1 305		3 032	1 015	5 352
Avsatt till reservfond			1	–1	0
Omföring mellan bundet och fritt eget kapital			1	–1	0
Fond för orealiserade vinster			71	–71	0
Uppskrivningsfond			57		57
Förändring av omräkningsdifferens				–1	–1
Förändring av kapitalandel i obeskattade reserver			57	–57	0
Utdelning				–390	–390
Årets resultat				1 023	1 023
Vid årets slut	1 305		3 219	1 517	6 041

Banken	1996			
	Aktie-kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Totalt
Vid årets ingång	1 305	3 026	1 036	5 367
Fond för orealiserade vinster		69	–69	0
Utdelning			–390	–390
Årets resultat			936	936
Vid årets slut	1 305	3 095	1 513	5 913

Not 32	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Andra fonder				
Reservfond	3 030	3 029	3 026	3 026
Fond för orealiserade vinster ¹⁾	71	–	69	–
Kapitalandel av obeskattade reserver	61	3	–	–
Summa	3 162	3 032	3 095	3 026

¹⁾ Balansräkningspost

Belåningsbara statsskuldförbindelser	27	–	27	–
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	32	–	30	–
Aktier och andelar	6	–	6	–
Övriga tillgångar	6	–	6	–
Fond för orealiserade vinster	71	–	69	–

Not 33	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder				
För egna skulder ställda säkerheter	2 589	5 324	2 045	5 036
– därav ställda säkerheter till förmån för koncernbolag			–	–
Summa	2 589	5 324	2 045	5 036

Not 34	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter				
Utlånade värdepapper	2	–	2	–
Summa	2	–	2	–

Not 35	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Ansvarsförbindelser				
<i>Garantier</i>				
Garantier – krediter	1 878	2 179	2 125	546
Garantier – övriga	1 647	1 743	1 882	1 716
Garantifondförbindelser	10	10	10	10
<i>Beviljade ej disponerade rembursar</i>	103	84	189	84
<i>Övriga ansvarsförbindelser</i>	16	3	455	452
Summa	3 654	4 019	4 661	2 808
<i>Ställd säkerhet eller ansvarsförbindelse till förmån för</i>				
– koncernbolag			1 066	452
– intressebolag			–	–

Härutöver finns en förbindelse från banken att svara för att dotterbolaget Mandamus AB:s aktiekapital är intakt.

Not 36	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
Åtaganden				
<i>Åtaganden om framtida betalning</i>				
– Övriga åtaganden om framtida betalningar	16	–	–	–
<i>Övriga ränte-, aktie- och valutakursrelaterade kontrakt</i>	61 535	55 354	67 090	63 115
<i>Andra åtaganden</i>				
– Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	9 564	8 166	9 563	8 166
– Övriga åtaganden	502	436	502	436
Summa	71 617	63 956	77 155	71 717

Not 37	Koncernen		Banken	
	1996		1996	
Säkrade tillgångar och skulder				
<i>Skulder</i>				
Skulder till kreditinstitut	165		165	
Emitterade värdepapper	2 061		2 061	
Efterställda skulder	1 967		1 967	
Summa	4 193		4 193	
USD	3 435		3 435	
JPY	593		593	
DKK	165		165	
Summa	4 193		4 193	

Not 38

Koncernen

Banken

Bokfört värde och
verkligt värde

	1996			
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
<i>Tillgångar</i>				
Belåningsbara stats- skuldförbindelser	10 290	10 580	10 244	10 534
Utlåning till kreditinstitut	7 033	7 062	13 946	14 199
Utlåning till allmänheten	86 512	87 947–88 933	55 765	55 791–55 864
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	294	294	2 892	2 892
Övriga tillgångar	12 714	13 209	6 412	6 415
Summa	116 843	119 092–120 078	89 259	89 831–89 904
<i>Skulder</i>				
Skulder till kreditinstitut	6 293	6 466	3 669	3 669
In- och upplåning från allmänheten	66 842	66 842	66 593	66 593
Emitterade skuldebrev	26 191	27 834	2 486	2 517
Efterställda skulder	5 689	6 171	5 687	6 169
Övriga skulder	5 787	5 806	4 827	4 830
Summa	110 802	113 119	83 262	83 778
<i>Inom linjen poster</i>				
Derivatinstrument positiva	0	1 041	0	1 235
Derivatinstrument negativa	0	884	0	1 167
Summa	0	157	0	68

Not 39

1996

Löptidsindelning

Koncernen	Betal- bara på anfordran	Åter- stående löptid om högst 3 mån	Åter- stående löptid 3 mån– 1 år	Åter- stående löptid 1 år – 5 år	Åter- stående löptid längre än 5 år	Ej tillämp- bart	Totalt	Genom- snitt åter- stående löptid, år
Belåningsbara statsskul- förbindelser m m ¹⁾	0	4 810	2 009	3 200	271		10 290	1,7
Utlåning till kreditinstitut ⁴⁾	373	6 003	7	650	0		7 033	0,5
Utlåning till allmänheten ⁴⁾	702	6 421	16 552	15 159	47 678		86 512	17,8
Obligationer och andra ränte- bärande värdepapper ²⁾	0	12	1	168	113		294	4,6
Övriga tillgångar	1 126	2 510	204	797	151	7 926	12 714	–
Summa tillgångar	2 201	19 756	18 773	19 974	48 213	7 926	116 843	–
Skulder och eget kapital								
Skulder till kreditinstitut	176	3 085	263	1 884	885		6 293	1,5
Inlåning från allmänheten	65 188	1 078	8	0	0		66 274	0,0
Upplåning från allmänheten	0	279	163	126	0		568	0,6
Emitterade värdepapper ³⁾	0	604	7 254	17 916	417		26 191	1,4
Övriga skulder och eget kapital	16	5 375	570	4 341	1 174	6 041	17 517	–
Summa skulder och eget kapital	65 380	10 421	8 258	24 267	2 476	6 041	116 843	–

1) Period över 5 år: 5–10 år utgör –109 Mkr och 10 år utgör 380 Mkr

2) Period över 5 år: 5–10 år utgör 113 Mkr

3) Period över 5 år: 5–10 år utgör 417 Mkr

4) Beräknad på amorteringar per varje förfallodag

Forts not 39

1996

Löptidsindelning	Betal- bara på anfordran	Åter- stående löptid om högst 3 mån	Åter- stående löptid 3 mån– 1 år	Åter- stående löptid 1 år – 5 år	Åter- stående löptid längre än 5 år	Ej tillämp- bart	Totalt	Genom- snitt åter- stående löptid, år
Banken								
Belåningsbara statsskuld- förbindelser m m ¹⁾	0	4 799	2 004	3 170	271		10 244	1,7
Utlåning till kreditinstitut ³⁾	1 761	7 937	487	3 262	499		13 946	1,1
Utlåning till allmänheten ³⁾	703	7 934	15 046	13 037	19 045		55 765	7,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	0	924	1 354	501	113		2 892	1,0
Övriga tillgångar	1 128	2 441	145	409	1 740	549	6 412	–
Summa tillgångar	3 592	24 035	19 036	20 379	21 668	549	89 259	–
Skulder och eget kapital								
Skulder till kreditinstitut	176	3 027	181	285	0		3 669	0,3
Inlåning från allmänheten	65 508	1 078	7	0	0		66 593	0,0
Emitterade värdepapper	0	217	79	2 190	0		2 486	2,3
Övriga skulder och eget kapital	15	4 533	569	4 237	1 244	5 913	16 511	–
Summa skulder och eget kapital	65 699	8 855	836	6 712	1 244	5 913	89 259	–

¹⁾ Period över 5 år: 5–10 år utgör –109 Mkr och 10 år utgör 380 Mkr ²⁾ Period över 5 år: 5–10 år utgör 113 Mkr ³⁾ Beräknad på amorteringar per varje förfalldag

	0–3 mån	3 mån–1 år
Utlåning till allmänheten med en återstående löptid på 1–5 år och längre än 5 år kan sägas upp till betalning enligt följande:	Banken Koncernen	18 000 17 000
		10 000 10 000

Not 40

1996

Aktier och andelar i koncernbolag	Namn	Antal aktier	Bokfört värde	Röste- och kapitalandel
<i>Dotterbolag till banken</i>				
	Fastighets AB Kärven	15 000	10	100
	Fastighets AB Repslagaren	15 000	61	100
	Föreningsbanken Finans AB	1 000 000	117	100
	Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning AB	10 000	8	100
	Föreningsbanken Företagskredit AB	200 000	120	100
	Föreningsbanken Försäkring Livförsäkrings AB	75 000	105	100
	Föreningsbanken Försäkring Skadeförsäkrings AB	25 000	90	100
	Föreningsbanken Kredit AB	600 000	1 044	100
	Hållsta Dataproduktion och Fastighets AB	7 350	114	100
	Mandamus AB	500	120	100
	Mälardalens län Fastighetsbolag AB	30 000	14	100
	FB Reinsurance AG, Schweiz	2 000	12	100
	Bankens innehav¹⁾		1 815	
<i>Dotterbolagens innehav</i>				
	Övriga bolag och föreningar		0	
	Bolag övertagna för skyddande av fordran ²⁾		27	
	Koncernens innehav		236	

¹⁾ varav innehav i kreditinstitut

1 281

I koncernens innehav ingår Föreningsbanken Försäkring Livförsäkrings AB och Föreningsbanken Försäkring Skadeförsäkrings AB med tillägg för kapitalandel om 14 Mkr.

²⁾ Förteckning över aktier och andelar i koncernbolag övertagna för skyddande av fordran tillhandahålls av banken på begäran.

**Aktier och andelar i
intressebolag**

Förteckning över aktier och andelar i intressebolag tillhandahålls av banken på begäran. Innehavet består i sin helhet av egendom övertagen för skyddande av fordran. Bokfört värde för dessa bolag uppgår till 52 Mkr.

Not 41

Fastigheter övertagna för skyddande av fordran

	1996						
	Antal fastigheter	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde kr/kvm uthyrningsbar yta	Ekonomisk vakansgrad, %	Yt-vakansgrad, %	Direktavkastning, %
Sverige							
Flerbostadshus							
Storstadsregioner	34	247	304	4 570	4,8	2,6	5,8
Övriga landet	486	3 574	3 828	5 421	7,5	8,1	5,1
Kontors- och affärsfastigheter							
Storstadsregioner	5	79	83	6 274	27,5	23,6	3,6
Övriga landet	57	747	781	4 761	8,6	10,4	6,4
Industri- och lagerfastigheter							
Storstadsregioner	16	202	221	3 832	15,9	18,0	5,0
Övriga landet	84	554	612	2 235	21,8	25,0	4,7
Hotell- och konferensanläggningar							
Storstadsregioner	1	17	25	5 723	0,0	0,0	6,4
Övriga landet	12	101	101	3 027	15,7	10,8	0,7
Övriga fastigheter							
Storstadsregioner	20	12	12	–	–	–	1,6
Övriga landet	129	263	303	5 328	11,8	19,8	5,3
Utomlands							
Flerbostadshus	6	58	58	3 440	13,2	13,2	7,8
Kontors- och affärsfastigheter	23	1 237	1 239	9 353	7,8	7,8	6,7
Summa	873	7 091	7 567				

	1996						
	Antal fastigheter	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde kr/kvm uthyrningsbar yta	Ekonomisk vakansgrad, %	Yt-vakansgrad, %	Direktavkastning, %
Banken							
Sverige							
Flerbostadshus							
Övriga landet	2	8	8	5 140	4,0	4,0	8,5
Industri- och lagerfastigheter							
Övriga landet	1	4	4	1 680	90,0	88,0	0,0
Övriga fastigheter							
Övriga landet	40	35	35	0	0	0	0
Summa	43	47	47				

Upplysning om vald värderingsmetod lämnas i avsnittet Redovisningsprinciper, sid 44. Värderingarna har i huvudsak utförts av anställda i Mandamus. Upplysning om förändringar i fastighetsinnehavet ges i avsnittet Mandamus, sid 37.

	Övertagna fastigheter, Mandamus AB	
	Bokfört värde	Verkligt värde
Risikexponering i fastighetsinnehavet		
Svenska fastigheter	5 608	6 067
Utländska fastigheter	1 295	1 297
Summa	6 903	7 364

Känslighetsanalys av fastighetsbeståndet

I en känslighetsanalys av fastighetsbeståndet visas effekten på fastigheternas avkastningsvärde, driftsnetto och direktavkastning vid förändring av några viktiga parametrar. Avkastningsvärdet beräknat enligt en kassaflödesmetod, motsvarar verkligt värde se Redovisningsprinciper, sid 47. Effekterna redovisas för de svenska och de utländska fastigheterna var för sig. Vid beräkning av effekten på avkastningsvärdet har direktavkastningskravet antagits till 9 procent.

Forts not 41

Känslighetsanalys av fastighetsbeståndet, Mandamus AB

	Förändring %	Effekt på direktavkastning procentenheter	Effekt på drifts- netto, Mkr	Effekt på avkastnings- värde, Mkr
Svenska fastigheter				
Hysesintäkter, bostäder	+/- 1	+/- 0,08	+/- 4	+/- 44
Hysesintäkter, lokaler	+/- 1	+/- 0,04	+/- 2	+/- 23
Ytvakansgrad	+/- 1	-/+ 0,13	-/+ 7	-/+ 75
Drifts- och underhållskostnader	+/- 1	-/+ 0,06	-/+ 3	-/+ 36
Utländska fastigheter				
Hysesintäkter, bostäder	+/- 1	+/- 0,00	+/- 0	+/- 1
Hysesintäkter, lokaler	+/- 1	+/- 0,08	+/- 1	+/- 12
Ytvakansgrad	+/- 1	-/+ 0,09	-/+ 1	-/+ 14
Drifts- och underhållskostnader	+/- 1	-/+ 0,02	-/+ 0	-/+ 3

Not 42

Specifikation av de förlagslån som utgör mer än 10 procent av koncernens samtliga efterställda skulder

	1996				
	Nominellt belopp	Bokfört belopp	Räntesats %	Räntekon- vertering	Step-up
Förlagslån, daterade					
Banken					
940218 - 040218	MUSD 100	687	6,79	halvårsvis	1999
961216 - 031216	MUSD 100	687	6,09	kvartalsvis	
Summa		1 374			
Förlagslån, odaterade					
Banken					
941229 -	MJPY 10000	592	5,65	-	1999
951106 -	MUSD 100	687	6,77	kvartalsvis	2000
961218 -	MUSD 100	687	6,29	kvartalsvis	2001
Summa		1 966			
Summa banken		3 340			
Summa koncernen		3 340			

Förlagslån utgör efterställda skulder, varmed innebär att anspråk på återbetalning av sådana skulder, beaktas vid en eventuell likvidation först efter det att andra långivare fått sina anspråk tillgodosedda.

Efterställningsvillkor:

(för fullständiga villkor hänvisas till respektive prospekt)

Förlagslån utgör efterställd skuld, varmed innebär att anspråk på återbetalning av sådan skuld beaktas vid en eventuell likvidation först efter det att andra långivare fått sina anspråk tillgodosedda.

Daterade förlagslån är sinsemellan likställda. Odaterade förlagslån har lägre prioritet än daterade förlagslån. Sinsemellan är odaterade förlagslån likställda.

Förtida återbetalning:

(för fullständiga villkor hänvisas till respektive prospekt)

Daterade förlagslån, utgivna före 1/1 1996

Återbetalning före förfallodagen är möjlig. Bolaget har dock skyldighet att anmäla sådan åtgärd till Finansinspektionen.

Daterade förlagslån, utgivna efter 1/1 1996 samt odaterade förlagslån

Återbetalning före förfallodagen alternativt lösen i samband med utnyttjande av call ej möjlig utan Finansinspektionens godkännande. Beträffande odaterade förlagslån gäller därutöver att återbetalning endast kan bli aktuellt vid konkurs eller likvidation.

Not 43

Derivatinstrument	1996								
	Bokfört värde	Ränta Verkligt värde	Nominellt belopp	Bokfört värde	Valuta Verkligt värde	Nominellt belopp	Bokfört värde	Aktier Verkligt värde	Nominellt belopp
Koncernen									
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll									
<i>Derivatinstrument upptagna under Övriga tillgångar</i>									
Innehavda optioner	0	0	0	0	0	0	130	149	982
Terminer	3	3	200	325	325	7 859	0	0	20
Ränteswappar	8	8	100	0	0	0	0	0	0
FRA	31	31	10 625	0	0	0	0	0	0
Summa	42	42	10 925	325	325	7 859	130	150	1 002
varav clearat	19	19	5 525	0	0	0	14	14	160
<i>Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen</i>									
Ränteswappar	0	1 041	8 805	0	0	0	0	0	0
FRA	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	0	1 041	8 805	0	0	0	0	0	0
varav clearat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Derivatinstrument med negativa värden									
<i>Derivatinstrument upptagna under Övriga skulder</i>									
Innehavda optioner	0	0	0	0	0	0	119	138	950
Terminer	2	2	171	323	323	7 276	0	0	24
FRA	31	31	10 600	0	0	0	0	0	0
Summa	33	33	10 771	323	323	7 276	119	138	974
varav clearat	3	3	571	0	0	0	3	3	131
<i>Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen</i>									
Ränteswappar	0	884	13 924	0	0	0	0	0	0
Summa	0	884	13 924	0	0	0	0	0	0
varav clearat	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forts not 43

	1996								
	Bokfört värde	Ränta Verkligt värde	Nominellt belopp	Bokfört värde	Valuta Verkligt värde	Nominellt belopp	Bokfört värde	Aktier Verkligt värde	Nominellt belopp
Banken									
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll									
<i>Derivatinstrument upptagna under</i>									
<i>Övriga tillgångar</i>									
Innehavda optioner	0	0	0	0	0	0	56	59	385
Terminer	3	3	200	325	325	7 859	0	0	20
Ränteswappar	8	8	100	0	0	0	0	0	0
FRA	31	31	10 625	0	0	0	0	0	0
Summa	42	42	10 925	325	325	7 859	56	59	405
varav clearat	19	19	5 525	0	0	0	14	14	160
<i>Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen</i>									
Innehavda optioner									
Ränteswappar	0	1 235	12 605	0	0	0	0	0	0
Summa	0	1 235	12 605	0	0	0	0	0	0
varav clearat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Derivatinstrument med negativa värden									
<i>Derivatinstrument upptagna under</i>									
<i>Övriga skulder</i>									
Innehavda optioner	0	0	0	0	0	0	44	48	353
Terminer	2	2	171	323	323	7 276	0	0	24
FRA	31	31	10 600	0	0	0	0	0	0
Summa	33	33	10 771	323	323	7 276	45	48	377
varav clearat	3	3	571	0	0	0	3	3	131
<i>Derivatinstrument som ej upptagits i balansräkningen</i>									
Ränteswappar	0	1 167	16 871	0	0	0	0	0	0
Summa	0	1 167	16 871	0	0	0	0	0	0
varav clearat	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Not 44

Exponering mot ränterisker

Räntebindningstid för tillgångar och skulder i koncernen per 1996-12-31

Mkr	0-3 mån	3-12 mån	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-7 år	7-10 år	10- år	Ej till- lämpbart	Totalt
Tillgångar											
Kassa och tillgodohavande centralbanker	1 095	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 095
Belåningsbara statsskuld-förbindelser m m	4 809	2 009	1	124	1 393	1 600	-109	83	380	0	10 290
Utlåning till kreditinstitut	6 550	7	475	0	0	0	0	0	0	0	7 032
Utlåning till allmänheten	56 006	7 218	8 764	5 084	3 809	5 167	61	202	202	0	86 513
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	29	1	109	16	36	103	0	0	0	0	294
Byggnader och mark	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7 925	7 925
Övriga tillgångar m m	2 166	120	26	148	12	31	0	0	3	1 188	3 694
Summa tillgångar	70 655	9 355	9 375	5 372	5 250	6 901	-48	285	585	9 113	116 843
varav i utländsk valuta	2 438	673	191	65	0	0	0	0	0	0	3 367
<hr/>											
Mkr	0-3 mån	3-12 mån	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-7 år	7-10 år	10- år	Ej till- lämpbart	Totalt
Skulder och eget kapital											
Skulder till kreditinstitut	3 209	724	767	419	849	325	0	0	0	0	6 293
Inlåning från allmänheten	66 263	10	0	0	0	0	0	1	0	0	66 274
Upplåning från allmänheten	279	163	63	29	17	16	0	0	0	0	567
Emitterade skuldebrev	2 665	7 254	657	9 801	2 611	2 786	0	208	209	0	26 191
Efterställda skulder	2 950	611	400	886	0	396	0	381	65	0	5 689
Övriga skulder m m	4 937	118	26	140	12	30	0	0	0	525	5 788
Eget kapital	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 041	6 041
Summa skulder och eget kapital	80 303	8 880	1 913	11 275	3 489	3 553	0	590	274	6 566	116 843
varav i utländsk valuta	6 685	796	223	825	217	0	0	0	0	5	8 751
<hr/>											
Totalt inom balansräkningen	-9 648	475	7 462	-5 903	1 761	3 348	-48	-305	311	2 547	0
varav i utländsk valuta	-4 247	-123	-32	-760	-217	0	0	0	0	-5	-5 384
<hr/>											
Derivat (nominell nettoposition)	4 830	-1 173	-1 379	31	-894	-1 700	179	-150	0	0	-256
varav i utländsk valuta	2 984	-150	-131	575	0	0	0	0	0	0	3 278
TOTALT	-4 818	-698	6 083	-5 872	867	1 648	131	-455	311	2 547	-256
varav i utländsk valuta	-1 263	-273	-163	-185	-217	0	0	0	0	-5	-2 106

Not 45

Valutaexponering

Vid årets utgång uppgick Föreningsbankens valutakursrisker till en nettoposition om 104 Mkr och en aggregerad nettoposition om 143 Mkr definierad enligt Riksbankens valutahandelstillstånd.

Not 46

Kapitalbas och riskvägda placeringar	Koncernen		Banken	
	1996	1995	1996	1995
<i>Kapitalbas per den 31 december</i>				
Eget kapital ¹⁾	5 573	4 963	5 616	4 977
Primärkapital	5 573	4 963	5 616	4 977
Daterade förlagslån	2 729	2 358	2 729	2 357
Odaterade förlagslån	1 967	1 332	1 967	1 332
Supplementärkapital	4 696	3 690	4 696	3 689
Summa primärt och supplementärt kapital	10 269	8 653	10 312	8 666
Avgår innehav av förlagslån i kreditinstitut	–	–95	–	–95
Avgår innehav i försäkringsbolag/kreditinstitut	–207	–	–207	–
Kapitalbas	10 062	8 558	10 105	8 571
Totalt riskvägt belopp	74 425	68 417	49 206	48 421
Kapitaltäckningsgrad	13,5	12,5	20,5	17,7

1996	Koncernen			Banken		
	Inom balansräkningen	Utom	Totalt	Inom balansräkningen	Utom	Totalt
<i>Kreditrisk</i>						
A Fordringar på stat och kommun	0	0	0	0	0	0
B Fordringar på bank och liknande institut	1 372	212	1 584	1 312	209	1 521
C Fordringar med säkerhet i bostadsfastigheter	21 788	41	21 829	5 157	92	5 249
D Övriga placeringar	48 033	1 149	49 182	39 246	1 360	40 606
Summa	71 193	1 402	72 595	45 715	1 661	47 376
<i>Marknadsrisk</i>						
Ränterisk			1 488			1 488
Aktiekursrisk			56			56
Avvecklingsrisk			0			0
Motparts och andra risk			286			286
Valutarisk			0			0
Summa			1 830			1 830
Totalt riskvägt belopp			74 425			49 206

1995	Koncernen			Banken		
	Inom balansräkningen	Utom	Totalt	Inom balansräkningen	Utom	Totalt
<i>Kreditrisk</i>						
A Fordringar på stat och kommun	0	0	0	0	0	0
B Fordringar på bank och liknande institut	1 257	335	1 592	1 240	326	1 566
C Fordringar med säkerhet i bostadsfastigheter	19 435	1 042	20 477	6 025	73	6 098
D Övriga placeringar	45 207	1 141	46 348	39 329	1 428	40 757
Summa	65 899	2 518	68 417	46 594	1 827	48 421

¹⁾ Efter avdrag för styrelsens förslag till utdelning exklusive eventuell bonusutdelning.

Föreningsbankens aktie

Föreningsbankens aktie är den näst mest spridda aktien i Sverige. Den 31 december 1996 hade banken drygt 490 000 aktieägare. Största ägare är LRF och Lantbrukskooperationen. Drygt 47 procent av aktierna innehas av svenska institutioner och drygt 7 procent av utländska ägare. Kursen på stamaktien steg under året från 18,80 kronor till 34,30 kronor. Efter att förslaget om ett samgående mellan Föreningsbanken och Sparbanken presenterades den 18 februari 1997 steg aktiekursen som mest till 48,00 kronor. Vid årsredovisningens undertecknande den 20 mars 1997 var aktiekursen 41,10

Aktieslag

Banken har tre olika aktieslag: Stamaktier serie A samt preferensaktier serie B och serie C. Samtliga preferensaktier kommer att omvandlas till stamaktier. Detta sker senast under 1998 för aktier i serie B och senast under 1999 för serie C. Varje aktie har en röst och ett nominellt värde om 5 kr.

Stamaktie A och prefrensaktie B noterades på Stockholms Fondbörs O-lista den 3 januari 1994 och flyttades till A-listan den 3 april 1996.

Preferensaktie B har, för räkenskapsåren 1993–1997, kumulativ företrädesrätt till utdelning efter preferensaktie C, om 2,75 kronor/aktie. Preferensaktie C har kumulativ företrädesrätt, före preferensaktie B, till utdelning för räkenskapsåren 1994–1998 till ett belopp per aktie motsvarande den genomsnittliga sexmånaders statskuldväxelräntan, beräknat på 15 kronor per aktie.

Aktiekapital

31 december 1996	Antal aktier	Aktiekapital Mkr	Andel av aktiekapital, %	Andel av röster, %
Stamaktier				
serie A	182 500 000	912,5	69,9	69,9
Preferensaktier				
serie B	18 500 000	92,5	7,1	7,1
serie C	60 000 000	300,0	23,0	23,0
Summa	261 000 000	1 305,0	100,0	100,0

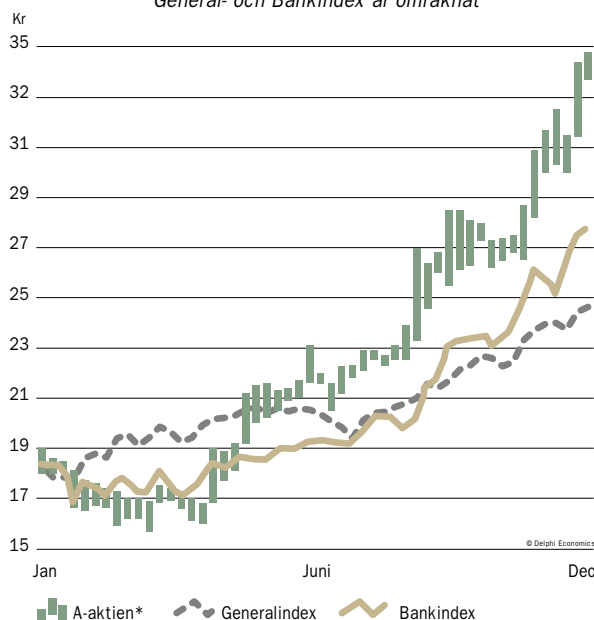
Data per aktie¹

	1996	1995	1994
Eget kapital, kr	23,15	20,52	16,61
Substansvärde, kr	23,95	20,57	16,82
Årets resultat, kr	3,92	3,90	-1,52
Eget kapital efter full konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	22,29	19,76	15,99
Substansvärde efter full konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	23,06	19,82	16,97
Årets resultat efter full konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	3,77	3,75	-1,46
Utdelning på stamaktier serie A, kr	1,25	0,50	-
Börskurs 29 december, kr			
Stamaktie serie A	34,30	18,80	14,50
Preferensaktie serie B	36,00	28,50	22,00
Börskurs stamaktie serie A/eget kapital efter full konvertering och utnyttjande av optionsrätter, %	154	95	91

¹ Föreningsbanken börsintroducerades januari 1994.

Kursutveckling på Föreningsbankens Stamaktie A

General- och Bankindex är omräknat

* Kurvan visar högsta respektive lägsta aktiekurs per vecka

Utdelning och konvertering av C aktier

Styrelsen föreslår att banken lämnar utdelning på preferensaktie av serie B med 2,75 kronor per aktie och för stamaktien av serie A med 1,25 kronor per aktie.

För samtliga aktier av serie C har under 1997 omvandling gjorts eller påkallats till stamaktier av serie A. Som en konsekvens av ovanstående ökar antalet stamaktier till 242 500 000.

Ägarstruktur

Föreningsbankens aktie är den näst mest spridda aktien i Sverige. Den 31 december 1996 hade banken drygt 490 000 aktieägare. Övervägande delen, eller 94 procent, hade ett innehav på mindre än 1 000 aktier.

Bland de största svenska ägarna kan nämnas LRF och Lantbrukskooperationen med sammanlagt 22 procent av det totala antalet aktier, Sparbanken Sverige AB med 5 procent och Sparinstitutens Pensionskassa med 5 procent. Utländska ägare representerar drygt 7 procent av den totala aktiestocken.

LRF och Lantbrukskooperationen äger 18 miljoner stamaktier (7 procent av stamaktierna), 0,2 miljoner preferensaktier B (1 procent av preferensaktier B) samt 39 mil-

joner preferensaktier C (66 procent av preferensaktier C). Det totala innehavet beräknas till 57 miljoner aktier, motsvarande 22 procent av den totala aktiestocken.

Länsförsäkringsgruppen äger 4 procent av den totala aktiestocken.

Institutioner äger tillsammans 55 procent av den totala aktiestocken, varav de svenska institutionerna svarar för drygt 47 procent. Antalet institutioner med innehav av minst 100 000 aktier uppgår till 44 svenska, respektive 30 utländska.

Ägarfördelning

Aktieinnehav	Antal aktier	Antal aktieägare	Ägarandel, %
1 – 500	36 469 478	431 026	14,0
501 – 1 000	24 270 819	32 866	9,3
1 001 – 2 000	27 251 709	21 177	10,4
2 001 – 5 000	15 813 768	5 286	6,1
5 001 – 10 000	6 470 432	895	2,5
10 001 – 20 000	3 843 722	278	1,5
20 001 – 50 000	3 735 065	114	1,4
50 001 – 100 000	2 660 722	35	1,0
100 001–	140 484 285	77	53,8
Totalt	261 000 000	491 754	100,00

De största aktieägarna ¹⁾

31 december 1996	Antal stam A	Antal pref B	Antal pref C	Totalt antal	Andel
LRF och Lantbrukskooperationen	17 691 049	178 800	39 398 334	57 268 183	21,94
varav					
Lantmännenföreningar	4 537 859	31 802	6 666 667	11 236 328	4,31
Slakteriföreningar	2 835 728	49 460	6 666 667	9 551 855	3,66
Landshypotek	4 309 902	0	0	4 309 902	1,65
Sparbanken Sverige samt fristående sparbanker	13 721 503	0	0	13 721 503	5,26
Sparinstitutens Pensionskassa	0	0	13 033 333	13 033 333	4,99
Länsförsäkringar	2 572 008	219 625	6 666 667	9 458 300	3,62
Föreningsbankens fonder	6 684 302	5 649	0	6 689 951	2,56
SPP	5 890 200	0	0	5 890 200	2,26
Fidelity	5 883 925	0	0	5 883 925	2,25
Svenska Metallindustriarbetareförbundet	5 441 000	0	0	5 441 000	2,08
Skandia	4 299 500	0	0	4 299 500	1,65
Resultatandelsstiftelsen Kärven	1 912 000	0	901 666	2 813 666	1,08

¹⁾ Utländska ägare äger sammanlagt cirka 19 miljoner aktier motsvarande 7,4 procent av den totala aktiestocken.

Courtagefri handel i mars 1996

I december 1992 ombildades Föreningsbanken från ekonomisk förening till aktiebolag. Vid den därpå följande utskiftningen av aktier till de tidigare medlemmarna erhöll många endast ett fåtal aktier. Courtagkostnaden vid avyttring av dessa eller kompletteringsköp upp till en börspost är hög i förhållande till det omsatta beloppet. I syfte att underlätta för aktieägarna att dimensionera sitt innehav erbjöd Föreningsbanken under några veckor i mars 1996 samtliga aktieägare att köpa eller sälja upp till 500 aktier (en börspost) utan courtagkostnad.

Under erbjudandet köptes cirka 2,5 miljoner stamaktier och cirka 3,8 miljoner såldes. Drygt 0,8 miljoner preferensaktier B köptes och knappt 0,5 miljoner såldes.

Optioner till anställda

I maj 1994 utgav banken ett skuldebrev om 50 Mkr med avskiljbara optionsrätter. Optionsrätterna avskiljdes och erbjöds de anställda till ett pris om 1,60 kronor styck. Varje option ger rätt att teckna en stamaktie till ett pris om 21 kronor till och med 29 oktober 1999. Om samtliga optioner löses, ökar mängden utestående stamaktier med 10 miljoner till 271 miljoner. Ökningen motsvarar 3,8 procent av den totala mängden utestående aktier.

Banken har inga utestående konvertibla förlagslån.

FöreningsSparbanken

Styrelserna för Föreningsbanken AB och Sparbanken Sverige AB har den 18 februari 1997 enhälligt beslutat föreslå att Föreningsbanken och Sparbanken går samman och bildar FöreningsSparbanken.

Samgåendet skall ske genom att Sparbanken lämnar ett offentligt erbjudande till Föreningsbankens aktieägare, med följande innehåll:

- För varje helt sjutal stamaktier av serie A i Föreningsbanken erhålls två nyemitterade stamaktier i Sparbanken.
- För varje helt tretal preferensaktier av serie B i Föreningsbanken erhålls en nyemitterad stamaktie i Sparbanken.

Innehavare av teckningsoptioner erbjuds att för varje helt hundratal teckningsoptioner 1994/1999 erhålla femton nyemitterade stamaktier i Sparbanken.

Styrelsen för Föreningsbanken har föreslagit 1997 års ordinarie bolagsstämma:

- För stamaktier av serie A 1,25 kronor i ordinarie utdelning samt 4 kronor i bonusutdelning villkorad av erbjudandets fullföljande.
- För preferensaktier av serie B 2,75 kronor i ordinarie utdelning.

En förutsättning för samgåendet mellan Föreningsbanken och Sparbanken är bl a att apportemission av stamaktier riktad till aktieägare och innehavare av teckningsoptioner i Föreningsbanken godkänns av ordinarie bolagsstämma i Sparbanken den 23 april 1997.

Prospekt över erbjudandet publiceras i början av april månad.

Resultat- och balansräkningar 1992 – 1996

Belopp i Mkr

RESULTATRÄKNINGAR KONCERNEN	1996	1995	1994	1993	1992
Ränte- och leasingintäkter	10 977	11 865	10 938	11 783	14 783
Räntekostnader	-7 297	-8 139	-7 189	-8 005	-10 368
Provisioner netto	792	688	733	708	608
Övriga intäkter	734	984	198	783	540
Summa intäkter	5 206	5 398	4 680	5 269	5 563
Personalkostnader	1 412	1 475	1 276	1 514	1 585
Övriga omkostnader	1 543	1 456	1 452	1 719	1 908
Summa kostnader	2 955	2 931	2 728	3 233	3 493
Resultat före kreditförluster	2 251	2 467	1 952	2 036	2 070
Kreditförluster, netto	-693	-1 172	-1930	-4 213	-3 461
Värdeförändring övertagen egendom	-398	-275	-463	-195	-42
Rörelseresultat	1 160	1 020	-441	-2 372	-1 433
Räntenetto	3 611	3 656	3 645	3 629	4 223

BALANSRÄKNINGAR KONCERNEN

Utlåning till allmänheten	86 512	78 121	77 407	79 691	84 344
Utlåning till kreditinstitut	7 033	5 676	2 038	5 187	1 723
Räntebärande värdepapper	10 584	11 297	16 747	14 398	7 068
Övriga tillgångar	12 714	13 857	12 526	6 524	7 519
In- och upplåning från allmänheten	66 842	63 505	62 577	61 910	58 685
Skuld till kreditinstitut	6 293	9 273	9 850	10 037	12 186
Emitterade värdepapper	26 191	19 858	18 554	18 812	15 382
Efterställda skulder	5 689	5 189	4 708	3 171	3 607
Övriga skulder	5 787	5 771	8 694	7 157	7 416
Eget kapital	6 041	5 355	4 335	4 713	3 378
Balansomslutning	116 843	108 951	108 718	105 800	100 654

RESULTATRÄKNINGAR BANKEN

Ränte- och leasingintäkter	9 439	10 421	9 069	9 958	13 023
Räntekostnader	-5 800	-6 590	-5 525	-6 422	-9 135
Provisioner netto	744	626	718	659	598
Övriga intäkter	301	627	-5	481	270
Summa intäkter	4 684	5 084	4 257	4 676	4 756
Personalkostnader	1 327	1 400	1 205	1 326	1 389
Övriga omkostnader	1 362	1 252	1 263	1 426	1 572
Summa kostnader	2 689	2 652	2 468	2 752	2 961
Resultat före kreditförluster	1 995	2 432	1 789	1 924	1 795
Kreditförluster, netto	-519	-1 033	-2 243	-4 012	-3 288
Värdeförändring övertagen egendom	-3	-1			
Rörelseresultat	1 473	1 398	-454	-2 088	-1 493
Räntenetto	3 639	3 831	3 544	3 536	3 888

BALANSRÄKNINGAR BANKEN

Utlåning till allmänheten	55 765	56 886	51 299	49 403	54 558
Utlåning till kreditinstitut	13 946	7 282	5 015	7 158	4 093
Räntebärande värdepapper	13 136	13 389	18 021	17 780	13 615
Övriga tillgångar	6 412	6 811	10 824	8 225	8 265
In- och upplåning från allmänheten	66 593	62 107	61 474	61 375	58 199
Skuld till kreditinstitut	3 669	5 730	6 797	7 382	9 824
Emitterade värdepapper	2 486	733	-	-	307
Efterställda skulder	5 687	4 991	4 498	2 861	3 491
Övriga skulder	4 827	5 436	8 055	6 414	5 355
Eget kapital och obeskattade reserver	5 997	5 371	4 335	4 534	3 355
Balansomslutning	89 259	84 368	85 159	82 566	80 531

Definitioner

Administrativ risk

Risken att felaktigheter i handläggningen av affärstransaktioner leder till negativa konsekvenser i koncernens resultat eller för koncernens anseende.

Aktiekursrisk

Risken att mätenhetens värde eller resultat förändras negativt vid en förändring i aktiekurser.

Specifik risk definieras som risken för en prisförändring i ett instrument som beror på omständigheter hänförliga till den som har utfärdat instrumentet eller i fråga om derivatinstrument, den som utfärdat det underliggande instrumentet.

Generell risk definieras som risken för prisförändring i ett instrument som beror på allmänt förändrad prisnivå.

Andel osäkra fordringar

Osäkra fordringar netto i förhållande till kreditvolym netto.

Fastighetsrelaterade krediter

Krediter, där säkerheterna utgörs av pantbrev i småhus, andra fastigheter, bostadsrätter samt krediter lämnade till företag verksamma inom fastighetsförvaltning och byggverksamhet.

Hushåll

I hushåll ingår privatpersoner.

Intäkter/kostnader

Vid beräkning av intäkts/kostnadsrelationen (I/K-talet) justeras intäkter respektive kostnader med planenliga avskrivningar avseende leasingobjekt.

Kapitalbas

I huvudsak justerat eget kapital samt daterade och odateerade förlagslån. Avdrag har gjorts för styrelsens förslag till utdelning.

Kapitaltäckningsgrad

Kapitalbasen i förhållande till riskvägt belopp.

Konstaterad förlust

En förlust som är beloppsmässigt fastställd eller övervägande sannolik genom att konkursförvaltare lämnat uppskattning av utdelning i konkurs, ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

Kreditförlustnivå

Kreditförluster och värdeförändring på övertagen egendom i förhållande till ingående balans för utlåning till allmänheten, kreditinstitut (exkl banker), övertagen egendom och kreditgarantier.

Kreditvolym

Utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker). Branschindelningen av kreditvolymen har gjorts efter SCB:s SNI-koder som EU-anpassats från och med 1994.

Legal risk

Risken att avtalsvillkor inte går att upprätthålla i enlighet med den lokala lagstiftningen och att detta medför negativa resultatkonsekvenser.

Likviditetsrisk

Risken att koncernen inte till skälig kostnad kan anskaffa erforderlig volym likvida medel.

Medelantal anställda

Medelantal anställda beräknas efter en arbetstid per år om 1 570 timmar.

Motpartsrisk

Risken för att avtalspart ej kan fullfölja ingånget avtal. Risken att Föreningsbanken ej erhåller likvid för levererade finansiella instrument eller att Föreningsbanken ej erhåller leverans av finansiella instrument för vilka betalning redan skett.

Oreglerad fordran

En fordran för vilken räntor, amorteringar eller övertrasseringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar.

Osäkra fordringar

Fordran för vilken räntor, amorteringar eller övertrasseringar är förfallna till betalning sedan mer än 60 dagar (oreglerad fordran) eller fordran för vilken andra omständigheter medför osäkerhet om dess värde och för vilken säkerhetens värde ej med betryggande marginal täcker både kapitalbeloppet och upplupen ränta. Som osäker fordran räknas även lån med ränteeftergifter, för vilket reservering för befarade kreditförluster gjorts.

Placeringsmarginal

Räntenetto i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

Primärkapitalrelation

Primärt kapital i förhållande till den riskvägda volymen inom och utanför balansräkningen.

Problemkrediter

Osäkra fordringar och räntenedsatta krediter, exklusive oreglerade krediter för vilka ränta intäktsförs.

Reserveringsgrad för osäkra fordringar

Reserv för befarade kreditförluster i förhållande till osäkra fordringar brutto.

Räntabilitet på eget kapital

Årets resultat i förhållande till genomsnittligt eget kapital inkl. minoritetsandel.

Räntabilitet på totalt kapital

Rörelseresultat före skatt i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

Räntenedsatta krediter

Krediter, där den avtalade räntan satts ned i förhållande till marknadsmässig ränta på grund av kredittagarens bristande betalningsförmåga.

Ränterisk

Risken att mätenhetens värde eller resultat förändras negativt vid en ränteförändring.

Specifik risk definieras som risken för en prisförändring i ett instrument som beror på omständigheter hänförliga till den som har utfärdat instrumentet eller i fråga om derivatinstrument, den som utfärdat det underliggande instrumentet.

Generell risk definieras som risken för prisförändring i ett instrument som beror på allmänt förändrad prisnivå. Mäts hos banken med durationsbaserad metod.

Rörelseresultat per aktie

Rörelseresultat efter schablonskatt dividerat med antal aktier före utnyttjande av optionsrätter.

Rörelsevolym

Volym för vilken bankkontoren ansvarar för affärsrelationen med kund. Begreppet omfattar därmed koncernens samlade sparande- och kreditprodukter.

Soliditet

Eget kapital inklusive minoritet i procent av balansomslutningen vid årets utgång.

Valutakursrisk

Risken att mätenhetens värde eller resultat förändras negativt vid en förändring av valutakurser. Valutakursrisken mäts enligt Riksbanken med två mått, nettoposition respektive aggregerad nettoposition.

Nettoposition definieras som summan av avistaposition och terminsposition i respektive valuta. Sålunda är nettoposition uttryckt i svenska kronor lika med summan av nettopositionen i enskilda utländska valutor.

Aggregerad *nettoposition* definieras som summan av samtliga negativa nettopositioner i enskild valuta.

Årets resultat per aktie

Vinst efter dispositioner och verklig skatt dividerat med antalet aktier före utnyttjande av optionsrätter.

Förslag till vinstdisposition

Föreningsbankskoncernens fria egna kapital uppgår till: 1 517 Mkr
För avsättning till bundet eget kapital åtgår 0 Mkr.

Föreningsbankens disponibla vinstmedel uppgår till: 1 513 Mkr

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

Till aktieägare utdelas en ordinarie utdelning	
per stamaktie A 1,25 kr	303 Mkr
per preferensaktie B 2,75 kr	<u>51 Mkr</u>
Summa utdelning	354 Mkr
Till nästa år överförs	<u>1 159 Mkr</u>
Summa	1 513 Mkr
Till aktieägare utdelas en bonusutdelning, villkorad av att Sparbanken Sverige AB:s erbjudande fullföljs per stamaktie A 4,00 kr, maximalt	1 010 Mkr

Stockholm den 20 mars 1997

Bo Dockered
Ordförande

Åke Bergström

Lars Lamberg

Karin Starrin

Lennart Frennemo

Anders Netterheim

Krister Steén

Harry Grape

Anna-Stina Nordmark-Nilsson

Laina Tecsi

Håkan Hellmo

Jan Persson

Leif Zetterberg

Birgitta Johansson-Hedberg

Lars Göran Pettersson

Bo Söderberg
Verkställande direktör

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens förvaltning för 1996. Granskningen har utförts enligt god revisions sed.

Vid granskningen av den interna kontrollen och räkenskaperna har vi biträttats av Föreningsbankens internrevision.

Banken

Årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Vi tillstyrker,

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,

att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt

att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Vi tillstyrker,

att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Stockholm den 21 mars 1997

Bo Lindén
Auktoriserad revisor

Gunnar Abrahamson
Auktoriserad revisor

Anders Andersson

Hans Sköld

Britt-Marie Gulda
Auktoriserad revisor
Av Finansinspektionen förordnad revisor

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Aktie- och optionsinnehav per den 1 januari 1997

Bo Dockered

f 1941, Sjövik, ordförande sedan 1996. Ordinarie ledamot sedan 1984. Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i Spira AB, AB Trav och Galopp, Centralförbundet Folk och Försvar, Svenska FAO-kommittén, AmuGruppen AB och i Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande. Ledamot i AssiDomän AB och Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien. Aktieinnehav: 2 838 Optionsinnehav: -

Åke Bergström

f 1933, Fränsta, skolchef. Ordinarie ledamot sedan 1989. Aktieinnehav: 2 231 Optionsinnehav: -

Lennart Frennemo

f 1938, Stenungsund, docent. Ordinarie ledamot sedan 1992. Aktieinnehav: 1 215 Optionsinnehav: -

Harry Grape

f 1938, Övertorneå, f.d. kommunalråd. Ordinarie ledamot sedan 1980. Aktieinnehav: 500 Optionsinnehav: -

Håkan Hellmo

f 1941, Höllviken, VD i Svenska Lantmännen. Ordinarie ledamot sedan 1996. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Svenska Lantmännen, Cerealía AB, Nord Mills AB, Svalöf Weibull AB, Lantmännens Maskin AB, Lantmännens Foderutveckling AB, Scandinavian Poultry AB. Aktieinnehav: 3 000 Optionsinnehav: -

Birgitta Johansson-Hedberg

f 1947, Lidingö. Resident Director i Wolters Kluwer Scandinavia och VD och koncernchef i Liber AB. Ordinarie ledamot sedan 1994. Övriga styrelseuppdrag bl a: Ordförande i AB Lindex. Vice ordförande i Allmänna Pensionsfonden, fjärde fondstyrelsen. Ledamot i Telia AB och i Södra Skogsägarna. Aktieinnehav: - Optionsinnehav: -

Lars Lamberg

f 1939, Jönåker, agronom. Ordinarie ledamot sedan 1992. Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i Arla. Ledamot i Svenska Mjölkinstitutets Riksförening. Aktieinnehav: 1 500 Optionsinnehav: -

Anders Netterheim

f 1950, Höör, personalrepresentant, bankkamrer. Suppleant sedan 1988. Ordinarie ledamot sedan 1996. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Finansförbundet och Sparinstitutets Pensionskassa. Aktieinnehav: 681 Optionsinnehav: 3 000

Anna-Stina Nordmark-Nilsson

f 1956, Piteå, VD för Piteå Tidningen AB. Ordinarie ledamot sedan 1996. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Assi Domän AB, Stiftelsen Norrlandsfonden, Mitthögskolan och Statliga kommittén, Rådet för mångfald inom massmedier. Aktieinnehav: 1 206 Optionsinnehav: -

Jan Persson

f 1943, Höllviken, VD i Skånska Lantmännen. Ordinarie ledamot sedan 1996. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i bl a Scandinavian Poultry AB, Kungsörnen AB, Lactamin AB, Svalöf Weibull AB, Lantmännen Invest och i Skånska Lantmännen. Aktieinnehav: 1 510
Optionsinnehav: -

Lars Göran Pettersson

f 1949, Kvänum, lantbrukare. Ordinarie ledamot sedan 1994. Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i Scan Farmek, Scan HB. Ledamot i Slakteriförbundet Invest och Slakteriförbundet. Aktieinnehav: 1 008
Optionsinnehav: -

Karin Starrin

f 1947, Edsbyn, riksdagsledamot. Ordinarie ledamot sedan 1996. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Innovationscentrum för uppfinnare. Aktieinnehav: 1 000
Optionsinnehav: -

Krister Stéen

f 1947, Gryt, lantmästare. Ordinarie ledamot sedan 1992. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Carrefour East Sweden. Aktieinnehav: 2 844
Optionsinnehav: -

Bo Söderberg

f 1942, Bromma, koncernchef och VD i Föreningsbanken. Ordinarie ledamot sedan 1991. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Svenska Bankföreningen, LRF Konsult och i Statistiska Centralbyrån. Aktieinnehav: 5 000
Optionsinnehav: 10 000

Laina Tecsi

f 1941, Nykvarn, personalrepresentant, bankkamrer. Ordinarie ledamot sedan 1993. Aktieinnehav: 1 239
Optionsinnehav: 5 000

Suppleanter

Håkan Johnson

f 1955, Umeå, personalrepresentant, banktjänsteman. Suppleant sedan 1993. Aktieinnehav: 163
Optionsinnehav: 2 000

Lena Rabe Josefsson

f 1952, Kungsbacka, banktjänsteman. Suppleant sedan 1996. Aktieinnehav: 1 491
Optionsinnehav: 3 000

Lars Nyberg

f 1945, Stockholm, vice VD i Föreningsbanken och VD:s ställföreträdare. Suppleant sedan 1993. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Aktieförbundet, Kapitalmarknadsgruppen, Enator och Sirius International. Aktieinnehav: 3 500
Optionsinnehav: 10 000

Leif Zetterberg

f 1949, Bålsta, VD i Lantbrukarnas Riksförbund. Vice ordförande sedan 1996. Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i TV 4 AB, Stiftelsen Det Naturliga Steget, ICC-Sweden, Allmänna Pensionsfonden tredje fondstyrelsen, HAO-förbunden och i Svenska Ridsportförbundet. Aktieinnehav: 3 500
Optionsinnehav: -

Valberedning för Föreningsbankens styrelse

Olle Hakelius

f. 1938, Enköping, agronom. Ordförande i Svenska Lantmännen och i Cerealia AB. Vice ordförande i Lantbrukarnas Riksförbund, Svalöf Weibull AB, Kungsörnen AB och Skogaholms Bröd AB. Ledamot i 5:e AP-fonden och i Sveriges Lantbruksuniversitet.

Bengt Brynell

f. 1933, Malmö, direktör. Ordförande i Bengt Brynell AB. Ledamot i Saturnus AB.

Christer Lundgren

f. 1945, Tvärålund, lantbrukare. Ordförande i kommunstyrelsen i Vindelns kommun. Ledamot i Norrmejerier Ek För.

Solveig Ekström

f. 1942, Märsta, förvaltningschef. Ledamot i HS Landsbygdskonsult AB och Svenska Skogsplantor AB. Suppleant i Föreningsbanken Allemansfondförvaltning AB.

Revisorer

Ordinarie

Utsedda av bolagsstämman

Anders Andersson

f 1959, Kristinehamn, VD i Örebro Läns Hushållningssällskap.
Ordinarie revisor sedan 1994.

Bo Lindén

f 1934, Upplands Väsby, auktoriserad revisor, Deloitte & Touche.
Ordinarie revisor sedan 1987.

Gunnar Abrahamson

f 1947, Lidingö, auktoriserad revisor, Deloitte & Touche. Ordinarie revisor sedan 1995. Revisorssuppleant 1987–1994.

Hans Sköld

f 1940, Hvalsta-Bettna, lantmästare.
Ordinarie revisor sedan 1995.

Förordnad av Finansinspektionen

Britt-Marie Gulda

f 1948, Halmstad, auktoriserad revisor, Ernst & Young. Ordinarie revisor sedan 1991.

Suppleanter

Ingemar Nilsson

f 1943, Vallentuna, auktoriserad revisor, Deloitte & Touche. Revisorssuppleant sedan 1995. Ordinarie revisor 1993–1994.

Folke Rosengren

f 1934, Varberg.
Revisorssuppleant sedan 1995.

Karin Friberg

f 1959, Bromma, auktoriserad revisor, Deloitte & Touche.
Revisorssuppleant sedan 1996.

Lennart Casteryd

f 1949, Uppsala, agronom.
Revisorssuppleant sedan 1996.

Ledande befattningshavare

Bankledning

Verkställande direktör och koncernchef

Bo Söderberg

f 1942, Bromma.
Anställd sedan 1991.
Aktieinnehav: 5 000
Optionsinnehav: 10 000

Verkställande direktörens ställföreträdare

Lars Nyberg

f 1945, Stockholm, vice VD och chef för Fond-Finans-Utland.
Anställd sedan 1993.
Aktieinnehav: 3 500
Optionsinnehav: 10 000

Lars Idermark

f 1957, Fagerhult, vice VD och chef för Koncernstaber.
Anställd sedan 1993.
Aktieinnehav: 1 598
Optionsinnehav: 10 000

Tomas Johansson

f 1950, Lidingö, vice VD och chef för Bankrörelsen.
Anställd sedan 1968.
Aktieinnehav: 7 332
Optionsinnehav: 10 000

Jonas Lindholm

f 1946, Lidingö, vice VD och chef för Kredit.
Anställd sedan 1991.
Aktieinnehav: 1 000
Optionsinnehav: 10 000

Göran Nilsson

f 1947, Kristianstad, vice VD och stf chef för Bankrörelsen. Anställd sedan 1989.
Aktieinnehav: 2 225
Optionsinnehav: 10 000

Dotterbolagschefer

Peter Carlén

f 1954, Bromma, VD för Föreningsbanken Finans AB.
Anställd sedan 1993.
Aktieinnehav: –
Optionsinnehav: 6 000

Lennart Engström

f 1947, Uppsala, VD för Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning AB.
Anställd sedan 1987.
Aktieinnehav: –
Optionsinnehav: 10 000

Per Ericson

f 1951, Vreta Kloster, VD för Föreningsbanken Försäkring.
Anställd sedan 1996.
Aktieinnehav: –
Optionsinnehav: –

Anders Johansson

f 1943, Stockholm, vice VD och VD för Mandamus AB.
Anställd sedan 1993.
Aktieinnehav: –
Optionsinnehav: 10 000

Bengt-Olof Nilsson

f 1957, Staffanstorps, VD för Föreningsbanken Företagskredit AB.
Anställd sedan 1976.
Aktieinnehav: 167
Optionsinnehav: 1 000

Kjell Stillman

f 1948, Västerås, VD för Föreningsbanken Kredit AB.
Anställd sedan 1988.
Aktieinnehav: 1 000
Optionsinnehav: 10 000

Övriga ledande befattningshavare

Bankrörelsen

Bo Andersson
Specialkunder

Anders Kruuse
Stockholm

Bengt Janson
Stockholms län exkl Stockholms innerstad,
Uppsala län samt Södermanlands län

Göran Ekdahl
Östergötlands län, Gotland och norra delen
av Kalmar län

Lars-Rune Svensson
Jönköpings län och Kronobergs län

Bo Nilsson
Blekinge län samt södra delen av Kalmar
län (inkl Öland)

Bengt Söderlind
Kristianstads län

Bertil Andersson
Malmöhus län

Gert-Owe Ohlsson
Hallands län

Hans Ericson
Ålvsborgs län

Leif Ekbom
Göteborgs och Bohus län

Peter Tell
Skaraborgs län

Per-Olof Bertholdson
Värmlands, Örebro och Västmanlands län

Lars-Göran Törnquist
Kopparbergs och Gävleborgs län

Lennart Kvist
Jämtlands och Västernorrlands län

Ulf Ejelöf
Västerbottens län

Stefan Sjöberg
Norrbottens län

David Jones
Ring & Svar

Ivar Fransson
Affärs- och Marknadsutveckling

Hans Sundholm
Kontorsutveckling

Kredit

Göran Hedman
Kreditstab och stf chef Kredit

Arne Andersson
Kreditadministration

Eva Eriksson
Fastighetsanalys

Britt Henriksson
Kreditrapporter/Analyser

Stig Jonsson
Kravavdelningen

Magnus Bromark
Kreditområde Norra Norrland

Håkan Svensson
Kreditområde Södra Norrland

Bror-Erik Lundin
Kreditområde Stockholm

Anders Sternö
Kreditområde Östra Sverige

Erling Håstrand
Kreditområde Västra Sverige

Anders Jerntorp
Kreditområde Södra Sverige

Koncernstab

Lars Holmgren
Ekonomi och stf chef Koncernstab

Ingrid Ruppert
Koncerncontrolling

Ada Hagström
Personal

Jesper Berggren
Information

Kjell Turesson
Data

Torbjörn Kyhlstedt
Juridik

Sven-Åke Lundkvist
Säkerhet

Per Håkan Genberg
Fastigheter

Gyrit Fröhlén
Kompetensutveckling

Fond - Finans - Utland

Erik Öhman
Finansmarknader

Nils Erik Edström
Koncernfinansiering

Catharina Lagerstam
Finansiell analys och investerarkontakter

Sten Wibäck
Aktiehandel

Thomas Kåhrström
Institutionell handel och analys

Eva Sohlman Knave
Utland

Gitte Sundqvist
Utbildning och säljstöd

Elisabeth Mattisson
Ekonomi och administration

Stefan Nelson
Administrativ utveckling

Internrevision

Mats Tunbjörk

Lönsamhetsligan

Medarbetarna vid Föreningsbanken i Åstorp – vinnare i lönsamhetsligan 1996. Från vänster: Lena Ragnvid, Asta Nilsson, Ros-Marie Jönsson, Ulrika Olsson, Bo Söderberg (VD), Lars-Erik Pettersson (lokalbankschef), Ingvar Johansson, Lars-Anders Åkesson, Ulla Alfredsson och Lisbeth Waltersson.

Saknas på bild Agneta Lennartsson och Ulrika Pommer.

Åstorp ligger i Nordvästra Skåne, cirka 2 mil från Helsingborg. Föreningsbanken i Åstorp grundades 1931.

Adresser

Föreningsbanken AB

Huvudkontor

114 91 Stockholm

Besöksadress: Grev Turegatan 30

Tfn: 08-782 30 00

Dotterbolag

Föreningsbanken Kredit AB

114 91 Stockholm

Besöksadress: Linnégatan 18

Tfn: 08-783 58 00

Föreningsbanken Försäkring

105 33 Stockholm

Besöksadress: Klara Östra Kyrkogata 12

Tfn: 08-696 21 00

Föreningsbanken Företagskredit AB

114 91 Stockholm

Besöksadress: Linnégatan 18

Tfn: 08-782 30 00

Mandamus AB

114 91 Stockholm

Besöksadress: Humlegårdsgatan 6, 5 tr

Tfn: 08-782 30 00

Föreningsbanken Fond & Kapitalförvaltning AB

114 91 Stockholm

Besöksadress: Grev Turegatan 30

Tfn: 08-670 60 00

Sverigefastigheter Förmedlings AB

Nygatan 10

302 43 Halmstad

Tfn: 035-10 65 50

Föreningsbanken Finans AB

Box 5830, 102 48 Stockholm

Besöksadress: Linnégatan 18

Tfn: 08-783 57 00

Föreningsbanken AB (publ)

Org nr 516401-9662

Styrelsen har sitt säte i Stockholm

Föreningsbankens årsredovisning är tryckt på svanenmärkt Galerie Art Silk. Årsredovisningen är producerad av Föreningsbanken i samarbete med Wildeco. Tryckt av Tryckcentra i Västerås i april 1997.
Foto: Kenneth Hellman, Lars Köhler, Pressens Bild, LandBild och Sjöberg Bildbyrå.